

קול קהילתינו

יורל ע"י

התאחדות אברכים
דקהל יטב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל בני ברק

חג השבועות – פרשת נשא תשפ"ג אבות פרק א'

לוח השיעורים

בחבורות דקהילתינו הק'

יסודי התורה

מסכת נזיר טז. – יח.

תורתך שעשועי

מס' מנחות צ"ד – צ"ז

שונה הלכות

או"ח סימן תרמ"ז ס' ב-ו

יואל משה

אות קב"ג – קב"ז

אהבת קדושים

זכרים פ' י"ג מש"ג –
מנחות פ' כ' מש"ה

תוכן הענינים

- א ציצים ופרחים
- ב מזהב שב"א
- ג פרי תמרים
- ד פניני יואל
- ה מקרא ואגדה
- ו הכנסת ספר תורה
- ז משלחן בית הוראה
- ח למען ידעו
- ט תיקון ליל שבועות
- י לא שינו את לשונם
- יא דיטיבו נגן
- יב לקרשינו
- יג יומא דהילולא
- יד משלחן כבוד

זמנים לשבת קודש

- הרלקת הנרות 7:15
- הרלקת הנרות שב"ק 7:16
- עלות השחר 3:51
- הניץ החמה 5:42
- סוף זמן קרי"ש א' 8:14
- סוף זמן קרי"ש ב' 9:08
- סוף זמן תפילה 10:18
- חצות היום 12:38
- שקיעת החמה 7:37
- מוצאי שב"ק 8:51

ביהמ"ד הגדול ויזאל משה

ד'קהל ישב לב ד'סאטמאר
קרית יואל • בני ברק

נתייסד ע"י ב"ק מרן רביה"ק ווינ • בנשיאות ב"ק מרן רבינו שליט"א • בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

ערב יו"ט שבועות תשפ"ג לפ"ק

בס"ד

זמ"ן מתן תורתינו

סדר הזמנים לחג השבועות הבעל"ט

תפילת מנחה בערב יו"ט 8:05

תהילים ליל יו"ט 2:15

שבת אחים בקדרותא דצפרא בשעה 3:00
בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

שחרית יו"ט שבועות 9:30

קידושא רבא לאחר התפילה | פלפול בסוגיא דשתי הלחם במס' מנחות

תפילת מנחה יו"ט אחה"צ 7:45

לאחר מכן קריאת התנאים והכתובה

תפילת מנחה ביום שב"ק בזמן הדלקת הנרות

לאחר מכן תתקיים

מעמד נעילת החג וסעודת רעוא דרעוין

יה"ר שנוכה לקבל התורה באהבה ובשמחה ובאו כולם בכרית יחד לעבדו בלבב שלם מתוך בריות גופא ונחת
דקדושה עד עולם עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א

בכבוד רב

הנהלת הקהילה

עיצים ופרחים

דברי תורה נחמדים על פרשת השבוע

ובאו כולם בכרית יחד וכו'. ופתחו וענו ה' אחד. יש לדקדק היכן מצינו שאמרו בסיני "ה' אחד". ונראה דלכל מצוה צריכים הכנה לעשותה בשלימות, ובעת שקבלו כל התרי"ג מצות היה הדבר קשה עליהם לעשות הכנה גדולה כזו, ע"כ נתנו עצה למסור נפשם בפע"א שיהיה להם הכנה לכל התרי"ג מצות וזהו "ופתחו וענו ה' אחד" ר"ל שקבלו עליהם היחוד והמס"נ של קר"ש. מהרי"ד

במדרש, בשעה שנתן הקב"ה תורה לישראל נתקנאו בהם אומות העולם, אמרו מה ראה להתקרב להם יותר מן הכל, סתם הקב"ה פיהם ואמר להם הביאו לי ספר יוחסין שלכם כדרך שכני מביאין, עכ"ד המדרש. (ילקוט ריש פרשתו) ודקדקו המפרשים להבין שייכות ענין ספר יוחסין לקבלת התורה ונראה בהקדם הידוע מה דמתאמרא משמיה דהרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א לפרש כוונת הכתוב (בראשית מ"ט א') "ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים", כי בעת אשר אסף יעקב אבינו ע"ה את בניו אגד וקשר אותם עד סוף כל הדורות בשרשם העליון, עד אשר אף אחרי שיעבור עליהם מה בתוקף הגלויות צער צרות ויסורים לא יוכלו להנתק מזה הקשר והיו אחוזים ודבקים בהשי"ת לעולם, וזהו שאמר "האספו ואגידה לכם", מלשון אגד וקשר, וכלומר "האספו" ואקשר אתכם בשורשכם העליון שתהיו דבקים ומקושרים לעולם בהקב"ה, "את אשר יקרא אתכם באחרית הימים", ר"ל שאף באחרית הימים ימי עיקבתא דמשיחא שיהיו אז ישראל בדיטא התחונה, אעפ"כ יהיו מאוגדים ומקושרים למקורם ושרשם ולעולם לא ינתקו ממקור הקדושה, עכדה"ק.

ועפ"ז יש לפרש כוונת דברי המדרש, סתם הקב"ה פיהם ואמר להם הביאו לי ספר יוחסין שלכם כדרך שבני מביאין, שנאמר "ויתלדו על משפחותם לבית אבותם",

ויקרא אליו ה'. פירוש כשקדם הוא ועלה, תיכף קרא לו ה', ויש לך לדעת כי בחינת הקדושה לא תקדים אלא למזמין אותה ומעיר על הדבר, והוא מאמרם ז"ל (זוהר ח"ג צב) באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא, והוא סוד אומרו (בראשית ב' ו) "ואד יעלה מן הארץ והשקה" מלמעלה "את כל פני האדמה", וירמוז באומרו "ויקרא" לשון יקר וגדולה עשה ה' למשה על הכנתו וזריזותו בדבר.

אור החיים

הגבל את ההר וקדשתו. ע"ד מאמר חז"ל בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין שבאמת צריך לעובדו ית' בכל הפעולות והעשיות אפי' בעניני גשמיות שמצד יצה"ר כמ"ש "בכל לבבך" בשני יצריך רק שצריך לעשות גבול שלא לצאת חוץ מהגבול ח"ו כי האדם צריך לאכול ולשתות ובאמת אם אוכל ושותה רק כדי צורכו מתחשב לו למצוה אם כוונתו כדי להיות לו כח חעבודתו ית"ש וכדומה ע"ע שאמר הלל לגמול חסד עם אכסנאי רק אם אוכל ושותה יותר מכדי צורכו אז נתגבר ח"ו הס"א והיצה"ר עי"ז והנה היצה"ר נקרא הר כמ"ש לעתיד לצדיקים נדמה להם כהר וז"ש "הגבל את ההר" לעשות גבול לעשיות שמצד היצה"ר, עי"ז "וקדשתו" תקדש את היצה"ר, כי עי"ז היצה"ר נעשה מסייע לקדושה, כנ"ל ע"י התנה"ק.

בגמרא אמרינן, הכל מזודים בעצרת דבעינן נמי לכם, (פסחים טז). רצה לומר, דבפסח אדם שמח שגופו שמח שיצא מעבדות דהוא טובות הגופני. אמנם שבועות דהשמחה הוא נתינת התורה והיה קשה לגוף לשמוח דהא מתן תורה הוא רק טובות רוחניות לזה אמרו בעצרת דבעינן נמי לכם, שישמח הגוף דיאמין שהתורה הוא חיי העולם הבא ועולם הזה ו"אורך ימים בימינה ובשמאלה כו" (משלי ג, טז) ו"רפאות תהיה לשרך כו" (שם ג, ח) ובזה יתענג גופו גם כן ויתעלס גם כן בשימו דברים אלו על לבו.

קדושת לוי

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. להבין כפל הלשון ושינוי הלשון, נראה עפ"י משארז"ל שהמלאכים קטרגו ואמרו תנה הודך על השמים, ואמר הקב"ה למשה אחוז בכסא כבודי והשיב להם תשובה, אמר להם משה נשים יש ביניכם משא ומתן יש ביניכם וכו', והודו המלאכים לדבריו. והנה יש להתבונן, דודאי גם המלאכים ידעו שאין להם שייכות בפשטיות התורה לא תנאף לא תגנב וכו' וכיוצא, אבל נפשם יודעת מאד דעיקר התורה היא בפנימיותה מילין לצד עילאה תמלל, אם כן לפי"ז אין תשובת משה תשובה, והנה הבנתי תירוץ לדבר מדברי הרב הגדול חיד"א זלה"ה דהמלאכים באו בטענת מצרניות דינא דבר מצרא, והנה לפי"ז טענתם טענה, אבל קיי"ל אם יגיע איזה פסידא כל דהו למוכר אם יעמוד הממכר ביד המצרן אין טענת המצרן טענה, וכאן כיון שהמלאכים אינם יכולים לקיים התורה בדרך הפשט, אם כן מיקרי כביכול פסידא למוכר ואין כאן דינא דבר מצרא, וזה הוא תשובת משה. וזהו שאמר הש"י כה תאמר לבית יעקב [הם המון עם שאינם יכולים לקבל התורה רק בדרך פשט] ותגיד לבני ישראל [הגדה דברי חכמה לבעלי מדריגה הנקראים בשם ישראל כידוע והמה יודעים לקבל התורה בדרך סוד], הנה הקדים זה השי"ת בנתינת התורה בכדי שיהיה לטענה נגד המלאכים.

איתא בנמרא פסחים רב יוסף ביזמא דעצרתא עברי ליה עגלא תלתא, אמר אי לאו האי יומא דקא גרם כמה יוסף איכא בשוקא. אך נוכל לומר על דרך מוסר ועבודה, דזה כלל גדול בתורה שכל אדם שעושה מצוה אחת ממצוות ה' צריך לקבל עליו קודם עשייתה בחינת אהבה ויראת ה', ואח"כ א"א להמשיך בחינת קדושה שתשרה שכינה במעשה ידיו רק על ידי בחינת ענוה, שיהיה שפל בעיניו וידע שבחינת אהבה ויראה שלו אינם בשלמות, שאין הקב"ה בוחר רק בנמוכי רוח. וזה מרומז בפסוק לך אל העם וקדשתם היום ומחר וגו', הם שני בחינות אהבה ויראה. ומשה הוסיף יום אחד מדעתו, כי על ידי בחינת דעת שהיה בו הוסיף עוד בחינת ענוה. ולזה נקרא יום חמשים לספירה עצרת, כמאמר חז"ל קשה עלי פרידתכם, שבחינת ענוה הוא בחינת קיום לבל יהיה פירוד ח"ו. וזהו שאמר רב יוסף ביזמא דעצרתא, פירוש ביום שהוא מכוונה בשם עצרת, עבדו ליה עגלא תלתא, מרמז שביום הזה צריך לבל לבחינה שתמיד ידמה בעיניו שהוא רק בבחינת עג"ל גימטריא מנח"ה שהיא בחינת ענוה כנ"ל. ע"כ אמר אי לאו האי יומא דקא גרים, שהוא יום אחד שהוסיף משה מדעתו שהוא בחינת ענוה כנ"ל.

בת עין

וכלומר מאחר שרק בני ישראל מתייחסים אחרי בית אבותם, הוא יעקב אבינו ע"ה אשר איגד וקשר אותם למקור העליון עד סוף כל הדורות, לבל ינתקו מהשי"ת אף אחרי שיעבור עליהם כל התלאות והשמדות במשך כל הדורות, על כן רק המה ראויים לקבל התורה, משא"כ שאר אומות העולם כאשר יוכבד עליהם עול הגלות מיד יפרקו מעל עצמם עול התורה והמצוות ועל כן אינם ראויים לקבלת התורה.

אקדמות

וְטָרִי עָדִי לְקִשְׁיוֹתָא. פעם אמר ר' מאיר מפרימישלאן זי"ע לאחד, שהרגיש עליו שהוא מהרהר אחריו בזה"ל: הנה אומרים באקדמות לחג השבועות, 'וטרי עדי לקשיוותא', פירש שהשם יתברך נושא את כל העולם כולו עם קושיותיו וספיקותיו. **דברי מאיר**

צבי וחמיד ורגיג דעילאון בלעותא צלותהון בכן מקבל והניא בעותא. ויש לפרש עדה"כ (משלי כח) 'מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה', וז"ש 'צבי וחמיד ורגיג' שילאו וייגעו א"ע ישראל בתורה, ואז 'צלותהון בכן מקבל והניא בעותא' ותפלתם מקובלת לרצון. **שפתי צדק**

צבי וחמיד ורגיג דעילאון בלעותא צלותהון בכן מקבל והניא בעותא. ונ"ל עפ"י הנודע בכל הספרים שהתפלה צ"ל צורך גבוה, גם בצרכי בנ"א בני חיי ומזוני הכל כדי שנוכל ללמוד ולעבוד ה' בהרחבת הדעת באהבת ה' באין מונע ומקרב לב, וע"ז לא יוכל המקטרג לקטרג שלא יתקבל התפלה ח"ו, כי צריכין למלאות משאלותינו כדי שיתקיים רצון הבורא ית"ש לעבודתו כראוי כנז'.

וזהו י"ל 'צבי וחמיד ורגיג' היינו שהשי"ת כביכול כוסף ומשתוקק שישראל יהיו לעין באורייתא ועי"ז 'צלותהון בכן מקבל והניא בעותא' ומקבל תפילותינו למלא משאלותינו בטענה זו כדי שנוכל ללמוד תורתו בהרחבת הדעת ובהתמדה באין מפריע וכראוי וזהו רצונו ית"ש. **שער יששכר**

מרומם הוא אלקין בקדמא ובתרייתא, צבי ואיתרעי בן ומסר לן אורייתא. ונל"פ דאי' בגמ' (ברכות ה.) "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר, אם נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה, אם נצחו מוטב, ואם לאו יקרא קריאת שמע, אם נצחו מוטב ואם לאו יזכיר לו יום המיתה", ולכאורה קשה כיון דיזכיר לו יום המיתה הוא עצה ודאית

איתא ברמ"א נוהגים לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות, והרבה טעמים נאמרו שמה ונראה עוד כי יש לדקדק מדוע מאכלי חלב, ולא חלב בלבד, לרמז על דבש וחלב תחת לשונך. אמנם ידוע אשר בשעת חטא הקדמוני נתקלל ל"ט קללות, ועל זה צריך ל"ט מלאכות, ואין לך שום דבר מאכל בעולם שלא יהיה נעשה בו איזה ענין מלאכה, כי אפילו דבר שגדל בעצמו בלא שום נטיעה, עכ"ז צריך תלישה, ואפילו ביצה שנולדה מעצמה יש בה ענין מוקצה בשבת, הנוגע גם כן קצת באיסור מלאכת שבת. אבל החלב אין בו שום דבר איסור מלאכה, ומותר לכתחילה לחלוב בשבת וביום טוב, כמו שאמרו ז"ל אמר שמואל חולב אדם עז, ואם שיש בזה איסור מפרק זה דווקא כשחולב שלא לתוך המאכל, אבל לתוך המאכל מותר לכתחילה. והנה בשעת קבלת התורה שפסקה זוהמתן לולא חטא העגל שאחריו, ע"כ בשעת קבלת התורה יצאו מכל הל"ט קללות. ע"כ לרמז זה אוכלין מאכלי חלב דייקא, להראות אשר נזכה על ידי התורה להשפעות פרנסה בלי עמל ויגיעה בלי שום צורך אמרי נועם עשיית מלאכה.

פרשת נשא

ואיש את קדשיו לו יהיו, יל"פ כי מבואר בחובת הלבבות דמה שאדם עושה מצוות ומעשים טובים הרי הוא עושה בשל עצמו, אבל מה שהוא שעוסק בענינו גשמיות כאילו עושה בשל אחרים ואינו לו קנין עצמי, כי לא ירד אחריו כבודו ועזב לאחרים חילו, וזה שאמר ואיש את קדשיו, היינו מה שהאדם מתעסק בקדשים בתורה ומצוות ומעש"ט, ל"ו יהיו קנין עצמי, אבל עסקי חול אשר לא בקודש המה של אחרים יהי נחשב בעיניו.

סידורו של שבת ח"ב ד"ד

כה תברכו את בני ישראל אמור להם ופרש"י אמור להם כמו זכור ושמור, וי"ל בכוונת דברי רש"י, עפ"י המבואר בזוה"ק כל ברכאין דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, וכל שיתא יומין מני' מתברכין, אמנם שיעור הברכה תלוי באופן שהאדם זוכר את יום השבת לקדשו, שאם האדם מקדש את יום השבת כולו לד' לעסוק בתורה ומצות, ואף בעת האכילה יהי מחשבתו וכוונתו לכבודו ית"ש, אז משפיעין לו בששת ימי המעשה שפע ברכה והצלחה במדה גדושה, ואם ח"ו להיפך אז מתקמצת ההשפעה, וזה הכוונה כה תברכו את בני ישראל אמור להם כמו זכור ושמור, כל' שברכת שמים מגיע אל האדם לפי ערך שמקיים זכור ושמור, ואם יזהר האדם בשמירת וקדושת יום השב"ק, כן יגיע אליו השפעה גדולה ורחבה ממעון הברכות. **קדושת ציון**

לביטול יצה"ר, למה לא יזכיר יום המיתה מיד? אבל הטעם בזה דע"י הזכרת יום המיתה יוכל לבא לידי עצבות, ואין השכינה שורה אלא ע"י שמחה, משא"כ ע"י עסק התורה יוכל לזכות גם להשראת השכינה, לכך קאמר דמתחילה יעסוק בתורה וכו', והנה התורה נקראת 'ראשית' כדכתיב 'בראשית' בשביל תורה שנקראת ראשית (ריש ב"ד).

וזו שכתב הפייטן 'מרומם הוא אלקין' שנתן לנו ב' דרכים להנצל מיד יצה"ר, והם: 'בקדמא' דהיינו תורה שנקראת ראשית 'ובתרייתא' דהיינו הזכרת יום המיתה, אבל 'צבי ואיתרעי בן' דהיינו שהקב"ה חפץ בנו ורוצה להשרות שכינתו עלינו לכך 'ומסר לן אורייתא' שהרגזת יצ"ט על יצה"ר יהי' ע"י התורה כדי שיוכל להשרות שכינתו עלינו וכו"ל.

פרשת נשא

נשא את ראש בני גרשון גם הם. גרשון מלשון 'גר', ר"ל הם במדריגה פחותה מבני קהת, כמו שכתוב להלן בכתף ישאו, ואמר השם יתברך, שאף על פי שבני גרשון הם במדריגה פחותה מבני קהת, אע"פ כן יכול אתה לנשאים ולהגביה אותם למעלה עליונה, לכן כתיב גם הם אבל אצל בני מררי לא כתיב גם הם, כי הם תמיד במרה שחורה רחמנא ליצלן, כי שם מררי הוא לשון 'מרירות', "כי אלו האנשים חושבים שאין להם חס ושלום שום תקנה, ולהם אי אפשר בנקל להגביה אותם למעלה לעבודת השם".

נשא את ראש בני גרשון. פתח בזה הרה"ק [ר' צבי הירש מרימנוב זי"ע], ואמר: "רבנו של עולם נשא את ראש בני ישראל, אשר נגרשו ונתרחקו מהקדושה העליונה, וחוסה נא על משפחתם לבית אבותם".

בארת המים

וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש. צרוע הוא 'כעס', כי צרעת הוא בעון לשון הרע, זב הוא 'בעל תאוה', וטמא לנפש הוא 'עצבות'. ולכן הצרוע נשתלח משלש המחנות, כי מדות כעס אין לו חלק בישראל, והזב משתלח רק ממחנה לויים וממחנה שכינה, היינו כי מדות התאוה לא יאות לתלמידי חכמים, וטמא לנפש זה אינו משתלח רק ממחנה שכינה, כי גם בתלמידי חכמים נמצא לפעמים מדות העצבות, כמו שאיתא בגמרא (תענית ד.): אורייתא הוא דמרתחי ליה, ו'רותחא' הוא 'עצבות', ורק ממחנה שכינה משתלח, כי עוז וחדוה במקומו.

Cong. Yetev Lev
D'Satmar
Bnei Brak

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק יצ"ו

מועד תולדות אברהם | מועד בית יוסף | מועד חן ומנוח | מועד בני נחמה | מועד שבת ומנוח
מועדי ע"ז ב"ק מ"ן רמת השרון - בנשיאות ב"ק מ"ן רמת השרון שליט"א - בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

הודעה משמחת

הננו להודיע לכל אנשי שלומינו
אברכים ובחורי חמד שיחיו

כי בליל יו"ט שבועות הבעל"ט

תתקיים א"ה

שבת אחים בקדרותא דצפרא

בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

בשעה 3:00

בבית מודרשינו הגדול "היכל קלויין"

ובאו כולם בברית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד

בברכת שמחת יו"ט

הנהלת הקהילה

פרי תמרים

ד"ת מרבתינו הקדושים עצי התמרים

יתבאר, דהנה אמרו חכז"ל דהמלאכים בקשו לתת התורה להם והקב"ה השיב להם כלום יצה"ר יש בכם, ופירשו המפרשים דהנה כי עיקר שנתן לנו ה' את התורה כדי שלא יהא נהמא דכסופא לעוה"ב, היינו עי"ז שהאדם לוחם בכוחו נגד היצה"ר המסית את האדם לחטוא והוא יאזור כגבור חלציו על כן כשיבא האדם על שכרו בדין הוא ולא במתנה, כי מי שנוטל במתנה הוא בושה אצלו, ע"ד שאמרו מאן דלא אכיל מדיליה בהית לאיסתכולי באפיה, וע"כ עי"ז שלוחם נגד היצה"ר בדין היא שיטול שכרו. אבל המלאכים שאין להם יצה"ר אם היה נותן להם התורה אין להם מלחמת היצה"ר, וע"כ מה להם שיקבלו התורה. והנה המלאכים באו לידי מידה זו להבין דמה שנוטלים במתנה הוא לנהמא דכסופא בעת ההוא שהיו המלאכים בעוה"ז ואכלו משל אברהם, ומזה היו יכולים ללמוד דוגמא אשר אך לנו ראוי שנקבל התורה כדי שלא נבוש לעוה"ב. וז"ש המדרש צר הקב"ה קלסתר פניו דומה לאברהם אמר להם אי אתם מתביישים ממנו לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בביתו, וא"כ הרי בעיניכם ראיתם כי מה שמקבלים במתנה הוא נהמא דכסופא, וא"כ ראוי לנו שנקבל התורה, אבל המלאכים בלא"ה אין להם היצה"ר ומה לכם לקבל התורה.

עצי חיים

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. לכאורה מלת ואתם הוא כשפת יתר, שהרי עומד באמצע הדיבור עם ישראל. ונראה שבא לרמז לנו שנלך בדרך ישראל סבא ולא נזוז ממנו ולא להתלמד מדרכי האומות כלל וכלל לא, כי יש אנשים שרוצים להתנהג בעצמם ג"כ קצת מדרכי האומות, הגם שלא ירצו ח"ו להשתוות להם לגמרי רק במקצת, ולא ידעו כי במה שמדמין להם אף במעט בזה הרי הם דבוקים לגמרי. וזה שאמר ואתם, שתהיו בעצמכם לבדד ישכון, ולא יתחשבו להדמות לגוים אלא תהיו לעצמכם לבדכם, אז תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש.

מן רביה"ק זי"ע, חידו"ת א' דשבועות תשי"ז

והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ. עיין בעקרים שנדחק לפרש איך נמשך הטעם כי לי כל הארץ לאמרו והייתם לי סגולה.

אבל לי נראה כפשוטו, דהא יש להבין איך נאמר שזו היא רק סגולה, כיון שיש בה כל מיני אהבות. אבל התשובה לזה, כי הכל בדרך העברה נאמר, כמו שכתב שם בעקרים, כי אין הצורה והחומר חלק השם כחלק הבן מן האב, ואהבת האומן למלאכתו יפול בו האהבה מצד הטורח שטרח ועמל בו, אבל מי שאין טורח ועמל לפניו לא יפול בו אהבה על דרך אמת מזה המין, ולא נשאר רק אהבה היחסית והיא הנראית עיקר כמוזכר שם בעקרים, והוא כמו אהבת המלך לעם, אבל גם זה אינו על דרך האמת, כי אהבת המלך לעם כדי שישירתוהו ויכבדוהו, אבל השי"ת אינו צריך לזה והכל עבדיו הם, ונמצא העיקר הוא האהבה הסגולית, שאוהב את עמו ישראל בלא שום טעם רק אהבה סגולית באורית נמשכת אל רצון האוהב. וזה דברי הכתוב 'והייתם לי סגולה', למה לא אהבה היחסית, לזה אמר 'כי לי כל הארץ', הכל הם עבדי וכי גדול שמי בגוים אמר ה'.

ישמח משה - פרי תצא

וככסו שמלותם. כי השר של ים טען מה נשתנו אלו מאלו הללו כו' והללו כו', א"ל הקב"ה, שוטה, אתה, שאינך יודע מחשבות, דן שוגג כמזיד אונס כרצון, אני יודע שהללו במזיד וברצון, והללו בשוגג ואונס מתוך שעבוד, (ילקו"ש רמז רל"ד). נמצא תוכן לבות ישראל זך ונקי מפשע, זולת מן המעשה הנעשה באיברים החצונים שלא מדעת ורצון הפנימי היו צריכים להתכבס, והיינו 'וככסו שמלותם'.

ייטב פנים

ומשה עלה אל האלקים. במדרש באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, צר הקב"ה קלסתר פניו דומה לאברהם, אמר להם אי אתם מתביישים ממנו לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בביתו.

להם במצרים וכו' עכשיו אכנס בתחומי של אחי ויהיה מיצר וכו', אמר לו הקב"ה מה שאתה סבור שהוא מיצר לא כן, אלא שמח שנאמר וראך ושמח בלבו. וכתב מהרש"א, שתיבת בלבו יתורא הוא להורות ששמח בכל לבו. ואע"פ שנטלה גדולתו וניתנה למשה, אבל כי עיקר רצונו היה לעשות רצונו יתברך, וכיון שזה היה רצונו הבו"ת הסכים על זה בשמחה ובלב שלם, לכן זכה לחושן המשפט על לבו מדה כנגד מדה. וכמו כן י"ל אצל בני גרשון, אף שנטלה גדולתם וניתנה לבני קהת, אבל אם יקבלו על עצמם בשמחה לעשות רצונו וגזירתו ית', זה יהיה להם נשיאות ראש. וזהו פירוש הכתוב, נשא את ראש בני גרשון גם הם, שחוץ ממה שהיה הצווי למשה שימנה את בני גרשון שניים, עוד היה הצווי גם לבני גרשון שיסכימו על זה "גם הם" בשמחה ובלב שלם ויעשו רצונו ית' כרצונם, ואם יעשו כן ויקבלו עליהם ויעשו רצונו ית' בשמחה, אזי נשא את ראש בני גרשון גם הם, שגם להם יהיה נשיאות ראש כשיקבלו גזירתו ית' ורצונו בשמחה וברצון טוב. **דברי יואל**

במדרש, מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים, רבנן אמרי ממתן תורה, שנאמר כה תאמר לבית יעקב. ויתבאר על פי מה שאמרו חז"ל בירושלמי רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהושע, מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קללה, מי מבטל, אמר רבי אבין בשם רבי אחא, ברכת כהנים מבטלת. והנה מבואר בגמרא אמר רבי יצחק, אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מכ"ד בהכרע ליטרא של עגל הראשון, שנאמר וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם. נמצא שכל הקללות והפורעניות המתרגשות ובאות לעולם, שורשם נובע מחטא העגל, וברכת כהנים היא המבטלת אותם. והנה איתא במדרש כי בשעת מתן תורה ראו ישראל ארבע חיות שבמרכבה, ונתאו לצורת שור שבו, ומזה נתגלגל הדבר ועשו את העגל, עיי"ש. נמצא כי שורש חטא העגל התחיל בשעת מתן תורה. אמנם כבר אמרו חכמים אמר ריש לקיש, אין הקב"ה מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה ונגלה תחילה, שנאמר כרפאי לישראל עון אפרים. ולפי זה י"ל כי לכן נרמז בפרשת מתן תורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, ללמדנו שהקדים הקב"ה את הרפואה קודם המכה, ונתן להם עבודת כהנים לבטל הקללה והפורעניות העתיד לבא עליהם אם לא יעמדו בנסיון של חטא העגל. וזה שדרש המדרש, מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים רבנן אמרי ממתן תורה, כי בשעת מתן תורה כאשר ראה הקב"ה שנתאו ישראל לשור שבמרכבה ועתידין לעשות את העגל, מאז הקדים את הרפואה קודם המכה ונתן להם ברכת כהנים כדי לבטל את הפורעניות העתיד לבא עליהם אם יכשלו באותו החטא, ולהפכו לטובה ולברכה.

ברך משה

ומשה עלה אל האלהים. ובמדרש הה"ד עלית למרום שבית שבי. וכתב במגלה עמוקות שבי נוטריקון שמעון בן יוחאי. וי"ל עפי"מ"ד במדרש כי דעת האומות שישראל בטלין ברוב לגבייהו, וכתב כק"ז בברך משה לתרץ קושיא זו, דעם ישראל בני אל חי עתידים לעמוד בתחיית המתים, מה שאין כן אומות העולם לא יעמדו בתחיית המתים, כמבואר במדרש, ומכיון שכל בני ישראל בכל הדורות עתידין לעמוד לעת התחייה, כולם חזי לאצטרופי כאילו כולם חיים היום, אבל אצל אומות העולם לא נחשב רק אלו החיים כעת, ולפי חשבון זה בני ישראל מרובין מכל האומות ואינם בטלים ברוב, עכ"ד. אולם לכאורה האין אפשר לצרף את המתים הרי סוכ"ס אינם כעת בין החיים, ויש לומר דרבי שמעון בן יוחאי ס"ל כל העומד לפדות כפדוי דמי וכל העומד לזרוק כזרוק דמי, ובכן לשיטתיה נמצא דשפיר יתכן לצרף המתים העתידים לעמוד בתחיית המתים כאילו הם בין החיים, ובני ישראל מרובין מכל האומות ואין בטלים בהם ברוב. ובזה יובן למה קבלו בני ישראל את התורה בזכות רשב"י דייקא, דהרי גברה עליהם טענת מה יש להם לקבל התורה הרי בטלה דעתם נגד הרוב, אבל לדעתו דרשב"י דכל העומד ליעשות כעשוי דמי חזינן שאפשר לצרף המתים אשר עתידים לעמוד בתחיית המתים מרובים הם מכל האומות.

מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

פרשת נשא

איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו' והתודו וגו'. להבין אומרו מכל חטאת האדם גם להבין הלא המצוה להתודות היא מצוה כללית ומדוע פרט מצוה זו דוקא בחטא זה. וע"ד פשוט יש לומר כי עיקר ההבדל שבין אדם לבהמה הוא כי בהמה אין בה דעה והשכלה והאדם יש בו דעה והשכלה ובהמה אינה מדברת והאדם מדבר כדכתיב ויהי האדם לנפש חיה ותרגומו לרוח ממללא נמצא אם כחש בו בחברו ונשבע על שקר הרי נחסר ממנו הדעה והדבור כי אלו היה בו הדעה והשכלה והאמין בה' לא היה נשבע בשמו יתברך לשקר וגם בגם בבחי' דבור הרי נחסר ממנו כל מעלת האדם. וז"ש כי יעשו מכל חטאת [חסרון בחי'] האדם וגם כי שנה באולתו בין אדם לחברו ובין אדם למקום וז"ש מכל חטאת האדם בין אדם לחברו וגם למעול מעל בה' ועכ"ז והתודו מהני וידוי ק"ו לשאר חטאים דמהני והבן.

נשא את ראש בני גרשון גם הם. הנה מצינו אצל אהרן (שבת קלט. הביאו רש"י בפ' שמות) בשכר וראך ושמח בלבו זכה לחשן המשפט על לבו. ואיתא במד"ר (שמות ג, כא) שאמר משה עד שלא עמדתי היה אהרן אחי מתנבא

פניני יואל

פנינים יקרים בקצרה נאמרים מתורת רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע

נ"נ ע"י הגה"ח ר' אהרן יודא בערקאוויטש זללה"ה

ונראה לומר דהנה ק"ז בישמח משה (פר' יתרו) כתב לבאר הפסוק 'והייתם לי סגולה מכל העמים', דהכונה על הזמן לעתיד לבא, שיבואו כל האומות להתגייר (ע"ז ג:), ויהפכו כל העמים שפה ברורה לעבוד את ה', דגם אז יהיו ישראל חשובים יותר מהם ע"כ.

אמנם לכאורה צריך להבין, כיון שיהפכו כולם שפה ברורה לעבדו שכם אחד, אם כן במה איפוא יהיו בני ישראל סגולה יותר מהם. אולם אפשר לומר דהנה איתא במכילתא (בחדש פר' ב) אלמלא חטאו ישראל בעגל, היו כולם ראויים לאכול בקדשים ככהנים ע"כ. נמצא שלעתיד כאשר יתוקן חטא העגל לגמרי, אז **שוב יזכו ישראל לאותו המדריגה לאכול בקדשים, ויהיו בבחינת כהונה**. ולפי זה אפשר לומר שבזה יוגדל מעלתם של ישראל משאר האומות, שאף שהם יהיו בעלי תשובה, אבל לא תהיה להם בחינת כהונה, ובני ישראל יהיו הכהנים, והאומות יתנו להם תרומה ומעשרות.

ובזה יובן לשון הפסוק, שמאחר שהתחיל לומר 'והייתם לי סגולה' והיינו דלעתיד לבוא, אף שכל העמים יהפכו שכם אחד לעבוד את ה', עם כל זאת יהיו בני ישראל סגולה, ולכאורה במה יהיו סגולה יותר מכל העמים, על כן אמר 'ואתם' שרק אתם לבדכם, תזכו ל'ממלכת כהנים' לבחינת כהונה, ולא שאר האומות וא"ש. (ח"י אות ט)

בעת שהתכוננו לקבלת התורה קבלו נשמה חדשה ממרומים

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו'. הקשו המפרשים למה אמר 'אשר הוצאתיך', היה ראוי יותר לומר 'אשר בראתיך'.

ונראה לומר דהנה כשהיו בני ישראל במצרים עדיין, היו משוקעים במ"ט שערי טומאה ל"ע, אולם **כשיצאו ממצרים, והתכוננו למעמד הנבחר לקבל התורה, ניתן להם**

האור הגדול וההשפעה הנפלאה שנתגלה בשעת מ"ת שופע וזורח גם היום

איתא במדרש (ילקוט ש"ר רמז רפז) כשעמד הקב"ה ואמר אנכי ה' אלקיך, היו ההרים והגבעות מתרגשין, ובא תבור וחרמון מבית אלים, וכרמל מאספניא וכו', 'זה אומר אני נקראתי', ו'זה אומר אני נקראתי', וכיון ששמעו מפיו, אשר הוצאתיך מארץ מצרים, עמד כל אחד ואחד במקומו, ואמר אין לו עסק אלא עם מי שהוציא ממצרים ע"כ. ולכאורה קשה איך אמרו שקר 'אני נקראתי', והלא לא נקראו המה, דאם היתה איזה קריאה לאחד ההרים ליתן עליה התורה, ודאי שהיתה הקריאה להר סיני, ולא להם.

ונראה לומר דבעת מתן תורה נתגלה ובאה לעולם אור גדול והשפעה נפלאה, ואותו ההשפעה וההתגלות, היתה בחינת קריאה והתעוררות לכל בריאה שבעולם, להתקרב אליו ית"ש, עד שהיה נדמה לכל בריאה כשלעצמו, שהוא במיוחד נקרא לבוא ולהתקרב אליו יתברך.

ובזה יובן מה שאמרו ההרים 'אני נקראתי', כי היה נדמה לכל אחד מהם, שיש כאן קריאה מיוחדת אליו להתעורר ולבוא, ועל כן אמרו כפי האמת שהיו מרגישים, 'אני נקראתי' [ויש לדעת שהאור הגדול הזה שופע וזורח גם היום, בבחי' קריאה והתעוררות לכל אחד במיוחד להתקרב אליו יתברך, וכל אחד צריך לומר 'אני נקראתי', שבשבילו בא האור גדול הזה לעולם, לעורר אותו להתקרב אליו, ולחזור בתשובה שלימה]. (ח"י אות ב)

לעת"ל יהיו בני כהנים והאומות יתנו להם תרומות ומעשרות

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו'. הקשה האוהחה"ק, לכאורה אמרו 'ואתם' הוא מיותר, שהרי עד עתה להם הוא מדבר, והיה די שיאמרו ותהיו לי ממלכת כהנים וגו'.

הוא הפלא ופלא, להבין כוונת הויכוח. ומה שרבי יוחנן בן זכאי הביא לו ראייה שמשה רבינו לא היה אוהב ישראל, ובודאי יש בזה איזה כוונה.

ואפשר לומר דהנה איתא בגמרא (פסחים סה:) הכל מודים דבעצרת בעינן נמי לכם, כיון שהוא 'יום שניתנה בו תורה' ע"כ. נמצא שכל השמחה ביום טוב של עצרת, הוא אך ורק בשביל התורה. אמנם לדברי הצדוקים והבייתוסים, שעצרת צריך להיות תמיד אחר השבת, נמצא שאינו חל תמיד ביום שניתנה בו תורה, ואם כן השמחה הוא לא בשביל התורה אלא על שמחת הגוף, להתענג בתענוגי עולם הזה.

והנה על שמחה כזו פטפט אותו הזקן ואמר, שמשה רבינו רצה שיהיה ישראל מתענגין שני ימים, והיינו בתענוגי הגוף, ולא רק יום אחד, אלא עוד רצה שתהיה שני ימים רצופים. ועוד זאת אמר, שמשה רבינו 'אוהב ישראל' היה, והיינו שזה נקרא אהבת ישראל, כאשר מתקנים לישראל להתענג בתענוגי הגוף בלי התורה.

ועל זה השיב לו רבי יוחנן בן זכאי, 'וקרא עליו מקרא זה אחד עשר יום מחורב', דהנה מה שלא נכנסו ישראל מיד לארץ ישראל בדרך הפשוטה, הוא כי אמר הקב"ה אם יהיו נכנסין מיד, יהיו כל אחד מחזיק בשדהו ובכרמו, ויהיו בטלין מן התורה. על כן הקיפן במדבר ארבעים שנה, כדי שיאכלו את המן וישתו מי באר, וכך יהיה התורה נבללת בגופן, כדאיתא במכילתא (פר' בשלח בהקדמה).

ועל כן שאל אותו רבי יוחנן בן זכאי, 'אם משה רבינו אוהב ישראל היה', והיינו שרוצה שיתענגו בתענוגי הגוף, אף כשהוא בלי שמחת התורה. 'למה איחרן במדבר ארבעים שנה', כדי שיהיה התורה נבללת בגופן, הלא טוב היה לו להכניסן תיכף לארץ ישראל, שיאכלו מפריה וישבעו מטובה, ולהתענג מתענוגי המעדנים שבתוכה. אלא מוכח מזה, **שאי אפשר שתהיה שום שמחה, שאינו עם שמחת התורה. ואי אפשר לומר שאהבת ישראל הוא, מה שנותנים לבני ישראל תענוגי עולם הזה.** ומעתה מוכרח שיום העצרת יהיה דוקא ביום שניתנה בו תורה, ואי אפשר שתהיה עצרת תמיד אחר השבת, ובזה נתבטלה לגמרי פטפוטי אותו הזקן וגברה יד חכמי ישראל עליהם וא"ש. (ה"י אות יד)

ממרומים, נשמה חדשה, חצובה מתחת כסא הכבוד. נמצא לפי זה שבעת בריאתם, עדיין לא היה להם נשמה זו, כי ניתנה להם רק בעת המעמד הנבחר.

ובזה יובן למה לא אמר 'אשר בראתיך', כי הלא הנשמה שהיתה להם בעת הבריאה, נסתלקה מהם עכשיו, וקבלו נשמה חדשה כאשר יצאו ממצרים, וזה היתה יותר חשוב להם, ועל כן הזכיר 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים' והיינו מטומאת ארץ מצרים.

בעת שהתכוונו לקבלת התורה קבלו נשמה חדשה ממרומים

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו'. הקשו המפרשים למה אמר 'אשר הוצאתיך', היה ראוי יותר לומר 'אשר בראתיך'.

ונראה לומר דהנה כשהיו בני ישראל במצרים עדיין, היו משוקעים במ"ט שערי טומאה ל"ע, אולם **כשיצאו ממצרים, והתכוונו למעמד הנבחר לקבל התורה, ניתן להם ממרומים, נשמה חדשה, חצובה מתחת כסא הכבוד.** נמצא לפי זה שבעת בריאתם, עדיין לא היה להם נשמה זו, כי ניתנה להם רק בעת המעמד הנבחר.

ובזה יובן למה לא אמר 'אשר בראתיך', כי הלא הנשמה שהיתה להם בעת הבריאה, נסתלקה מהם עכשיו, וקבלו נשמה חדשה כאשר יצאו ממצרים, וזה היתה יותר חשוב להם, ועל כן הזכיר 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים' והיינו מטומאת ארץ מצרים.

אי אפשר שתהיה שום שמחה שאינו עם שמחת התורה

איתא בגמרא (מנחות סה.) שהבייתוסין היו אומרים שעצרת אחר השבת [היינו ממחרת השבת דוקא, ביום ראשון בשבוע], נטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם, שוטים מנין לכם זאת, היה זקן אחד [בייתוסין] מפטפט כנגדו ואמר, משה רבינו אוהב ישראל היה, ויודע שעצרת יום אחד הוא, עמד ותקנה אחר שבת, כדי שיהיו ישראל מתענגין שני ימים. קרא עליו מקרא זה אחד עשר יום מחורב וגו' [היינו שהיו יכולין לבוא דרך הר שעיר באחד עשר יום לארץ ישראל], ואם משה רבינו אוהב ישראל היה, למה איחרן במדבר ארבעים שנה וכו' ע"כ. וכל הענין

פרשת נשא

מה דאיתא בתרגום יונתן (פר' יתרו) דהקב"ה טען את ישראל על עננים [בליל ט"ז בניסן שבו נגאלו ממצרים], והולך אותם למקום המקדש אשר בירושלים וכו'. וכענין הזה מצינו (פסיקתא דר"כ פ"א ק"א) דשבת ור"ח ס' ג) שיהיה לעתיד לבוא בכל חודש ושבת. כמו כן אילו היו ישראל זוכים, היו עולים לארץ ישראל פורחים באויר נישאים על ענני הכבוד. והנה כמו כן היו פורחים באויר אתם עמם, המשכן וכליו, הארון והשולחן, המנורה והמזבחות, ולא היה צורך כלל בעגלות לשאת אותם, שכשם שהעננים היו נושאים את ישראל, היו נושאים את כל חפציהם.

והנה משה רבינו היה יושב ומצפה אולי יזכו ישראל, ויהיו העננים נושאים אותם לארץ ישראל, ולא יצטרכו בעגלות כלל, ולא יהיה שייך הטענה של שבט יששכר 'משכן שעשיתם פורח באויר', דהעננים היו נושאים כל חפציהם באויר, ועל כן לא רצה לקבל מן הנשיאים, אמנם שבטו של יששכר שהיו מעורבין בקרב עדת ישראל, וידעו היטב מצב דורם שאינו מתוקן כל צרכו, ואינם ראויים להכנס לארץ ישראל כשהם פורחים באויר בדרך נס, על כן באו בטענה 'משכן שעשיתם פורח באויר' וא"ש. (עמ' רה:)

הכתוב בא ללמד לדורות הבאים
לכבד התורה ולומדיה

וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשון וגו'. צריך ביאור הרי הכתוב בא לצוות את משה למנות את בני גרשון, והציווי היה למשה ביחוד שעליו מוטל למנותם, ואם כן למה כתוב 'לאמר', למי יאמר זאת, הרי אליו בלבד נוגע הציווי.

ונראה לומר דהנה איתא במדרש (ר"פ זו) למה הקדים הכתוב קהת לגרשון הבכור, והלא מצינו שהכתוב חולק כבוד לבכור. אלא לפי שהיה קהת נושא הארון ששם התורה, הקדימו תחלה ע"כ. והקשה הכלי יקר, הא גופא קשיא, מדוע לא ניתן הארון לגרשון הבכור. ותיריך שרצה הקב"ה ללמד את העם לכבד את לומדי התורה, כמו שמנה הכתוב קהת תחלה מפני הארון אשר אתו. ואילו היה נותן הארון לגרשון, הייתי אומר שלא מפני החשיבות במשא הארון מנאו תחלה, אלא בעבור הבכורה, אבל עכשיו שנתן הארון לקהת, ומנאו תחלה, ידעו הכל לתת כבוד לתורה וללומדיה ע"כ.

והנה ענין זה שראוי לכבד התורה ולומדיה, לא נצרכה לאותו הדור, כי הם היו סמוכים אצל משה מקור כח התורה, וזכו לחזות עוצם מעלותיו ותוקף קדושתו, ולא היו מסופקים שראש וראשון היא התורה. אלא נאמר על הדורות הבאים. וזה ביאור הכתוב, 'וידבר וגו' לאמר נשא את ראש בני גרשון היינו טעם ציווי זה הוא, 'לאמר' לדורות הבאים, כי התורה קודמת לכל וא"ש. (עמ' קט:)

אילו היו זוכים היו פורחים באויר לא"י
נישאים על ענני הכבוד

ויקריבו נשיאי ישראל וגו' שש עגלות צב וגו' ויאמר ה' אל משה קח מאתם וגו'. פרש"י שלא קיבל משה מידם, עד שנאמר לו מפי המקום ע"כ. וצריך להבין דבמדרש איתא (במדב"ר יב טז) ששבטו של יששכר אמרו להנשיאים 'משכן שעשיתם פורח הוא באויר' [בתמיה], אלא התנדבו עגלות שתהיו נושאים אותו בהם. ולכאורה הלא סברא נכונה היא, ואם כן מה היתה דעתו של משה רבינו שלא חש לסברא זו, ובוודאי היה לו איזה טעם שלא רצה לקבל מהם העגלות.

ונראה לומר דהנה איתא בספרי (פר' דברים) אילו זכו ישראל, כיון שעלו פרסת רגליהם מן הים, היו נכנסין לארץ ע"כ. והנה זה יתכן רק בדרך נס מופלא. ואפשר לומר שהוא כעין

הזוכה בגורל
 על זכות 1000 ש"ח
אצל החנות "הסידים סנטער"
 בסדר לימוד רציפות יום שני פ' נשא
 הר"ר **אברהם אלכסנדר**
פייערווערגער הי"ד
 בכבוד רב
 ההנהלה

בבוא כלם בברית וחד
נעשה ונשמע אמרו באחד

הננו להודיע לכל קהל עדתינו
בעלי בתים אברכים ובחורי חמד שיהיו

|| כי א"ה כי ביו"ט שביעות ||

בתאסת

לקריאת התנאים והכתובה
בבית מדרשינו הגדול

תפילת מנחה בשעה 7:45

מורינו הגה"צ ראש ישיבותינו שליט"א
ישא מדברותיו לרגל החג

ויהר שמחה לקבל את התורה באהבה ובשמחה

בברכת א גוט יו"ט
הנהלת הקהילה

050-4179775 לויט

מקרא ואגדה

סיפורי קודש באהלי צדיקים פנינים יקרים מלאים זיו מפיקים
משלים נפלאים על סדר הפסוקים

(רבי מרדכי אריה הלוי הורוויץ) אב"ד באנילא זצ"ל: בהיותי יושב אצל הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו לקבל ממנו דרכי עבודת ה', שמעתי מרבי קודם חג השבועות שהרעיש מאד על חיוב אמירת תיקון ליל שבועות, בהיותי צעיר לימים, ילדות היתה בי, ורציתי לראות אם רבינו ה"דברי חיים" אומר ג"כ התיקון בליל שבועות, מה עשיתי, בשעה שהיה הרבי בביהמ"ד לתפלת ערבית של יו"ט, נכנסתי לחדרו והתחבאתי תחת בגדים שהיו תלויים על הקיר. כשחזר הרבי לביתו אחר התפילה, נכנס לחדרו והחל באמירת תיקון ליל שבועות בהתלהבות גדולה כדרכו בקודש. לאחר שגמר לומר חמשה חומשי תורה, הרים הרבי קולו ואמר: באמת צריך לומר התיקון כולו, אלא שמחכים עלי אנשים חשובים שאכנס לביהמ"ד לעשות קידוש, לפיכך נאלץ אני לסיים כאן. הבין החסיד שהדברים מכוונים אליו, ותפעם רוחו מרוח הקודש של הרבי שהרגיש בו וידע מחשבותיו.

קובץ נחלת צבי

בעל מחבר "אקדמות"

פעם אחת גזרו על גירוש בני ישראל. ואמרו שצריך להביא אחד מבני משה לבטל את הגזירה. ושלחו אחד שיעבור את נהר ה"סמבטיון", ומהלך נהר "סמבטיון" י"ח שעות, ואינו נח מזעפו אלא מחצי היום בעש"ק עד מוצש"ק, ובמעט השעות שנותרות בעש"ק אי אפשר להספיק לעבור כי מהלכו - כאמור - י"ח שעות, ונתנו להנ"ל "שם" שעל ידו יוכל לעבור את הנהר אל בני משה, אבל לחזור לא יוכל ע"י "שם" זה, כי רק לצורך פיקוח נפש מותר להשתמש בו. ונתן גט לאשתו והלך לשם, ושלחו בני משה אחד א"הינקעדיקער שניידער" וגם הוא נתן גט לאשתו ועבר את הנהר. ובא אל המכשף שהסית את המושל לגרש את היהודים, וא"ל שינסה אותו ונראה מי יגבר על מי, והוסכם ביניהם שכל אחד יגיד לשני מה עליו לעשות ועליו לקיים זאת. ועשה החייט עיגול סביבו, ושלח המכשף נחשים וכו' לנגדו, והגיעו עד

מי הוא מיוחס

סיפר לי מו"ר ששמע מפי מורו ורבו הרב מבארניב זצוק"ל, שהיה פעם אחת בצאנו, מר"ח סיון עד אחר חג השבועות. וקודם חג השבועות בא לצאנו אחד מהנכדים המיוחסים, וכידוע אשר הרה"ק מצאנו קירב מאוד את הנכדים, אבל זה היה איש פשוט, וגם התנהג שם שלא בדרך ארץ כראוי לנכד, ושאל לו הרה"ק מצאנו, מדוע קוראים אלו הימים קודם עצרת, ימי המיוחס? והוא לא ידע להשיב בזה, ואמר לו הרה"ק מצאנו, אני אומר למה, כי קודם מתן תורה, היו המיוחסים חשובים, וזהו קודם חג השבועות, ולפיכך נקראים ימי המיוחס, אבל אחר חג השבועות, היינו אחר מתן תורה, מי שהוא למדן ומתנהג בדרך ארץ שקדמה לתורה, הוא מיוחס, ואם לאו אין לו שום יחוס לכבודו. **אמת ויציב**

בשם כל ישראל

פעם בבוקרו של חג השבועות, לפני התפלה כשישב הרה"ק רבי חנה מקאלאשיץ זצ"ל עם כמה מהחסידים ודיבר דברי חסידות וסיפורי צדיקים בעת שתיית הקאווע, והנה נכנס חותני הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל, ונענה הרה"ק מקאלאשיץ זי"ע ואמר: בטח אמר רבי איציקל תיקון ליל שבועות בשם כל ישראל וממילא יש לנו ג"כ חלק בזה, רבי איציקל לא השיב כלום ויצא משם, והרה"ק ר' משה גאלדקלאנג ע"ה שהיה שם העיר ושאל: הלא גם אנחנו אומרים תיקון ליל שבועות, השיב לו הרה"ק מקאלאשיץ: אבל אנחנו מפסיקים כעת בדיבור, ואילו רבי איציקל אינו מפסיק בדיבור (מתפלת ערבית של ליל שבועות עד קדושת כתר) והוסיף: אך אני לא נולדתי להיות אלם...

דברי חנה השלם

צריך לומר התיקון כולו

סיפר הרב החסיד מו"ה סענדר קעלער ז"ל לאא"ז הגה"ח

השיב לו רבי אייזל:

הסבה לכך פשוטה. כשבאו ישראל לקבל את התורה, הזדרזו החרדים ויראו השם, השכימו הם קום, ורצו בזריזות להר סיני. הם הגיעו במועד וקבלו את התורה כולה בין שבכתב בין שבעל פה.

ואילו אתם המשכילים לא מהרתם כלל. קמתם בעצומו של יום, התרחצתם, התלבשתם, סעדתם פת שחרית ויצאתם בטיול להר סיני.

אך באתם מאוחר מדי ואחזו כבר בסיום קבלת התורה. לא נשתיר לכם אלא אחת המסכתות האחרונות שבגמרא, מסכת דרך ארץ...

מחילת עוונות בשבועות

פעם בחג השבועות, עמד וטען הרה"ק מבארדיטשוב, זכותו יגן עלינו: רבוננו של עולם, בראש השנה אתה בבחינת מלך ושופט, ואפילו כשאתה רוצה למחול על כבודך, אינך יכול, כי הלא "מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול", אולם, כהיום הזה, בחג השבועות זמן מתן תורתנו, הרי אתה בבחינת "רב", והיום אתה יכול למחול לנו את כל החטאים והעוונות, שהרי "רב שמחל על כבודו, כבודו מחול".

"קרעפלעך"

של הרה"ק משינאווא

מנהג היה בשינאווע בחג השבועות בעת אכילת המאכלי חלב אחר הקידוש, שרבינו (הגה"ק משינאווא זי"ע) חילק מהקרעפליך לחשובי וספוני החסידים המסובין אצל השלחן, וכבר ידוע ומקובל אצל החסידים שלפי המספר של הקרעפליך שזכה המקבל, כמספר הזה היה לו בנין רבנן. פעם בחג השבועות היה שם רב גדול אחד, וביקש מרבינו קרעפליך, רבינו התרעם ברוגזה "המבשל קרעפליך אני, לכו אל בית התבשיל ויתנו לכם קרעפליך". פחד גדול נפל על הציבור ולא הרהיב עוד אף אחד לבקש מאומה. כעבור שעתא קלה פנה רבינו אל ר' אלי' "אתה רוצה שלושה, נו הא לך שלושה". ואמנם זכה לראות שלשה בנים הדגולים משמשים פאר כרבני העיר בקהילות חשובות בישראל. (בכור בניו היה הגה"צ רבי אברהם שלמה כ"ץ זצ"ל אבד"ק ריסקאווא ובסוף ימיו אב"ד קהל ייטב לב בבני ברק).

דברי אש

העיגול ונעמדו. אחר כך אמר החייט להמכשף שישען על גזע עץ שהיה שם, ולקח שני חבילות חוטי ברזל, וכשהמכשף נשען על העץ, התרומם העץ למעלה, והתייל נכרך מסביב לצוארו ונחנק, ובטלה הגזירה. והוא הוא שחיבר את ה"אקדמות". המדפיסים מסלויטא רצו להדפיס את המעשה הזה במחזורים, אף מכיון שלא ידעו אותו בבירור - לא הדפיסוהו.

מִן הַרמ"ח

מבלי סחורה למה לי דוגמאות?

כשנכנס פעם ר' אהרן מקארלין בשבועות בערב אל בית המדרש וראה שהקהל יושב מסביב לשלחנות וממהר באמירת "תקון ליל שבועות", התייצב והחל צועק ברוסית: "דאואי טובאר! טובאר דאואי!" כלומר: "תן סחורה! סחורה תן!..." וכשראה שאין הקהל יורד לסוף דעתו, הסביר להם - בנוהג שבעולם, סוכן נוסע כשהוא יוצא לדרך, אין הוא מוביל עמו את כל הסחורה, אלא דוגמאות בלבד, דוגמא מכל מין שיש לו למכירה. לפי הדוגמאות שהוא מראה, הוא מקבל את ההזמנות ואחר כך הוא ממציא את הסחורה. אך אימתי יש להן לדוגמאות ערך? כשישנה באוצרו כמות סחורה מספקת מכל מין. אבל אם אחד נוסע ומוכר סחורה על פי הדוגמאות, בלי שתהיה לו שום סחורה באוצר, הרי סופו להיות מקובל כרמאי, או כמטורף!... כמו כן הדבר ב"תקון ליל שבועות". בלילה של חג השבועות, ביום טוב של קבלת התורה, מתישבים אנחנו ומסדרים על השלחן את הדוגמאות מכל מה שלמדנו במשך כל השנה ואגרנו באוצרנו: תורה, נביאים, כתובים, משנה, גמרא וכדומה. במה הדברים אמורים - אם כל זה באמת מוכן ומונח על האצטבאות. אבל אם במשך כל השנה אינם לומדים והאצטבאות ריקניות, ובשבועות בלילה מתישבים ומתחילים לדפדף ולהריז את כל הדוגמאות השונות - הרי זה מעשי צחוק! ולמה לי הדוגמאות כלל? - דאואי טובאר! טובאר דאואי!

המשכילים אחרו את קבלת התורה...

אחד המשכילים שאל את רבי אייזל חריף: יאמר לי רבינו, למה רבים מבין החרדים לדבר השם, אינם נזהרים בדרכי הנמוס, ודשים הם בעקבותיהם גופי הלכות של דרך ארץ וארחות עולם. לעומתם המשכילים, אף שמזלזלים הם במצוות, מדקדקים הם בהלכות דרך ארץ כחוט השערה?

פרשת נשא

שהם ג'ומלי ד'לים, "אליסף" - אל יסופו מהעולם קודם זמנם, ואותם העקרים יהיה להם "בן", אשר "דעואל" שיהיה להם ידיעה בהשם יתברך. **אילנא דחי**

**איש או אשה
כי יעשו מכל חטאת האדם...**

נודע המעשה שנדפס מהגאון ר' יצחק חיות זללה"ה, שסיפר שראה בימי חליו איש צדיק תמים שהלך לעולמו, ופתחו השו"ע ושאלו אותו, קיימת מה שכתב בזה ואמר הן, ואח"כ שאלוהו האם לא הוציא ש"ש לבטלה, וכשאמר שם הוי"ב"ה האם כיון פי' קריאתו וכתבתו, עמד ושתק ולא מצא מענה, מיד באו מלאכים מלובשים שחורים הן הנבראים מהזכרת השמות שלא בכוונה הראוי, ואמרו לו הביטה וראה מה שגרמת בדברך בלא דעה וכוונה, ויצא קול "הורידוהו למדורי גיהנם", אשר על כן האדם בעודנו חי ישים אל לבו כמה וכמה פעמים שהוציא ש"ש לבטלה מבלי כוונה, ובעת שמזכיר את השם הנכבד והנורא, צריך לכווין פירוש קריאתו שהוא אדון הכל, ופירוש כתיבתו שהוא היה הוה ויהי'ה, כמבואר להדיא בשו"ע או"ח סי' ה', ובזה מיחד הוי' אדני ב"ה. ועל דרך זה פירשתי המסורה, שא ענין ימה וצפונה וראה וגו', ושוא את מספר שמותם, ראה עניי ועמלי ושאל לכל חטאתי, כי צריך האדם לזכור כי בעת הלון ילך כדרך כל הארץ יאמרו לו 'שוא ענין וראה' המלאכים הנבראים מלובשים חושך, 'ושוא את מספר שמותם' אשר הוצאת בלי כוונה, על כן יאמר ויבקש רבש"ע 'ראה עניי עניות' ועמלי עמל בטורח הפרנסה המונע מלכוין כראוי 'ושאל לכל חטאתי'. והנה איתא בגמ' שבועות (דף כ"ו) האדם בשבועה פירוש כשהוא אדם ודעתו ולבו עליו בעת השבועה פרט לאונס, נמצא מזה שתואר האדם היינו כשהוא בדעתו דעת אדם ולבו עליו בעת יבטא בשפתיו, אבל אבל אם מדבר בפה ואין לבו ודעתו עליו נחסר ממנו תואר אדם, ומזה נלמוד שמה שעושה או מדבר בלא דעת כלא נחשב. וזה שאמר 'איש או אשה כי יעשו מכל' [המצוות, אבל] 'חטאת האדם' שנחסר דעת האדם, 'למעול מעל בה' היינו לזכור את ה' בבלי דעת וכוונה והרי הוא כאלו הוציא שמותיו לבטלה, 'ואשמה הנפש ההוא', והתודה וגו' והשיב אשמו בראשו.

ייטב פנים לי"ג מדות

אמור להם יברכך ה'

חסיד אחד ביקש מהמגיד הק' רבי אברהם מטריסק שיברך אותו והמגיד הקדוש היה דרכו ליטול סכום מה בעבור הברכה, אמר לו המגיד לאותו חסיד שיתן הסכום ואז יברך אותו אמר החסיד וכי מפני שאין לו ליתן, איני ראוי לברכה אמר לו המגיד יברכך ה' שאל החסיד מדוע למי שמשלם מברך אותו רבינו, ולי אומר שיברכני ה' השיב לו המגיד כך כתוב בתורה כה תברכו את בני ישראל אם תברכו להם כה ככה בלי מעות אמור להם יברכך ה'.

ספרן של צדיקים
כיצא בזה מסופר אחר הסתלקות הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זצוק"ל, באו כמה אנשים מחסידי אפטא אל הרה"ק המגיד מטשערנאביל זצוק"ל ונכנסו אליו עם קוויטל אמר להם המגיד שיתנו מעות, אמר לו הרבי שלנו היה אומר כה תברכו את בני ישראל ככה היינו בלא מעות, השיב להם המגיד זצוק"ל אמור להם יברכך ה' [כלומר למה אם כן באתם אצלן].

וישם לך שלום

פעם אחת נסע הרה"ק ר' דוד מלעלוב ז"ל עם תלמידו הרה"ק ר' יצחק מווארקא ז"ל לעיר אחת כדי להטיל שלום בין בני העיר שהיו שרויים במחלוקת, כשבא לאותה עיר עמדו להתפלל, אחרי התפילה צוה הרה"ק מלעלוב לרתום העגלה ולנסוע הביתה, תמה מאוד תלמידו הרה"ק מווארקא ופנה אל רבו בשאלה, רבי הרי באנו הנה כדי לעשות שלום בעיר ולמה זה נחזור מיד, השיבו הרה"ק מלעלוב: כשאמרתי בתפילת שמונה עשרה, "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן" כבר פעלתי את השלום כאן.

**ביום השישי
נשיא לבני גר אליסף בן דעואל**

פעם אחת היה הקדוש בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע בבארדיטשוב, וקיבץ סכום רב לצורך איזה דבר גדול, ונתנו לו נדבות הגונות, וזאת היתה ביום ו' פרשת נשא, ועמד הקדוש על רגליו, ואמר להם: אברכם בברכת היום, והיינו "ביום השישי נשיא" ירומו ויתנשאו, "לבני גד" לבני אדם

ערש"ק פרשת נשא תשפ"ג לפ"ק

מה יפוי פעמיך בנעלים

הגנו להודיע לציבור אנשי שלומינו
בעלי בתים חשובים ואברכים יקרים ובחורי חמד שיחיו

כי בעז"ה תתקיים
ביום שב"ק אסרו חג מתן תורתינו

מעמד בעילת הזוג

בבית מדרשינו הגדול

בצוותא חדא כאיש אחד בלב אחד נתאסף לשוש ולשמוחה בזאת התורה כראוי וכיאות לכבודה של חג

מורינו הגד"צ דאש ישיבתנו שליט"א
ישא מדברותיו לכבוד היום

תפילת מנחה בזמן הדלקת הנרות

וזה"ר שמזים חג מתן תורתנו הק' יושפע לטו שפע רב ברוחניות ובגשמיות, ונדי' כולטו יודעי
שמך ולומדי תורתך לשמחה מתוך בריות גופא ונעורא מעליא.

ביקרא דאודייתא
הנהלת הקהילה

שישו ושמחו בשמחת תורה

דברי תורה ומוסר

מאת מוריני הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

במסיבת לחיים לרגל שמחת הכנסת ספר תורה

לבית מדרשינו הגדול "יואל משה"

נדבת ידידינו הרה"ח ר' ישראל מנחם אפעל שליט"א

אב"י בק"ק קרית יואל יע"א

ג' סיון תשפ"ג לפ"ק

לבני ישראל, און פארוואס מיט דעם כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבותיו זבת חלב ודבש.

ס'קען אפשר זיין די גמרא אין מסכת נדרים (דף פ"א.), א באקאנטע גמרא, אמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב מי האיש החכם ויבן את זאת, דבר זה - זאגט די גמרא - מ'האט געפרעגט די חכמים ולא פירשוהו, מ'האט געפרעגט על מה אבדה הארץ, פארוואס איז ארץ ישראל חרוב געווארן, מ'האט דאס געפרעגט פון די חכמים ונביאים און זיי האבן נישט געקענט ענטפערן, ביז דער אויבערשטער האט געענטפערט ויאמר ה' על עזבם את תורתו, זאגט די גמרא היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה, אמר רב יהודה שאין מברכין בתורה תחילה, זיי האבן נישט געזאגט ברכות התורה.

דער רבי ז"ל אין דברי יואל אין פרשת בחקותי שטעלט זיך אויף די גמרא, די חכמים ונביאים וואס אלעס האבן זיי געוואוסט, קען מען דען משיג זיין די השגה פון די חכמים ונביאים, און מ'האט זיי געפרעגט על מה אבדה הארץ האבן זיי נישט געקענט ענטפערן, דער אויבערשטער אליינס האט געדארפט ענטפערן. און וואס איז טייטש שלא ברכו בתורה תחילה, ס'קען טאקע זיין אז זיי האבן נישט געמאכט ריכטיג די ברכה, אבער ווייל מ'מאכט נישט ריכטיג א ברכה קומט זיך אזא עונש אז ארץ ישראל איז חרוב געווארן, און וואס

ברוך ה', די גאנצע קהילה האט זוכה געווען אנטייל צו נעמען אין די הכנסת ספר תורה דא אין דעם בית המדרש, זיך מיט צופרייען. ר' ישראל האט אונז מוזקה געווען, לאו כל יומא מתרחיש, נישט יעדער איד האט די מעגליכקייט אליינס צו מקיים זיין די מצוה פון כתיבת ספר תורה, ער וואוינט אין חוץ לארץ, און האט מקיים געווען די מצוה פון כיבוד אב ואם, מכבדם בחיים און מכבדם אחר מותם, אין דא וואו זיינע עלטערן האבן געדאוונט, וואו זיין פאטער האט געדאוונט און זיין שווער האט געדאוונט, אין דעם בית מדרש וואו זיי האבן געדאוונט האט ער זוכה געווען אריינצוגעבן אזא שיינע ספר תורה.

*

די מצוה פון כתיבת ספר תורה לערנט מען ארויס שטייט אין פסוק ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד לבני ישראל, זאגט די פסוק ווייטער כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבותיו זבת חלב ודבש. לערנט מען כתבו לכם את השירה הזאת, דאס מיינט שירת האזינו, ואין כותבין ספר תורה מגילות מגילות, מ'קען דאך דאס נישט שרייבן שירת האזינו אליינס, פון דא לערנט מען ארויס די מצוה פון כתיבת ספר תורה, און די פסוק זאגט למען תהיה לי השירה הזאת לעד לבני ישראל, וואס איז טייטש לעד

איז די לשון לא הלכו בה.

זאגט דער רבי ז"ל זייער א הייליגע בחינה, ס'שטייט אין רא"ש פארוואס ווען א איד לייגט תפילין אינדערפרי און ער וויל לייגן תפילין נאכאמאל, דארף ער מאכן נאכאמאל א ברכה, ער דארף מאכן נאכאמאל להניח תפילין, פארוואס ווייל ס'איז געווען א היסח הדעת פון אינדערפרי ביז ער גייט שפעטער נאכאמאל לייגן, און פארוואס ביי לימוד התורה איז נישט אזוי, ער לערנט תורה, ער האט א שיעור, ער גייט דאווענען און וואס ער דארף ערלעדיגן, און ווען ער גייט נאכאמאל לערנען, מאכט ער נישט נאך א ברכה, פארוואס דארף ער נישט זאגן נאכאמאל ברכת התורה.

שטייט אין רא"ש, סתם א מצוה ווען ער ענדיגט האט ער אויפגעהערט מקיים צו זיין די מצוה, תורה איז נישט אזוי, ווייל א איד ווען ער לערנט תורה און איז מקיים די מצוה פון לימוד התורה, ווען ער ענדיגט לערנען און פארמאכט די גמרא, ענדיגט ער נישט די מצוה, אפילו ווען ער גייט אין די גאס דארף ער זיך פירן על פי תורה, ווען ער גייט האנדלען, ס'איז דא הלכות ווי אזוי ער דארף האנדלען על פי תורה,

ווען מ'גייט אין די גאס דארף מען גיין ווי א ערליכער איד, ווען מ'שרעפט א מענטש דארף מען רעדן ערליך, איז אפילו ווען מ'לערנט נישט, איז מען נישט מסיח דעת פון די תורה, אז מ'איז נישט מסיח דעת פון די תורה איז עס איין המשך, אז ס'איז איין המשך קען מען נישט מאכן נאכאמאל ברכת התורה, אזוי שטייט אין רא"ש.

זאגט דער רבי ז"ל דאס איז זייער גוט פאר א ערליכן איד, א ערליכער איד וואס פירט זיך על פי התורה אין די גאס, ער דארף נישט מאכן נאכאמאל א ברכה, ווייל ס'איז איין לאנגע מצוה ווען ער פירט זיך על פי תורה, זאגט דער רבי, דער וואס פירט זיך אין גאס נישט ווי ס'דארף צו זיין, דער וואס דרייט זיך אויף מסחר און

פירט זיך נישט ערליך, אויב אזוי האט ער זיך מסיח דעת געווען פון די תורה, וואלט ער געדארפט יעדעס מאל מאכן א ברכה, אפילו ער האט געמאכט אינדערפרי און געלערנט אפאר שעה, אבער ער האט אינגאנצן מסיח דעת געווען פון די תורה, הייב ער נאכאמאל צו לערנען וואלט ער געדארפט מאכן נאכאמאל א ברכה.

די דור וואס איז חרוב געווארן ארץ ישראל האבן געלערנט תורה, זיי האבן קובע עתים געווען לתורה, זיי האבן געלערנט פלייסן, האט מען געפרעגט די חכמים ונביאים על מה אבדה הארץ, פארוואס איז געקומען אזא עונש, די אידן האבן געלערנט תורה,

האבן זיי נישט געקענט ענטפערן, זיי האבן געזעהן די בית המדרש ווען מ'דארף קובע זיין עתים לתורה איז דאס פיל, מ'לערנט תורה. האט דער אויבערשטער געענטפערט, יא, זיין ווען זיי זענען אין בית מדרש דעמאלטס לערנען זיי, אבער אין די גאס פירן זיי זיך נישט ווי ס'דארף צו זיין, ממילא אז אין די גאס פירן זיי זיך נישט ווי ס'דארף צו זיין, ווען זיי קומען נאכאמאל לערנען, דארפן זיי נאכאמאל מאכן א ברכה. ממילא ליגט אין דעם אשר לא ברכו

בתורה תחילה נישט נאר אז זיי האבן נישט געמאכט קיין ברכה, נאר דאס ברענגט ארויס אז זיי האבן זיך נישט געפירט ווי ס'דארף צו זיין, און אז ס'איז געווען א הפסק, האבן זיי געדארפט מאכן א ברכה, דאס איז מייטשט ויאמר ה' על עזבם את תורת, שלא ברכו בתורה תחילה, זיי האבן יא געלערנט, אבער לא הלכו בה, ווען זיי זענען געגאנגען אין די גאס, זענען זיי נישט געגאנגען על פי תורה, אויב אזוי אז זיי זענען נישט געגאנגען אין די גאס על פי תורה, האבן זיי געדארפט מאכן נאך א ברכה.

מ'קען אפשר צולייגן, ס'קען זיין פארוואס ביי א הכנסת ספר תורה גייט מען אין די גאס און מ'שאנצט אין די גאס מיט א ספר תורה, קיין שום מצוה איז נישט אזוי,

אפילו ווען ער גייט אין די גאס דארף ער זיך פירן על פי תורה, ווען ער גייט האנדלען, ס'איז דא הלכות ווי אזוי ער דארף האנדלען על פי תורה, ווען מ'גייט אין די גאס דארף מען גיין ווי א ערליכער איד, ווען מ'שרעפט א מענטש דארף מען רעדן ערליך,

עלטערע, יונגעלעך און מיידלעך, די גאס איז נעבעך אזוי נישט ווי ס'דארף צו זיין, ווען א איד איז צווישן כותלי בית מדרש איז ער צווישן כותלי בית מדרש, אבער מ'טאנצט אין די גאס, און מ'בעט דעם אויבערשטען אז אפילו ווען אידן זענען אין די גאס און מ'געפינט זיך נישט אין כותלי בית מדרש – ס'קומט אראפ השפעות טובות – אפילו מ'איז אין די גאס זאל מען זיך קענען פירן ווי ס'דארף צו זיין.

*

ס'קען זיין אויף א נאך א אופן זעהן כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם,

שטייט אין חתם סופר וואס איז די גרויסע שמחה ביי מצות כתיבת ספר תורה, מ'געבט אריין א ספר תורה אין ביהמ"ד, מ'זעהט דא דער בעל שמחה האט א זעלטענע שמחה, די אידן וואס געבן אריין א ספר תורה זאגן זיי אז דאס איז נאך מער ווי חתונה מאכן א קינד, דאס איז אזא שמחה וואס דער אויבערשטער העלפט א איד איז זוכה צו הכנסת ספר תורה. – פרעגט דער הייליגער חתם סופר פארוואס איז טאקע אזוי, פארוואס איז א שמחה פון הכנסת ספר תורה גרעסער ווי יעדע שמחה.

זאגט דער חתם סופר אזוי, ווען א איד איז מקיים א מצוה וואס געדייערט לאנג מקיים צו זיין די מצוה, אוודאי ער פריידט זיך, ער הייבט אן מיט א שמחה, אבער ער איז באזארגט ווער זאגט צי ער וועט קענען ענדיגן די מצוה, ממילא אפילו ווען ער פריידט זיך ביי די התחלה, אבער ער האט א דאגה צי ער וועט קענען ענדיגן, זאגט ער ווייטער, ווען ער ענדיגט די מצוה, אוודאי ער פריידט זיך אז ער האט געענדיגט די מצוה, אבער יעצט איז שוין געענדיגט די מצוה, ער האט זיך שוין יעצט נישט וואס צו פרייען, ער האט מקיים געווען א מצוה, זיך געלאזט קאסען

מ'איז מקיים א מצוה אין ביהמ"ד, ד' מינים, צי יעדע מצוה וואס מ'איז מקיים, פארוואס גייען מיר דא מיט די ספר תורה אין די גאס.

ס'קען זיין, ווייל מ'ווייל ווייזן אז מ'איז נישט גענוג ווען מ'איז מקיים די תורה אין ביהמ"ד, נאר אויך ווען מ'דרייט זיך אין די גאס דארף מען זיך פירן על פי התורה, מ'דארף זיין ערליך ווען מ'גייט אין די גאס, וועגן דעם נעמט מען די ספר תורה אין די גאס און מ'טאנצט מיט דעם, מ'פריידט זיך מיט די תורה, צו ווייזן אונז פרובירן זיך צו פירן ערליך אפילו ווען מ'דרייט זיך אין די גאס, אזוי וועט נישט זיין שלא ברכו בתורה תחילה, דארף מען טאקע נישט מאכן נאך א ברכה, ווייל מ'פירט זיך כסדר ווי ס'דארף צו זיין.

און דאס איז פשוט אין פסוק, זעהן כתבו לכם את השירה הזאת, די מצוה פון שרייבן די תורה, ולמדה את בני ישראל, לערנט די תורה מיט אידישע קינדער, שימה בפיהם, בשעת זיי לערנען זאלן זיי ליגן אין לערנען, אבער דאס איז נישט גענוג, למען תהיה השירה הזאת לעד בבני ישראל, די תורה וועט זיין א עדות בבני ישראל, ווען זיי גייען אין די גאס וועט די תורה זיין א עדות, די תורה וועט עדות זאגן אז אפילו אין די גאס האבן זיי זיך געפירט על פי

תורה, ממילא אויב אזוי וועט מען זוכה זיין כי אביאנו אל האדמה, פארוואס איז מען געגאנגען אין גלות, ווייל שלא ברכו בתורה תחילה, אז אידן וועלן זיך פירן ווי ס'דארף צו זיין אפילו אין די גאס וועט מען זוכה זיין כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבותינו און עם וועט צוריק געבויעט ווערן.

אין א צייט פון הכנסת ספר תורה ווען מ'טאנצט אין די גאס מיט די ספר תורה, האפט מען אז עס ווערט נשפע סייעתא דשמיא, מ'דארף אזויפיל סייעתא דשמיא ווען מ'גייט אין גאס, צי קינדערלעך, בחורים,

אין א צייט פון הכנסת ספר תורה ווען מ'טאנצט אין די גאס מיט די ספר תורה, האפט מען אז עס ווערט נשפע סייעתא דשמיא, מ'דארף אזויפיל סייעתא דשמיא ווען מ'גייט אין גאס, צי קינדערלעך, בחורים, עלטערע, יונגעלעך און מיידלעך, די גאס איז נעבעך אזוי נישט ווי ס'דארף צו זיין,

חלק מהוצאת הגליון
נתנדב ע"י ידידנו החשוב

מזה"ר ר' אברהם
זאב קף הי"ו

לרגל שמחת אירוסי בנו
למצל טוב

יה"ר שיזכה לרוות רב תענוג ונחת

חלק מהוצאת הגליון
נתנדב לע"ג

הרה"ח ר' ישראל
גרינפעלד ז"ל

ב"ר חיים יעקב ז"ל
גלב"ע י"ג סיון
ת.ג.צ.ב.ה

נתנדב ע"י חתנו

מזה"ר מנחם שלמה

שבתו פרידמאן הי"ו

חלק מהוצאת הגליון
נתנדב ע"י ידידנו החשוב

מזה"ר ר' יואל
וויינבערגער הי"ו

אב"י בקרית יואל

לרגל בואו לשערי עירנו

יהא בואו לברכה

חלק מהוצאת הגליון
נתנדב ע"י ידידנו החשוב

מזה"ר ר' ישראל
טויסיג הי"ו

לרגל שמחת היכנס בנו לעותונ"צ
למצל טוב

יה"ר שיזכה לרוות רב תענוג ונחת

איז קען זיין דאס איז פשט, זעטתה כתבו לכם את השירה הזאת, ווען מען שרייבט די ספר תורה איז די גרעסטע שמחה ווי דער חתם סופר זאגט, איז לכם, וועסטו באקומען שכר לכם לכל צרכיכם, אלעס וואס מען דארף ווען מען באקומען אין זכות פון ספר תורה, פארוואס, ווייל יעצט וועט זיך אנהייבן ולמדה את בני ישראל, נאכן כתבו וועט זיך יעצט אנהייבן אז מיזועט זאגן ברכות אויף די תורה, וועגן דעם וועט מען זוכה זיין אויף שמחה.

*

אונז האלטן מיר יעצט פאר קבלת התורה, און אז א איד געבט אריין א ספר תורה, איז מעלה עליו הכתוב כאילו קבלה מהר סיני (מנחות ל.), איז טובים השנים מן האחד, דער בעל שמחה האט אונז מזכה געווען מיט אזא גרויסע מצוה, ווען א איד וואוינט דא אין ער געבט אריין א ספר תורה, האט ער עפעס דערפון, יעדער איד ווען ער האט א ספר תורה פריידט זיך ווען מ'ליינט אין זיין ספר תורה, ער זעהט עס פאר די אויגן, ער האט הנאה, ר' ישראל וואוינט נישט דאהי, אבער ער האט אריינגעגעבן דא די ספר תורה, ווי מ'האט גערעדט זיינע

עלטערן האבן דא געדאוונט.

איך האב געטראכט אזוי ווען איך האב געזעהן די ספרים זענען ארויסגעקומען מיט די עלטערע אידן, ר' אלימלך, ר' יחזקאל, און ר' סענדר, זענען ארויסגעקומען מיט די ספרי תורה אזוי ווי די מנהג איז ביי הכנסת ספר תורה, מ'קומט ארויס מיט די אלטע ספרים און מ'קומט אקעגן דעם נייעם ספר תורה, כ'האב געהערט פון זיידן ז"ל וואו ער האט אמאל געזאגט ביי א הכנסת ספר תורה, פארוואס איז די מנהג אז מ'קומט ארויס מיט די אלטע ספרי תורה, האט דער רבי געזאגט די אלטע ספרי תורה קומען מודיע זיין פאר דעם נייעם ספר תורה, צי דא איז א

געלט, געטון א מצוה, אבער יעצט איז שוין נאך די מצוה. ביי כתיבת ספר תורה איז דא ביידע זאכן, בשעת מ'שרייבט די ספר תורה, דער אויבערשטער העלפט מ'האט געענדיגט די ספר תורה, האט זיך נישט יעצט געענדיגט די מצוה, ער געבט עס יעצט אריין אין ביהמ"ד, און יעצט גייען אידן מאכן ברכות אויף די ספר תורה, יעצט וועט מען עולה זיין, זאגט דער חתם סופר, אויב אזוי די מצות כתיבת ספר ווען דו האסט געענדיגט די מצוה, ס'איז א שמחה, אבער די שמחה גייט ווייטער, ביז יעצט אינמיטן שרייבן, האט מען געהאט א שמחה, מ'האט מקיים געווען כתבו לכם, אבער עולה זיין האט מען נישט געקענט אויף

דעם, א ברכה האט מען נישט געקענט זאגן, ס'איז נישט געווען פארטיג, יעצט ווען מען האט געענדיגט די מצוה קען מאכן א ברכה, אויב אזוי איז דאס גורם א געוואלדיגע שמחה, ווייל האסט געענדיגט די מצוה, און יעצט הייבט זיך אן די מצוה, דאס איז די גרויסע שמחה פון כתיבת ספר תורה און הכנסת ספר תורה.

ש'שטייט פון די קדמונים אויף א מצוה זאגן חז"ל (קידושין לט:) שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, דער

אויבערשטער געבט נישט קיין שכר אויף קיין מצוה, אבער אויף שמחה של מצוה וואס א איד האט, באצאלט מען שכר אויף די וועלט, קומט אויס אז כתיבת ספר תורה וואס דער חתם סופר זאגט אז דאס איז די גרעסטע שמחה, קומט אויס אז אויף דעם באצאלט מען אויף די וועלט די שכר פון כתיבת ספר תורה.

אין ספד"ק שטייט, אויף שבועות זאגן חז"ל (פסחים סח:) הכל מודים בעצרת דבעיני נמי לכם, אזוי ווי חז"ל דרש'ענען (ביצה כה:) לכם לכל צרכיכם, דער אויבערשטער העלפט מ'קומט אראפ אין דעם טאג אלע השפעות טובות.

פארוואס איז די מנהג אז מ'קומט ארויס מיט די אלטע ספרי תורה, האט דער רבי געזאגט די אלטע ספרי תורה קומען מודיע זיין פאר דעם נייעם ספר תורה, צי דא איז א גוט ביהמ"ד, צי ס'ליינט זיך דא אריינצוקומען אין דעם ביהמ"ד, צי ס'ליינט זיך נישט,

ערשטע מצוה איז שידוכים וואס מ'דארף, פרו ורכו איז דאך די מצוה פון שידוכים, די מצוה פון קינדער, גוטע קינדער, ערליכע קינדער, געראטענע קינדער, און אלעס אלעס וואס מ'דארף.

דער אויבערשטער זאל העלפן, מ'זאל קענען שטענדיג זיך מיט פרייען א שמחה רוחנית, זיך מיט פרייען מיט די תורה, און אלע השפעות אין די תורה, און דער אויבערשטער זאל העלפן דער בעל שמחה פארט אהיים וועט אוודאי אהיים פארן מיט אלע השפעות פון די תורה - ווי שייך איז ווען די קינדערלעך האבן דא געמאכט און די בחורים - אלעס אלעס איז נוקף אויף דיין זכות, דער אויבערשטער זאל העלפן זאלסט זעהן אסאך נחת ביי די קינדער, ביי די אייניקלעך, און מ'זאל זוכה זיין בקרוב קעגן גיין דעם גואל צדק בב"א.

גוט ביהמ"ד, צי ס'לוינט זיך דא אריינצוקומען אין דעם ביהמ"ד, צי ס'לוינט זיך נישט, זיי זענען מודיע דא רעדט ביים ליינען, צי דא רעדט מען נישט ביים ליינען, דא לערנט מען אין דעם ביהמ"ד, מ'איז מכבד די תורה, ס'לוינט זיך זאלסט אריינצוקומען דא אין דעם ביהמ"ד.

ווען די ספרי תורה זענען געגאנגען אקעגן דעם ספר האבן זיי מודיע געווען, יא, דא איז א גוט ביהמ"ד, דא די ווענט זענען אויסגעדאוונט אזויפיל יאר מיט ערליכע אידן, ס'איז געווען אמאל א ביהמ"ד פיל מיט זקנים, וויאזוי עס האט אויסגעזעהן דאס דאווענען דא, די תהלים זאגן, פרייטאג פארטאג'ס, צי שבת אינדערפרי. אידן דאווענען דא, אידן לערנען דא, מער ווי צוואנציג שעה פון מעת לעת איז די לעקטער פון דעם ביהמ"ד אפן, ביז שפעט ביינאכט, אידן לערנען

אין ביהמ"ד און אין היכל התורה, אידן קומען אינדערפרי, ותיקין איז דא עטליכע מזנינים, מ'לערנט ביז שפעט ביינאכט, צי וויפיל צדקה גייט ארויס פון דעם ביהמ"ד, וויפיל הסד איז דא, בותלי ביהמ"ד יוכיחו וואס ס'טוט זיך דא אין דעם ביהמ"ד, און די ספרי תורה קומען מודיע זיין פאר ר' ישראל'ס נייע ספר תורה יא דא איז א גוט ביהמ"ד וואו ס'לוינט זיך אריינגיין דא, דא איז מען מכבד די ספר תורה, דא וועט מען מכבד זיין די ספר תורה.

און אוודאי אז מ'וועט מכבד זיין די ספר תורה, וועלן אלע אידן זוכה זיין כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם, לכם לכל צרכיכם. ס'איז פאר שבועות יעדער איד האט קבלות טובות, מ'בעט אויפן עתיד, מ'האט קבלות אז מ'וועט בעסער לערנען, צי מ'וועט בעסער דאווענען, מ'וועט מכבד זיין די ספר תורה. אוודאי וועלן מיר אלע זוכה זיין צו כתבו לכם, אלעס וואס מ'דארף, מ'האט פריער גערעדט דאס איז די לעצטע מצוה, און די

ההרשמה נסגרת

ביום שלישי
הבעל"ט
איז די לעצטע טאג!

טריינט אויף אייער עתיד,
און אויף די עתיד פון אייערע קינדער!

ערב יו"ט שבועות תשפ"ג לפ"ק
הודעה חשובה

שמחים אנו להודיע בזה להורי התלמידים הע"י

כי כמידי שנה בשנה

**יתאספו התלמידים
בליל יו"ט שבועות**

בבית מדרשינו הגדול - היכל קליין

בשעה 12:00

לאמירת תהילים בצוותא

וידוע גודל מעלת אמירת תהילים ובפרט ביו"ט שבועות יומא דהילולא
קדישא של נעים זמירות ישראל דוד המלך ע"ה

לאחר מכן

|| **זמירות שירות ותשבחות
לכבודה של חג** ||

המשתתף בליל יו"ט יקבל 3 כרטיסי איסר
ובמסגרת נעילת החג יחלקו 2 כרטיסי איסר

גם התקיים אי"ה

הגרלה על ש"ס מפואר

נדבת ידידינו הנכבד

מוה"ר **בן ציון ראזמאן** שליט"א

אב"י בב"פ יע"א

לע"נ אמו האה"ח מרת **איטא** ב"ר **מנחם מענדל** ע"ה

גלב"ע ה' סיון | ת.נ.צ.ב.ה.

ההגרלה תתקיים אי"ה

תיקף במוצאי שבת נשא שלאחר יו"ט שבועות
לרגל כלל הילדים המשתתפים גם אלו הבאים מחוץ לעיר וח"ל

ל' אלול י"ט

יזכור

כיו"ט שבעות
בעת אמירת
יזכור

והזכרת נשמות
יקריכם ע"ה

נדרו צדקה לקופת
שקר
הקודש

של מוסדותנו הק'
ובוודאי יודי' נה"ר לגשמתם בגמי' מרומים

הנדרבות ניתן למסור:
להר"ר משה אריה ווידער הי"ד

יזכור אלקים נשמות... שהקד' לעולמו
בעבור שאיתו בלי נדר צדקה בעדו, בשכר
זה תהא נפשו צדקה בצדור החיים עם
נשמות אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה
רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות
שפגו עדו. ונאמר אמן:

לפני 4179775-050

לאו דלא תחמוד שבעשרת הדברות

ממנו, כיון שחשב בלבו האיך יקנה דבר זה עובר בלא תתאוה, שאין תאוה אלא בלב, עכ"ל הטור. וכן נפסק בשו"ע (סי' הנ"ל ס"י).

נמצא שיש ב' לאוין, אם רואה אצל חברו חפץ ורוצה לקנותו וממנו ומפציר בו כשהבעלים לא רוצה למכרו, אבל הוא מפציר בו עד שמוכרו לו עובר על לא תחמוד,

שיעור הפצרה

ג) ומבואר באחרונים (עי' שו"ת בצל החכמה ח"ג סי' מ"ג ועוד) שזה לכל הפחות ג' פעמים, דהיינו שהוא מפציר בו ג"פ והוא מסרב, וזה עפ"י מ"ש הסמ"ע (שו"ע סי' רכ"ח סק"ח). והמקור לדברי רמב"ם איתא במכילתא, מדכתיב בפ' עקב לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך, הרי דאיסורא דלא תחמוד הוא דוקא כשיעשה מעשה.

אם מסכים לבסוף

ד) ואפי' אם לבסוף מסכים המוכר לזה גם עובר הקונה, אמנם הראב"ד חולק על הרמב"ם וסובר שעובר רק כשלא אמר המוכר רוצה אני, אולם הטור ושו"ע נקטו כהרמב"ם.

המתאוה ואינו קונה

ה) מי שלא קנה מחבירו, אלא מתאוה בלבו לקנות ומחשב בלבו איך יקנה דבר זה ואיך יפציר בו, אבל לבסוף לא קנה עובר על לא תתאוה.

ו) נמצא דאם לבסוף קנה את החפץ עובר בב' לאוין, על לא תתאוה בזמן שחשב להפצירו ולקנות, ולכשיצא

שאלה: ראיתי בבית חברי חפץ יפה שמאוד מצא חן בעיני, וברצוני גם כן לקנותו, האם כשאני קונה כלי זה אני עובר על לאו דלא תחמוד, או אפי' בלי לקנות רק בעצם הדבר שאני רוצה לקנות חפץ זה אני כבר עובר?

מקור הלאו

א) היות ויש חסרון ידיעה אצל הרבה בני אדם בגדרי לאו דלא תחמוד אשתדל קצת להרחיב ולבאר כללי וגדרי לאו דלא תחמוד.

כידוע הלאו דלא תחמוד כתיב בעשרת הדברות, בפ' יתרו כתיב "לא תחמוד בית רעך, לא תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך". ובדברות האחרונות בפ' ואתחנן כתוב "ולא תחמוד אשת רעך, ולא תתאוה בית רעך, שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמורו וכל אשר לרעך".

ב' לאוין

ב) הרמב"ם בהל' גזילה (פרק א' הל' ט-יב) מבאר שיש כאן ב' לאוין לא תחמוד ולא תתאוה, והטור (ח"מ סי' שנט) מביאו, וז"ל: כתב הרמב"ם ז"ל כל החומד עבדו או ביתו של חברו או כל דבר שאפשר שיקחנו ממנו והרבה עליו רעים והפציר בו עד שלקחו, הרי זה עובר בלא תחמוד, ואינו עובר בלאו עד שיקנה החפץ שחומד. וממשיך הרמב"ם: כל המתאוה ביתו או אשתו או כליו או שדהו של חברו וכיוצא בהם משאר דברים שא"א לו לקנותו

"ויחרד כל העם אשר במחנה", וכולם כאחד עונים באימה ואומרים ביראה "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", ומונעים מהנגף לבוא ולהתקרב אלינו, בשעה של "ובאו כולם בברית יחד", מי לא ירעד ומי לא ירטט בשעת הקבלת התורה. ושומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים, צופה ומביט על כל אשר נעשה ורואה דבי כנישתא חדא פתחו וענו ה' אחד בקבלת עול גדרים וסייגים באהבה, והקדוש ברוך הוא "עוזרו ויכול לו" – לשמור ולעשות ולקיים את כל התקנות כולם באהבה.

והנה בעת אשר כלל ישראל שמעו מפי הגבורה, אנכי ה' אלוקיך, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, כדיבור אחד נאמרו אז, וודאי ששני הדברות אחד הם וא"א לאחד בלא חבירו, אין יכול להיות אנכי ה' אלוקיך כאשר זה עם אלהים אחרים על פני, ד"ז מובן ששניהם צריכים להיות יחדיו, משום דבדיבור אחד נאמרו. ד"ז הוא לדורות, ובדורינו נתאספנו להצילה מלהבה, שנזכור ונדע שאם רוצים לקיים אנכי ה' אלוקיך אזי צריך שלא יהיה לך אלהים אחרים על פני, מי שמסתובב עם הכלים הללו אזי יש לו אלהים אחרים, הוא דבוק בעבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים ממש, וממילא בל ינסה לדמות בנפשו שמקיים הוא את האנכי ה' אלוקיך. זהו תמצית הדברים שדברנו אז, שאחד הרוצה שיהיה לו האנכי ה' אלוקיך, אזי בדורינו אסור שיהא לו שייכות עם כלי המשחית הללו דזהו אלהים אחרים על פני.

זה, או שיתן לו במתנה חפץ זה, ומי שמפציר ג' פעמים כנ"ל, וחבירו לבסוף הסכים למוכרו או ליתן לו, עובר בב' לאוין דאורייתא על לא תחמוד ועל לא תתאוה, ואם רק חשב להפציר ולבסוף לא הפציר, עובר על לאו א' דלא תתאוה.

המשך התשובה על השאלה ועוד פרטי לאו דלא

תחמוד בשבוע הבא אי"ה

מחשבתו אל הפועל והפציר בו וקנה, עובר גם על לא דלא תחמוד, וכן כתב הרמב"ם בפ"י שם בהל' גזילה (הל' י"ב).

מה הדין במפציר לקבל במתנה

ז) אולם יש לעיין מה הדין במפציר בחבירו שיתן לו את החפץ שהוא במתנה, כי ברמב"ם ובטור ובשו"ע הנ"ל מוזכר רק שמפציר בחבירו למכור לו.

הנה בשו"ת ארץ צבי (סי' ג' וד') דן בענין זה, ומציין שרבינו יונה בספרו שערי תשובה (שער ג' אות מ"ג) מבאר שיש לאו דלא תחמוד גם במתנה אם מפציר בחבירו כמו במכר, והגאון בעל האמרי אמת מגור כתב לו דזה דעת יחיד ולא נקטינן כן, ובעל ארץ צבי כתב עליו שלדעתו בודאי עובר פ"י אם רבינו יונה לא כתב כך, דהרי במכר שמכר מדעתו והסכים לבסוף למכרנו וקיבל ע"ז מעות, מ"מ עובר, א"כ כש"כ במתנה שאינו מקבל ע"ז מעות בודאי עובר, אבל למעשה (סי' ד') כתב וז"ל: מ"מ לענין הלכה כיון שכ"ק שליט"א הביע חו"ד הרמה שהוא רק מדת חסידות, וכ"כ עוד בשם כ"ק אביו אור ישראל וקדושו (השפת אמת) זצוקלה"ה שוב אין להסתפק בזה כלל, ובודאי דבריהם הקדושים דברי אלקים חיים הם.

אמנם ראיתי שבס' הנ"ל יש שם הג"ה, שבסמ"ג (ל"ת קנ"ח) מפורש דגם מתנה דינה כמכר לענין לא תחמוד. גם החפץ חיים בספר המצות הקצר (חלק הל"ת מצוה מ') כתב שמצוי בחתן שמכביד על חותנו קודם החתונה שיתן לו דבר פלוני ופלוני מה שלא התנה ע"ז בשעת כחיבת התנאים, ואע"פ שחותנו ממלא מבוקשו, אעפ"כ עובר החתן על לאו זה דלא תחמוד. וכן בס' שמירת הלשון (סוף הספר) כתב כן, ובשו"ת בצל החכמה (הנ"ל) מציין שגם בס' מרכבת המשנה סובר כך.

ח) אם כן לכאורה כיון דהוי איסור דאורייתא ובפרט שגם להמתירים הנ"ל ראוי לנהוג כן עכ"פ ממדת חסידות ע"כ צריך להזהר בזה.

להלכה

ט) לכן למעשה אסור להפציר בחבירו שימכור לו חפץ

מזמור ל"תורה"

מעומק לבבינו נברך בזאת השורה, ברוב הערכה וחיבה יתירה, לידידינו הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה, מסור בלב ונפש למען הפרט והכלל, גדולות ונצורות מחולל, והאיש מרדכי רצוי לאחיו ועושה חסד בכל לבו ובכל נפשו, כשמן הטוב תורק שמו,

משה"ר מרדכי הוימליך ה"ו

הוא הגבר אשר התנסה בכל לבו ונפשו
למען הצלחת מעמד הכנסת הספר תורה
לבית המדרש הגדול "זיואל משה"
אשר לו ואשרי חלקו

גם יתברכו איתו עמי העסקנים החשובים כל אחד בשמו הטוב יבורך
שעזרו וסייעו למען הצלחת המעמד

איחולי הנאמנים ברנשי הערכה, שבכל פעולותיו תשרה ברכה, וזכות התורה
יקן עליו להתברך בכל הברכות רב טוב ושובע שמחות, אך טוב וחסד ירדפוהו
כל הימים, עדי נוישע בתשועת עולמים.

המברך בהוקרה והערכה
ישראל מנחם אפעל - קרית יואל
ובני משפחתו

ישראל ל עושה חי"ל

מי ימלל רב טובתו וגדולתו, בשערים נודע תפארתו, הודו לו ברכו שמו לו נאה להודות, בעת שהשמחה במעונו נקדמה פניו בדיעות, בברכת סימן טוב ומזל טוב יעלו ויבואו איחולי לבבינו, קדם הודיעו יקירנו ידיד נפש כל חי, ותיק ועושה חסד לאלפים, לבו לב הזהב ונופת צופים, איש יקר רוח, לכל דורש ומבקש לבו ער ופתוח, שבחו הטוב מי ימלל, ה"ה

הרה"ח ר' ישראל מנחם אפעל שליט"א

ונשים מאהל תבורך זוגתי - דודיני החשובה שתחי

ליגל שמוח לבב
בהנגסת ספר התורה בבית המדרש הגדול ויואל משה
לע"נ הוריהם ע"ה

זאת ברכתנו, מעומק לבבינו, שזכות התורה יגן עליו ויתברך מהברכות האמורות בתורה, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים, עדי נושע בתשועת עולמים אכ"ר.

הטברכים בלונ"ה

משפחת ברוך משה פינקלשטיין
אלחנן שלמה זלמן גראס ומשפחתו
חיים פינקלשטיין ומשפחתו
אהרן יודא פינקלשטיין ומשפחתו

לויטין 479775-050

למען ידעו

ענינים נפלאים
על עניני הפרשה והמועדים מלוקטים
להרוות הצמאים

וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֵר (שמות כ, א)

אמרו חז"ל בשמות רבה (פרשה כה ד) כי במתן תורה נאמרו כל פרטי התורה העתידים להתחדש בעולם אפילו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש. וכיאר האלשיך הק' כי כל הנשמות העתידות לבא בכל דור ודור שם היו, וכל אחת קבלה חלק הראוי לה לפי בחינתה בתורה להתחדש בעולם, כל אחת בדור שתבא בו. ובכן בשבועות הבאים נעלה עלי גליון קורות הראשונים בעלי התוספות אשר מפיחם חיים.

מזי הם

כתב את דבריו בפני רש"י, ולאחר זמן התקבצו הדברים ונכתבו בתוספות.

נתחיל במאמר זה לכתוב על ראשוני בעלי התוספות, המה שהניחו את פינת האבן ליצירה מופלאה זו של תוס', והבולטים בהם היו חתניו של רש"י, הריב"ן ורבינו מאיר, והנכדים הרשב"ם והרבינו תם והריב"ם שהיו בניו של רבינו מאיר, ורבינו שמעיה שהיה נאמן ביתו של רש"י ועוד.

הריב"ן

רבינו יהודה בר נתן היה מתלמידיו הגדולים של רש"י, ואף

נשא לאשה את מרים בתו של רש"י, כל הלומד מסכת מכות, ומגיע לדרך י"ט עמוד ב', מוצא הוא בדברי רש"י את התיבות האלו: רבינו - גופו טהור, ויצאה נשמתו בטרהרה, לא פירש יותר, מכאן ואילך לשון תלמידו ר' יהודה בן נתן. ומכאן ואילך כל מי שאמר עד עכשיו זאגט די הייליגע רש"י

שער בעיר ווארמייזא שחרוט עליו שער רש"י

לימוד התוס' הוא חלק בלתי נפרד מלימוד הגמרא, וחלק בלתי נפרד מכל יהודי. אין כלל דרך לתאר איך יכול להיות שתיראה הגמרא מבלי פירוש התוספת, אמנם לעומת זאת תולדותיהם ושמותיהם של הני גדולים בעלי התוס' נשארו די עלומים לרבים מהלומדים, בעלי התוס' שפעלו משך מאתיים שנה כמעט לא יודעים על רובם מי הם, מה פעלו והיכן חיו, וננסה עד כמה שידינו מגעת לקיים דברי הירושלמי (שקלים פ"ד) האומר שמועה בשם אמרה יראה את בעל השמועה עומד כנגדו.

רש"י ותלמידיו

שורש דבריהם של בעלי התוספות נעוצים בפירוש רש"י, וכבר בחייו של רש"י ישבו לפניו התלמידים, חלקם מבעלי התוס', ובעת לימודם בפני רש"י כתבו הם את דבריהם, כפי שמביא הסמ"ג (עשה פ"ב) שהרשב"ם

לר' יהודה היה בן ר' יצחק, ולר' יצחק היה בן שהיה נקרא על שם סביו, רבינו יהודה שירליאון, שאף היה ראש בעלי התוספות בדור תלמידי הר"ש משאנץ.

רבינו מאיר

רבינו מאיר נשא את יוכבד בתו של רש"י לאשה, רבינו מאיר למד תורה מפי גאוני העיר לותיד שבאשכנז, בעודו צעיר לימים כבר נתגלה כגדול בתורה, ולכן נלקח להיות חתנו של רש"י, בעת שהוא נעשה חתנו של רש"י היה רש"י בן שלושים (ובתו הכלה יוכבד היתה בת י"ג שנים), מיד לאחר נישואיו הלך ר' מאיר ללמוד תורה בישיבת ווארמייזא אצל רבינו יצחק הלוי, שהיה אחד מרבותיו המובהקים של רש"י.

בזמן הזה שרבינו מאיר ישב בישיבת ווארמייזא, נתגלעה מחלוקת גדולה בין רש"י לבין רבותיו ראשי ישיבת ווארמייזא בהלכות ריאה, רש"י לא היה אז בישיבה, ורש"י פסק להתיר את הריאה, וכשנודע לרבותיו את פסקו של רש"י חלקו עליו בתוקף ואסרוהו, רבינו מאיר שלח להודיע

זאת לחמיו, ואמר לו שרבותיו הגדולים הלא המה: ר' יצחק בן יהודה ור' יצחק הלוי, חולקים על פסקו ופוסקים לאיסור.

רש"י כתב מכתב תגובה לחתנו ונדפס בספר תשובת רש"י (סימן נט), בתחילת התשובה כתוב: זאת השיב רבינו שלמה ב"ר

יצחק ז"ל לחתנו רבי מאיר אבי הרבנים ז"ל, אשר היה בוורמייזא בעת פלוגתת הריאה: אני שלמה אהובך מודיעך, כי לא חזרתי בי ולא אחזור בי, ולא נתיישבו לי דברי רבותי... ועדיין אני מוסרם לצנועים, ואם לא מפני הצרה הגדולה אשר הורעה בינותינו, הייתי שונה להם, אע"פ שלא ישמעו...

לאחר פטירת רבותיו של רש"י בוורמייזא, חזר רבינו מאיר למגורי חמיו בעיר טרויי"ש, וישב לפניו ללמוד תורה מפי רש"י, ויש תשובות רבות בהלכה שנכתבו בשם שניהם, כפי

מתחיל לומר זאגט די הייליגע ריב"ן. - וכן במסכת נזיר שלא נמצא בפנינו פירושו של רש"י יש את פירוש הריב"ן.

הריב"ן כתב את פירושו על רוב מסכתות הש"ס, והוא כתב את פירושו בפני מורו ורבו רש"י, ופירושו הוא מעין מהדורא בתרא לרש"י, פעמים אין ספור הוא מעתיק את דברי רש"י ומוסיף עליו מדיליה, וכן כתב האור זרוע (חלק א' סי' תרל"ח), בזה הלשון: ...עד כאן לשון רש"י, וכן פירש ר' יהודה בר נתן זצ"ל כמו רש"י והוסיף עוד...

הוספות האלו שהוסיף הריב"ן על רש"י הם אלו שגרמו לשם הגדול והקדוש 'תוספות', פירוש זה של הריב"ן היה אבן הפינה של המפעל הגדול די הייליגע תוספות, פירושו של הריב"ן מובא בתוס' במסכתות רבות בש"ס, וביותר במסכת יבמות.

את רוב הפירושים שכתב בעצמו לא שרדו, ויש רק את המעט שנמצא בגמרא, במסכת מכות מדף יט. ובנזיר [יש המפקקים ואומרים שאין זה מהריב"ן, ומאידך גיסא יש הטוענים שאת הפירוש לפרק חלק בסנהדרין הוא

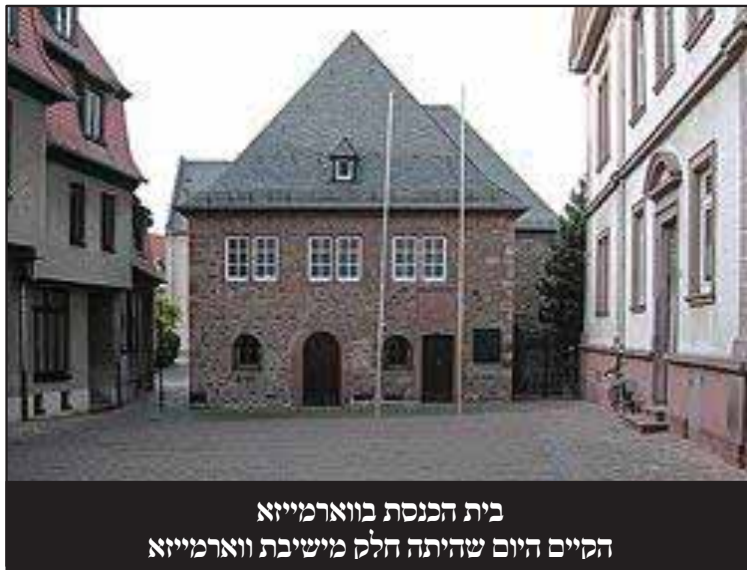
מהריב"ן]. גם לך לדעת כי כמו שכתב פירוש על רוב הש"ס, כתב ג"כ פירוש על התורה, ונקרא תוספות על התורה.

צאצאי הריב"ן

בנו היה אחד מבעלי התוספות בשם: ר' יום טוב מפליזא, דבריו מוזכרים כמה פעמים

בתוס', כגון במסכת נזיר דף לז. ד"ה שאין, רבינו תם מכנה את ר' יום טוב 'מורי אלופי ומיודעי'.

לר' יום טוב היה שני בנים, ר' יוסף ור' יהודה, ר' יהודה נשא לאשה את אלמנת הריב"ם (בן הודו, אחיהם של רבינו תם והרשב"ם), לאחר שהריב"ם נפטר בצעירותו והניח שבעה בנים יתומים, הר"י הזקן שהיה ראש בעלי התוס' בדורו היה תלמידו של ר' יהודה ואף נלקח להיות חתנו.

בית הכנסת בווארמייזא הקיים היום שהיתה חלק מישיבת ווארמייזא

טרם שנתאר על הרשב"ם ועל הרבינו תם נזכיר את המעט הידוע לנו על שני האחרים האחרים הריב"ם ורבינו שלמה, הריב"ם הספיק בימיו הקצרים לכתוב פירוש על י"א מסכתות הש"ס, ובתוס' בבבא קמא (דף ק: ד"ה אומר) כתוב התוס' בזה הלשון: ור"י בן רבינו מאיר פירש בתוספות בנדרים, דהיינו פירוש התוספות שכתב הריב"ם על מסכת נדרים, אין אנו יודעים רבות על ימי חייו, אבל יודעים שנסתלק בצעירותו.

אחיו הרבינו תם ביכה בבכי מר את הילקחו של הריב"ם בטרם עת, וכתב עליו בספר הישר (סי' מ"א): גם כי אזעק במר רוחי, ומרוב שיחי תש כוחי, ואור עיני גם הם אין איתי, על הלקח ארון הקודש, עטרת ראשי, הרב ר' יצחק, שנתבקש לישיבה של מעלה זה חודש ימים, והניח שבעה יתומים ולכל ישראל חיים... וגם היום מרי שיחנו חדשים לבקרים, רבה האנינות לפנינו, ואף לפי אבותינו אבי מורי שיליה, ואני יעקב קטן האחים כותב בדמע, כי בעוד שאחינו ר' יצחק היה בחיים, והיה דן עמנו היו הדברים שמחים כנתינתן בהר סיני.

רבינו שלמה בנו הצעיר של רבינו מאיר, נולד לאחר פטירת זקנו רש"י, ולכן נקרא על שמו, והוא נזכר רק פעם אחת בתופסות במס' פסחים (דף קה: ד"ה שמע).

ולפלא שברש"י בחולין (דף קטז: ד"ה הרי) כתוב כן: כך מצאתי בנימוקי רבינו שלמה בן מאיר, והלא רש"י לא היה חי בלידתו, ויש האומרים שאין הכוונה לנכדו כי אם לרב אחר בשם זה, ויש המשערים שהמעתיקים הכניסו את דברי רבינו שלמה לתוך דברי רש"י.

רבינו שלמה נקרא אבי הדייקנים, מחמת עיסוקו בפירושי המקרא ועניני דקדוק, מעט מזער מפירושו למקרא שרדו ונמצאים עד היום.

והיה רצון שבחג הקדוש הזה יוסיפו לנו שפע של תוספות בתורה, ויוסיפו לנו שנות חיים ואורך ימים.

המשך יבוא אי"ה

שמצאנו באור זרוע (חלק ב' סי' קמז): ועל זה השיבו רבינו שלמה והרב רבינו מאיר חתנו זצ"ל.

וכן אנו מוצאים חילופי מכתבים רבים בהלכה בין רש"י לבין חתנו רבינו מאיר, באחת מהם כתוב (תשובות רש"י סי' נ"ח): יחי חתני ר' מאיר לעד עם בתי והילדים, ינובון בשיבה ושלוה.

עוד בחיי רש"י עקר ר' מאיר את מגוריו מהעיר טרווי"ש מקום מגורי חמיו, והתיישב בעיר רומבורג שבצרפת, שם ייסד בית מדרשו והרביץ תורה לתלמידים, ולאחר פטירת רש"י נעשה ישיבה זו ברומבורג אבן שואבת לכל משתוקקי התורה, שם ישבו רבינו מאיר עם בניו הרשב"ם והרבינו תם והרביצו תורה לרבים.

פירושי

רבינו מאיר חיבר פירושים ותוספות על רוב הש"ס, אולם בידינו יש רק את מה שמביאים בשמו, בנו הרבינו תם מביא רבות את דברי אביו בספרו 'ספר הישר', ובתוך דברי התוס' שבש"ס מוזכר הרבה דבריו של רבינו מאיר, יש המייחסים את הפירוש על הגמרא במסכת נזיר שהוא מרבינו מאיר.

אבי הרבנים

אחד התוארים שרבינו מאיר מוזכר הרבה בראשונים הוא 'אבי הרבנים', כי ארבע ארזים גדולים נטע בכרם בית ישראל, המאורות אשר האירו את שמי העולם, ומהם יתד ופינה לכל הדורות הבאים, אחריהם, עד לעצם היום הזה, ואלו שמותם: הרשב"ם – רבינו שמואל בן מאיר, הריב"ם – רבינו יצחק בן מאיר, רבינו תם – רבינו יעקב, ורבינו שלמה.

בתו של רבינו מאיר ששמה מרים נישאה לרבינו שמואל בן רבינו שמחה מויטרי (ממהזור

ויטרי), ובנם של רבינו שמואל ומרים היה רבינו יצחק המכונה ר"י הזקן, שהיה ראש בעלי התוספות אחרי רבינו תם, בנו של ר"י הזקן היה רבינו אלחנן המוזכר הרבה בתוס', ואף בנו של רבינו אלחנן ה"ה רבינו שמואל מוזכר בתוס'.

טבלא בפתח בית העלמין טרווישי

הודעה חשובה

הננו בזה להודיע להורי התלמידים שנרשמו לישיבתנו הק'

שבשבוע הבעל"ט פר' בהעלותך
ביום רביעי - המישי

**יעמדו התלמידים
לבחינה
על החומר הנלמד בשבועות אלו**

הבחינה תתקיים בבנין הישיבה רחוב מתתיהו 16

- על יתר הפרטים תבוא הודעה נפרדת -

ויה"ר שתשרה שכונה במעשי ידיו להגדיל תורה ולהאדירה ע"ד הסלולה לנו מרבותינו הק' זי"ע
ובסיעתא דשמיא נוכח לראות פרי קודש הלולים לה' ולתורתו.

בברכת התורה
הנהלת הישיבה

בהתחלת הברכה כשאומר האדם אהבה רבה אהבתנו ה"א צריך להכניס בלבו אהבה רבה ועצומה להבורא ית"ש ויתעלה, מאחר שמודעת זאת שחביבין ישראל לפני המקום וחיבה יתירה הוא שנודעת להם האהבה רבה שאהב אותנו ה"א ית"ש, לכן את זה לעומת זה צריך האדם ג"כ בהוציאו הדברים האלה מפיו להראות בלבו עוצם אהבתו אל הבורא ית"ש ויתעלה ויזהר מאוד בזה כי הוא מ"ע דאורייתא כנ"ל.

ואח"ז מתוך תשוקת אהבת הבורא שבווער בלבו יתפלל מלפניו בנוסח הברכה שיתן לו לב להבין ולהשכיל ללמוד וללמד לשמור ולעשות וליחד לבבו לאהבה וליראה אותו ית"ש.

וכוונתו יהיה בכל נוסח הברכה שיוכל בתמידות לעשות לו ית"ש נחת רוח וביחוד בחתימת הברכה ברוך אתה ה' הבוחר בעמו ישראל באהבה, יזהר האדם מאוד בקיום מ"ע זו של אהבת השם, דהיינו שיכניס בלבו אהבה עזה ועצומה בכל עוצם כוחו אל הבורא ית"ש ויתעלה, כפי גודל אהבת הבורא ית' אלינו, כמו שאומר הבוחר בעמו ישראל באהבה, כן החיוב עלינו להכניס בלבינו גודל אהבת יוצרינו ובוראינו ית"ש ויתעלה וכו', לכן יזהר האדם מאוד כשיסיים הבוחר בעמו ישראל באהבה, ליתן בלבו ובמחשבתו שבח והודאה עצומה רבה עד מאד להבורא ית"ש, על שזיכה אותו ג"כ להיות בחלקו וגורלו הקדוש בעמו הישראלים הקדושים, ויכניס שמחה עצומה בלבו עד מאד באלקותו ית"ש ויתעלה זכרו לעד אמן. (יסוד ושורש העבודה, שער רביעי פ"ג)

לומר אהבה רבה בכוונה עצומה

וליזהר מאד באמירת אהבה רבה קודם קריאת שמע שיהיה בכונה גדולה ועצומה ובדביקות הבורא ב"ה אין שיעור, שיהיה קשה להוציא כל תיבה ותיבה מחמת אהבת הבורא באמונה שלימה בהתפשטות הגשמית מכל וכל. דמשק אליעזר, קאמארנא

והאר עינינו באמונה ובטחון

חיוב גדול על כל בר ישראל להאריך באמירת אהבה רבה, ולהתחנן ולבקש מה' שיאיר עיניו בענין האמונה והבטחון בה', וידריכו בנתיבותיהם, ואז יזכה לומר שמע ישראל במסירות נפש, לקבל עליו עול אמונתו ומלכותו יתברך שמו, כמובא בספ"ק דרכי צדק כי עיקר אריכות הגלות בשביל שאינם מכוונים כראוי באהבה רבה, ועיי"ש כי זה הכוונה צריך כל בר ישראל, ואף אם לא כיון בשאר מזמורי התפילה אבל מזה לא יפחות ח"ו, כי בזה תלוי יהדותינו, ושם יכול כל בר ישראל להתבודד עצמו עם ה'. שולחן הטהור

תפילת אבות על בנים

ותמיד יהיה תפילה שגורה בפי אב ואם להתפלל על זרעם שיהיו לומדי תורה וצדיקים ובעלי מדות טובות, ויכוין במאוד על זה בכרכת התורה ונהיה אנחנו וצאצאינו וכו', וכן בכרכת אהבה רבה, אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בלבינו וכו' יחשוב ג"כ על זרעו וזרעו עד עולם. של"ה, שער האותיות אות ד'

א"א לכוּן לאמיתה של תורה בלי כוונה באה"ר

בשם הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל, מי שאינו מכוון בתפילת שחרית בכרכת אהבה רבה ובכרכת אתה חונן, א"א לו שיכוין בלימודו באותו היום לאמיתה של תורה. ועובדא באחד מתלמידיו שהתפאר בעצמו שאם כי לא כיון בתפילתו עלתה לו לתרץ קושיית התוס' בחולין דף כ"ה ע"ב באופן מופלא, אכן רבו הג"ר שמעלקא ז"ל סתר דבריו והראה לו שטעה טעות חמורה בלימודו משום שלא כיון באותו היום בתפילה גילוי דעת להמהרש"ם מברעזאן

באהבתה נשגה תמיד

ברכת אהבה רבה צריך לכוין בה הרבה, שכוללת דברים רבים, ביחוד ענין נתינת התורה הקדושה המביאה אותנו להצלחה האמיתית ולב טוב הצפון, אשר על כן באהבתה נשגה תמיד ומתפללים להשי"ת שיפתח לבנו להבין ולהשכיל באמת וכו'.

אשר בחר בנו מכל עם

היכל המישי היכל אהבה, והוא ברכת אהבת עולם אהבתנו, וצריך לכוין בברכה הזאת הרבה מאד שכוללת דברים הרבה, ובפרט בענין נתינת הדת והחוקים והמשפטים אשר צונו אלוקינו ובחר בנו מכל האומות וקדשנו מכל הלשונות בתת ה' לנו כלי חמדת וחשק שעשונו תורה תמימה וקדושה מרוב אהבתו אותנו ובחמלתו עלינו בעבור שמו הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך.

סדר היום, מונת תפילה מיושב

טעם איחור ביאת משיח

בשם מורי מה שנאמר לו משמים טעם איחור ביאת משיח שאין מאריכין באהבה רבה. תולדות יעקב יוסף פ' וארא

ע"י אהבת עולם שוכחים מאהבה רבה

פעם אמר הרה"ק בעל יסוד העבודה זי"ע, בגלל אהבת עולם שוכחים בני אדם מאהבה רבה. כתבי רמ"מ

בשלושת ימי הגבלה אמרו בני אהבה רבה

ויאמר היו נכונים לשלושת הימים. אמר הרה"ק [רבי מנחם מענדל מרימנוב] ומה היו עושין באותן הימים, הנה באלו הימים היו מתפללין להשי"ת והאר עינינו בתורתך ודבק לבינו במצותיך. בארות המים

אהבה רבה אצל הרה"ק מראפשיץ זי"ע

סיפר הרה"ק מראזוואדוב זצ"ל שאצל הרה"ק מראפשיץ זצ"ל, היתה התפילה בחג השבועות אורך שתים עשרה שעות, משעה ארבע לפנות בוקר עד ארבע אחר הצהריים, ומה היה פשר האריכות, הרה"ק מראפשיץ זצ"ל היה ניגש לכל אברך בברכת אהבה רבה, ומניח את ידו הקדושה על כתפו, והיה אומר והאר עינינו בתורתך בבכיות, ער האט גיט אויסגעוויינט. החכמה מאין

החזירנו בתשובה שלימה

פעם אחת בחג השבועות בשעת אמירת אהבה רבה, הלך הרה"ק מראפשיץ לכל מי שהיה אז בביהמ"ד ואחז בבגדו, ואמר עמו והאר עינינו בתורתך, ולא זו ממנו ובכה עליו עד שהחזירו בתשובה. שיח זקנים, ח"ג

אמירת אהבה רבה ב' שעות עד כלות הנפש

נישואי אחד מתלמידי מרן החתם סופר זצוק"ל התקיימה בראפשיץ לפני חג השבועות, וכשהיה בחזרה על אם הדרך ועבר את העיר המעטירה פרעשבורג התיישב בדעתו ליכנס לקבל פני רבו החת"ס, וכשבא להחת"ס שאלו היכן היית על חג השבועות, והשיב שזכה להיות אצל הרה"ק מראפשיץ זי"ע, ביקש ממנו רבו החת"ס שיגיד לו איזה חידוש מה ששמע שם, והשיב התלמיד: מה אספר לרבי, שבועות בתפילת אהבה רבה האט מען זיך געדראפעט צוויי שעה אויף די גראדע ווענט ממש עד כלות הנפש, ומגודל ההתרגשות אשר תיאר לו התלמיד, נתפעל החת"ס למאוד.

זכור לאברהם, תו"א

ולא עמד איש אתו

מסופר שבשעה שאמר הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זצוק"ל את ברכת אהבה רבה ביו"ט שבועות, לא עמד איש אתו, כי לא היה אפשר לשום אדם לעמוד בקירוב ובסמוך לו מגודל ההתלהבות ואש הקדושה שבקרבו.

החכמה מאין

ויחד לבנינו לאהבה

סיפר הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זי"ע אצל הסעודה בחג השבועות שנת תשל"א לפ"ק, שהרה"ק ר' שלמה מראדאמסק זצ"ל בעל תפארת שלמה נסע בימי זקנותו פעם על חג השבועות להרה"ק מצאנו זי"ע, והרה"ק מראדאמסק היה בעל תפילה נפלא, והרה"ק מצאנו ביקש ממנו שיתפלל שחרית לפני העמוד, והרה"ק מראדאמסק אמר להרה"ק מצאנו שהוא אינו אומר יוצרות, ואמר הרה"ק מצאנו, אפ"ה תתפלל לפני העמוד, והוסיף הרה"ק מצאנו בזה"ל: "נאר איר ר' שלמה זאלט זינגען אהבה רבה אז עם זאל אונז דערקוויקען דער הארץ". שיחות מלכים

בית ישראל השירה הזאת

בשער בת רבים נישא אלוטות גודשו, בשם כל באי
ועתפללי בית הגדרשו, אל ידידיע העסקן היקר והגעלה,
עופלג בכל עידה טובה ופעלה, ראש וראשון לכל דבר
טוב, לבו לב זהב, עסור בלב ונפש לכל קדשי קהילתינו,
יועם ולילה דואג לעען בית מדרשינו, בהתמסרות נפלאה,
בכל עת ובכל שעה

הרה"ח ר' אברהם זאב קף שליט"א

עסקן נערץ לטובת בית מדרשינו הגדול

לרגל שמחת אירוסיו בני נ"ז למזל טוב
החתן המופלג כליל המעלות והמידות כמר שמואל נ"ז
עב"ג בת ידידינו הרה"ח ר' ישראל יאקאב שליט"א

שבח דא שירתא, בהאי עידן דחדוותא, להכיר
טובה מעומק לבבינו, על אשר עומד תמיד
ליעינינו, בעסירות נפלאה לכל צרכי בית מדרשינו,
בכל עת ועידן עושה ומעשה לטובתנו, וגם לרבות
על שנטל חלק בבנין בית הגדרש לתפארה, ועל
זה יאתה אליו התודה והזמרה

זאת הברכה קדם ידידינו, שבזכות התמסרותנו לעען בית מדרשינו,
יזכה לראות בכל יו"ח רב נחת ויושפע לו אושר ועושר בבת אחת,
ויזכה להגשיר בצעשיו הטובים לפרט ולכלל, ושכרו יהיה כפול
עשמי נעל

החותמים לעען שמי ברגשי הודאה והערכה

הנהלת הקהילה
גבאי בית מדרשינו

נעשה ונשמע אמרו כאחד

לכבוד די אריינגאנג אין די פערטע יאר זינט די הייליגע חבורה
איז געגרינדערט געווארן

גייען מיר ארויס מיט א

נייע פארמעסט

וואס וועט זיך אי"ה ציעהן ביז יו"ט פסח תשפ"ד

די פארמעסט איז צוזאמגעשטעלט פון צוויי זאכן

א. אלע חבורות פון מפי עוללים

ב. חבורת ואני תפילתי

יעדע מוצאי שבת מברכים וועט יעדער זונגל ברענגען לכה"פ

60 איסר קארטלעך

און באקומען א נייע קארטל מיטן נאמען

עבד השם

דער וואס וועט האבן 10 'עבד השם' קארטלעך און וועט זיך

אויסצייכנען ביי ואני תפילתי

וועט זיך אי"ה באטייליגן אין די

ספעציעלע שבת התאחדות

וואס וועט אפגעראכטן ווערן בעפאר יו"ט פסח הבעל"ט

בברכת ונהיה אנחנו וצאציינו יודעי שמך

א גוט יו"ט

די הנהלה

תיקון ליל שבועות

האם לימוד העיון נחשב במקום "תיקון"
סדר תיקון הוא להמון עם

הנה אם כי נתפשט המנהג בכל הדורות לעסוק בליל התקדש חג השבועות בסדר התיקון שיסודתו בהררי קודש מיסודו של מרן האריז"ל עם כל זאת ברבות העתים היו כמה לומדים אשר העדיפו במקום האמירה בציבור בסדר הנדפס בתיקון ליל שבועות המסודר ע"י האריז"ל, והשלה"ק כנהוג, לעסוק בלימוד עיון בשים על דעתם של אחד מגדולי האחרונים בשיעורים הקבועים להם בלימודים אחרים בתלמוד ובפוסקים וכדומה, וסמכו עצמם על הגאון רבי יעקב מרישא זצ"ל בעל שבות יעקב שנקט שיעקר אמירת התיקון המסודר בציבור לא נתקן רק בשביל המון עם שאינן יודעין ללמוד, אבל ללומדי תורה ולתלמידי חכמים יותר יש להם להעדיף בלימוד העיון אף בשאר חלקי התורה כל אחד במקום שלבו חפץ, במקום אמירת התיקון, וכך הם דבריו בהגהות חק יעקב (סק"א) "עוד כתבו האחרונים שלא לישן בלילה רק לעסוק בתורה והשכר הוא גדול, וכבר נתפשט המנהג הזה בעיני המון עם ללמוד יחד בעשרה ע"פ התיקון ולומר קדיש... ובבית מוח"ז הגאון לא נהגו כך ללמוד בעשרה רק כל אחד ואחד לומד ביחידות, כי עיקר התיקון לא תיקנו רק בפני עמי הארץ שאינן יודעין ללמוד על כן אומרים התיקון", (ראה להלן פסקא "נכשל בו הגאון הח").

כדעתו זו של החק יעקב יש שדייקו כן [בספר ילקוט אברהם (תצ"ד אוה קכ"ז) ובספר משנת יעקב (ח"ג חאו"ח)] מלשונו של המגן אברהם המובא לעיל שכותב: "איתא בזהר שחסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן", הנה נראה מלשונו שיעקר המנהג הי' להיות נעורים בלילה ולעסוק בתורה כל אחד במקום שלבו חפץ, וע"ז כתב דרך "הלומדים" נהגו כן, אבל לע"ה שאינן יודעין ללמוד להם נתקן לומר נוסח התיקון ליל שבועות ולא ללמוד.

רק עסק בלימוד ספר אחר, ופנה אצלו הגר"א ושאלו מדוע אין הוא אומר התיקון כנהוג.

וענה לו המגיד מדובנא על דרך משל כדרכו בקודש, למה הדבר דומה לאברך אשר איזה שנים אחר חתונתו דחק אותו חותנו בשאלה מדוע אין הוא עוסק במסחר, השיבו כי אינו יודע כיצד הם אופני המסחר, יעץ לו חותנו שילך להשוק להביט ולהתבונן במעשה הסוחרים וכמעשיהם יעשה גם הוא, הלך להשוק וראה שהסוחרים תולים בחלון אשר לפני חנותם דוגמאות שונים מהסחורה המצויות לקנות בחנותם, הלך גם הוא ושכר לו חנות קנה מעט דוגמאות ותלה אותם בחלון אשר לפני חנותו בעוד שבפנים החנות השאיר ריקם מכל סחורה, כמובן שהקונים שבאו לחנותו יצאו כלעומת שנכנסו בידיים ריקניות, שלא הי' לו מאומה מה למכרם, וכשבא הדבר לחותנו שעשה

דוגמאות ללא סחורה

לאידך גיסא מצינו בזה גם דעת הפוך לגמרי, הסוברת כי עיקרו של סדר "תיקון ליל שבועות" נתקן ונסדר במיוחד עבור תלמידי חכמים שלמדו הרבה במושך כל השנה והמה בקיאים היטיב בכל חלקי התורה, להם די לחזור בליל שבועות על סדר תיקון זה גרידא, שהוא הראש והסוף מכל פרשה שבתנ"ך וראשי פרקים במשנה ובגמרא, אבל לאנשים פשוטים והמון עם לא סגי להם באמירה זו גרידא, אלא לעסוק בעיון התורה כאשר ידם משגת.

דעה זו השמיע הגאון רבי יעקב זצ"ל המגיד מדובנא בעת שהתאכסן פעם אצל הגר"א מווילנא זצ"ל על חג השבועות, ובליל החג ישב הגר"א ואמר התיקון ליל שבועות, ואלו המגיד מדובנא לא אמר סדר התיקון הנדפס

ומתחילים לדפדף ולהכריז את כל הדוגמאות השונות, מבלי שיהי' לו סחורה במחסנו, הרי זה באמת מעשה צחוק, וסיים הרה"ק מקארלין את הסברו, "למה לי רוב דוגמאות שלכם, דאוואי טובאר, טובאר דאוואי, כלומר תן סחורה, סחורה תן..."

ה'תיקון' היוב לכל ישראל

אך הגאון החיד"א זצ"ל יצא לתקוף בחריפה את אלו הסוברים לשנות מסדר תיקון ליל שבועות הנהוג המסודר ע"י מרן האריז"ל, ולעומת זה הם לומדים לימודים אחרים במקום שלבם חפץ, וכה כותב בספרו לב דוד (פלא"א): "ויען שמעתי כי קצת לומדים קבעו ללמוד פרק מהרמב"ם מהי"ד החזקה ויש שלמד האידרא, ולא רצו ללמוד תקון האר"י זצ"ל פסוקי התחלת הפרשיות ונביאים וכתובים וסופן, את קסת"י נתתי, אשר לא טוב עשו לעשות כמה לעצמן ולשנות מנהג כל ישראל, והגם כי יאמרו כי דלים הם ולא אסוקי בסתרי תורה כמה דתעלה מסיק מבי כרבא, ותקון הלז בנוי ומשוכלל ע"פ הסוד רוח יזרעו, כי הגם לא ידעו רזי התורה, מ"מ חיובא רמיא עלייהו ללמוד הסדר הלז בכלל כל ישראל, ומה גם כי כן אמר רבינו האריז"ל זצ"ל, ובשגם לא ידעו ולא יבינו על מה אדניה הטבעו, קריאתה זו הלולא, ומה גם דמפורש בזוה"ק (ח"א דף ח') דתקון לילה זו למלעי באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובדרשות דקראי וברזי דחכמתא ע"ש, ובכל ישתקע ולא יאמר שום לימוד בלילה הקדושה הזו, עד אשר יקראו מתורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים, ואח"כ ילמדו במקום שלבם חפץ בזוהר הק' ובמאמרי המדרשים המודפסים אצל התקון, כי בזה יצאו יד"ח אמרי קודש בספר הזהר, ותימה על האנשים האלה המשנים מנהג כל ישראל, דמי שאמר לקרות הלילה הזו בחבורה שהם רשב"י וחברוהי קדישין והאר"י זצ"ל, כן הם אמרו שילמדו תנ"ך וכו', ומאחר דרצונם לקיים דבריהם מדוע מאנו לקבל הסדר דתקון רבנן, ואשרי הנזהר בהם בשומרם עקב רב, ועם שונים על תתערב".

העיקר היא האמירה בפה

וכן יוצא מדברי הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זצ"ל שעיקר התיקון בליל שבועות היא האמירה בפה ולא הלימוד בעיון, שאמר (אמרי פנחס אות שכ"ו): "מפני מה כשאדם לומד לילה אחת טיט איהם דאס מויל גיט ווייא, ובשבועות טיט איהם דאס

כשאר הסוחרים שבשוק ולו אין כסף ואין פדיון שלא הועיל לו כלום, אז התחיל חותנו לצעוק עליו בלעג ואמר, שוטה שכמותך, הלא שאר הסוחרים החניות שלהם מלאות סחורות רבות מכל המינים, וכל הדוגמאות התלויים בחוץ אינם רק כדי להקל על הקונים שיוכלו לבחור בסחורה הדרושה להם, אבל אתה שחנותך ריק מכל וכל, מה תועלת יש לך בכל הדוגמאות התלויים בחוץ.

והנמשל סיים המגיד מדובנא זצ"ל, שכן הוא באמירת התיקון שמוסד רק על דרך דוגמאות שיש בכל התורה כולה, דהיינו התחלת הפרשיות וסוף הפרשיות, ולכבודו הגאון מוויילנא שאתה הנך מלא בכל מכמני התורה בתורה נביאים וכתובים ובכל דרשות חז"ל, די לך בתחילות הפרשיות ובסופן שהן הדוגמאות להסחורה כולה הטמונה באוצרך, אבל אני שאין לי כל הסחורה התורה והחכמה, אין ביכלתי לצאת ידי חובה באמירת דוגמאות לבד, לפיכך אני יושב ולומד בעיון התורה כאשר ידי משגת (שיה שרפי קודש ח"ג).

מעין דברים הללו השמיע הרה"ק בעל בית אהרן מקארלין זצ"ל לחסידיו פעם בליל שבועות בעת שנכנס לביהמ"ד וראה כיצד הקהל יושב מסביב לשולחנות ובולע את תיקון ליל שבועות, התייצב הרה"ק הבית אהרן והתחיל צועק ברוסית "דאוואי טובאר, טובאר דאוואי", כלומר תן סחורה, סחורה תן.

כשראה הרה"ק שאין הקהל יורד לסוף דעתו, הסביר להם כך, בנהוג שבעולם, סוכן נוסע כשהוא יוצא לדרך, אין הוא מוביל עמו את כל הסחורות אלא דוגמאות בלבד, דוגמה מכל מין שיש לו למכירה, לפי הדוגמאות שהוא מראה להקונים הוא מקבל את ההזמנות, ואח"כ הוא ממוציא את הסחורה, אך אימתי יש להן לדוגמאות ערך, כשישנה במחסן עצמו סחורה מספקת מכל מין, אבל אם אחד נוסע ומוכר סחורה על פי הדוגמאות מבלי שתהי' לו שום סחורה במחסן, הרי סופו להתקבל בעיני הבריות כרמאי, או כמטורף.

הוא הדבר בתיקון ליל שבועות, בלילה של חג השבועות ביו"ט של קבלת התורה, מתיישבים אנחנו על השלחן את הדוגמאות מכל מה שלמדנו במשך כל השנה ואגרנו אותם במחסנו, תורה, נביאים, כתובים, משנה, גמרא וכדומה, כמה דברים אמורים, אם כל זה באמת מוכן ומונח על השלחנות, אבל אם במשך כל השנה אין לומדים והשלחנות ריקניות, ובליל שבועות מתיישבים פתאום

כמנהגו, ונכשל הגאון חק יעקב ז"ל וספר שמהרי"ל צוה לומר כן אחר ספירה מ"ט, והי' לו זאת לעונש על שפקפק על אמירת תיקון ליל שבועות, כ"ז שמעתי מפ"ק".

בדרכי רבותינו

וככה הי' דרכם ומנהגם בקודש של רוב רובם מגדולי רבותינו גאונים וצדיקי הדורות שלא לשנות מן הסדר הנהגו בכל תפוצות ישראל ולומר כל סדר התיקון הנדפס בליל שבועות, ואכן כה נמסר במנהגי מרן הגאון החתם סופר זצ"ל (פי"א אות א'): "בליל חג השבועות אמר כל התיקון הנדפס עם תלמידיו הסמוכים עליו".

ומהם אף היו אשר נהגו שלא לערוך שלחנם סעודת ליל יו"ט עד שגמרו לומר כל סדר התיקון, כמו שהעיד על עצמו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארא זצ"ל בספרו זהר חי (הקדמת ספר הזהר דף ה' ע"ב ר"ח וקיימות): "וסדר מנהגי תיכף אחר מעריב לומר סדר תנ"ך של מרן האר"י, וקרוב לחצות הולך לסעוד סעודת יו"ט, ובאמצע הסעודה לעסוק בדרשות דקראי ואח"כ באידרא דמשפטים כי אין לי פנאי יותר".

גם הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זצ"ל הי' נוהג בעצמו כסדר הזה לומר סדר התיקון קודם עריכת שלחנו בליל שבועות, ואף הרעיש בקרב חסידיו על גודל חיוב אמירת תיקון ליל שבועות, כמו שסיפר על כך הגאון החסיד רבי מרדכי ארי' הורוויץ זצ"ל אבד"ק באנילא ששמע מפי בעל העובדא הרב החסיד מו"ה סענדר קעלער ז"ל שסיפר לו: בהיותי יושב אצל הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זצ"ל לקבל ממנו דרכי עבודת ה', שמעתי ממרן הקדוש קודם חג השבועות שהרעיש מאד על חיוב אמירת תיקון ליל שבועות, ובהיותי צעיר לימים, ילדות היתה בי, ורצייתי לראות אם גם רבינו הדברי חיים אומר התיקון בליל שבועות, מה עשיתי, בשעה שהי' מרן בביהמ"ד לתפלת ערבית של יו"ט, נכנסתי לחדרו והתחבאתי תחת בגדים שהיו תלויים על הקיר, כשחזר מרן מצאנז זצ"ל לביתו אחר התפלה, נכנס לחדרו והחל באמירת תיקון ליל שבועות בהתלהבות גדולה כדרכו בקודש, לאחר שגמר חמשה חומשי תורה הרים קולו ואמר: "באמת צריך לומר התיקון כולו, אלא שמחכים עלי אנשים חשובים שאכנס לביהמ"ד לעשות קידוש, לפיכך נאלץ אני לסיים כאן", הבין החסיד שהדברים מכוונים אליו, ותפעם רוחו מרוח קדשו של מרן

מויל ווייא, מפני כשאדם לומד בדעת שמבין מה שלומד, ודעת [היא] א הויכער עולם, יש לדיבור חיות, אבל בשבועות אומר ואינו מבין, ואין להדיבור חיות כלל, לכן טיט איהם דאס מויל ווייא, [ואמר שהוא אמת]."

מעין זה מצאנו בדברי הקדוש הרמ"ע מפאנו זצ"ל בספרו מעין גנים (הו"ד לעיל) שעיקר סוד התיקון היא האמירה בזריזות, שכותב: "צריך לתקן כתר לזעיר אחרי שנשלמו לו המוחין, והיא סוד הקריאה בזריזות שהיא שכר הזהירות [כשאהז"ל (ע"ז דף כ' ע"ב) זהירות מביא לידי זריזות]...".

באמירה לא סגי אלא להתבונן בהם

אמנם על פרט זה דעיקר הוא האמירה מוסיף הרה"ק מהרצ"א מדינוב זצ"ל בספרו רגל ישרה (מערכת ש אות נ"ז) כי האמירה לכד לא סגי אלא צריכים להתבונן ולהתייגע בפירוש הדברים, וכה כותב ע"ד הזוה"ק (הנו"ל) 'אצטריכו בהאי ליליא.. למלעי באורייתא מתורה ונביאים וכו': "מדקאמר 'למלעי' נראה שצריך להתייגע, דהיינו לפרש דבר תורה ולהתבונן בהם, ולא סגי באמירה לכד".

'מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים': "לא קאמר כפשוטו תורה נביאים וכתובים, רק מתורה לנביאים וכו' נראה שצריך לדרוש איזה דרוש לקשר יחד תורה עם נביאים וכתובים, והמ"י".

נכשל בו הגאון הח"י

דבר על פלא על דבר ערערו של הגאון החק יעקב הנו על המנהג הפשוט שכל אחד אומר התיקון, הביא הגה"צ רבי אהרן האלברשטאם זצ"ל אבד"ק ביאלא ביליץ [בהה"ק רבי יוסף זאב בהה"ק רבי דוד מקשאנוב בהה"ק הדברי חיים מצאנז זצ"ל] בספרו מגד ארץ (קיצור הלכות מפרמ"ג או"ח, שגד' בעילום שמו, סי' תפ"ט) ע"ד החק יעקב בהלי' ספירת העומר (שם סק"א) שהביא בשם מהרי"ל (מנהגים סדר ברכת העמר אות טו) "דכשיגיע למ"ט יום יאמר שהן שבעה שבועות ולמחרתו הוא ערב שבועות", והפמ"ג (א"א סק"ה) כותב ע"ז שאין נוהגין כהח"י בשם מהרי"ל, ואין טעם לזה.

והגיה ע"ז הגה"צ בעל מגד ארץ: "ואני הדל שמעתי מפ"ק אדומו"ר הגאון מופה"ד רבי יהושע מבעלזא זצ"ל דהך ולמחרתו וכו' הוא רק כתיבת מהרי"ל ז"ל סדר הימים

מזל טוב

באותות ידידות והערכה נישא זאת הברכה, בשיר ושבחה, קדם ידידנו היקר והנעלה
הנודע לשם ולתהילה, תורה ויר"ש אצלו כלולה, קובע עיתים לתורה מדי לילה,
מהלומדים הקבועים בשיעורנו המהוללה

מוה"ר אברהם זאב כף הי"ו

לרגל שמחת אירוסיו בנו למזל טוב

יצו ד' איתך את הברכה, וישפע לך עונג ושמחה, בלי קצבה והערכה, מתוך תענוג נחת והרחבה,
ויזכה להמשיך בלימוד התורה מתוך הרווחה, ויוסף ד' עליו אלף פעמים ככה.

החותמים למען שמו ברגשי הודאה ויקרא דאורייתא

משתתפי השיעור ערב של הרב יואל גרינוואלד שליט"א

והשם ברך את אברהם

בשמחה ובטוב לבב, נשגר ברכת מזל טוב, קדם מע"ב אבינו - חותנינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבנינו, ומסור
בלו"ג למענינו, האי גברא יקרא, נודע לעזו ולתפארה, מקבל כ"א בשמחה ואורה, האדם היקר באנשים, נעים הליכות
ורב נבון, שמו הטוב מהללים בשבח וברון, ה"ה

הרה"ח ר' אברהם זאב כף שליט"א

ומנשים באהל תבורך אמינו החשובה שתחי'

לרגל תת השם שמחה במעונם, באירוסיו בנם
הבה"ח כליל המידות והמעלות שתחי' כמר שמואל ני"ו
עב"ג מחו' שמו הטוב מהללים בשבח ורון, הרה"ח ר' ישראל יאקאב שליט"א

והברכה אחת הוא לכבוד זקנינו

מוה"ר גרשון כף שליט"א ונוו"ב שתחי' מוה"ר יצחק אייזיק האלצער שליט"א ונוו"ב שתחי'

ובזה הברכה צרופה וערוכה, שתתברכו מאת אלוקי המערכה, להשפיע לכם אלף פעמים ככה,
מתוך נחת והרווחה, ותזכו לרוב תענוג נחת מכל המשפחה.

כ"ד המברכים מקרב לב

גאנאכס: אלעזר אלימלך בארטמין, ישראל גייס גאלדשטיין

באכס: צבי יואל, משה יאקאב, אהרן יואל מיכל כ"ו

הקדוש זצ"ל שהרגיש בו ותפס מחשבותיו (קובץ נחלת צבי קובץ יד עמ' קי"ז).

טוב מעט בכונה

לסיומא דמילתא נביא את דברי בעל חמדת ימים בספרו (פ"ג) שהאריך במוסרו הטוב לבל יחסוף האדם את סדר קריאת התיקון בחפזון בלילה הזאת, ובכגון דא נאמר **'טוב מעט בכונה מהרבות בלא כונה'**, וכה הם דבריו: "אכן לא ניתנה קריאתה לאישי הרצים ובלעגי שפה הקורין בחטיפה פן יהרסו אל ה' ח"ו וגדול עונם מנשוא, וטוב מעט בכונה ובנעימה מהרבות בלא כונה, ואם לא יעצרון חיל בכולה, לחצאין כשירה, כי מי בקש זאת מידם לקרות את כולה מבוהלים ודחופים, והרצים יצאו דחופים בדבר המלך מלכו של עולם ומטילין מום בקדשי שמים ובאין מבין שגיאות מי יבין, ובזהר (פרש' פנחס) אמרו ז"ל מהכא מאן דאפיק מילי דאורייתא צריך למטחן לו בשיניים ולאפקא מילין שלימין, ואינן מילין אתקריאו שלימין, ואחרנין דאינן שטיין דאכלין מילין בהלעטה ולאן טוחנין אינן בטוחנות דילהון מה כתיב בהם (בהעלותך יא, יג) הבשר עדנו בין שיניהם ואף ה' חרה בעם, דאינן מגזעא דעשו שאמר (תולדות כה, ל) הלעיטני נא ע"כ, והאישי המשכיל ישקיף וירא להתנהל לאיטו בלמודו, וכל שכן בדברים העומדים ברומו של עולם ובשומרם עקב רב, כי על כן יאמר משל הקדמונים הקב"ה מונה עתים אבל אינו מונה דפים".

וביותר הזהיר על כך הגאון רבי אלכסנדר זיסקינד מהוראדנא זצ"ל בספרו יסוד ושורש העבודה (שעו ט' פ"י): "לכן יזהר האדם מאד ומאד בתיקון לילה זו בלימוד כסדר שנדפס בתיקון ליל שבועות, ויזהר בדקדוק התיבות ממש כמו בקריאת שמע, כי טוב מעט בכונה וכו', ובודאי כוונת הזוה"ק שכתב שיהי' הלימוד מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים וכו' שיהיו תיבות הקריאה והלימוד שלימים ככתוב, כי כבר הזהיר הזוה"ק ע"ז בכמה מקומות, ומפרש הכתוב הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בם, על אותם שחוטפים ומבליעין התיבות ואין מדקדקין באותיותיה כמבואר בשערים הקודמים, גם יבינו במקרא זו הטעמים לדקדק בם היטיב".

מענין זה דיבר הרה"ק רבי יוחנן מסטאלין [לוצק] זצ"ל פעם בליל חג השבועות, ואמר: "דער טאטע [הרה"ק רבי ישראל "הינוקא" מסטאלין זצ"ל] האט ניט גיקענט ליידן דיא וואס זיי האבן גיוואלט אריין האפין אסאך צוא זאגין תיקון, ער האט זיך אמאל אנגערופן הונדערט לעפיל בארשט מיט איין מאל?" (משנת רבי יוחנן שיחות קודש בספר ברכת אהרן עמ' רכ"ד). [עוד שם: וכן סיפר אז הרה"ק מסטאלין זצ"ל מה שאמר להרה"ח ר' משה מבובריקא, כשהי' בסטאלין וראה אותו שכבר גמר רובו ככולו של התיקון, כי התחיל לומר מבעוד יום, ואמר לו, "ראית את הארענדאר כשהוא רואה שלא יוכל לומר ויתן לך במוצ"ש, הרי חוטף הוא את הסידור אחר אכילת הטשאלינט ביום שב"ק, ואומר שבוע טוב ומבורך"].

הרעדה והגברנה

לידידינו החשוב מוה"ר **יעקב דוד גאלדפארב** הי"ד

ולאביו ידידינו הנכבד מוה"ר **אברהם גאלדפארב** שליט"א

ולחותנו ידידינו הנכבד מוה"ה **יעקב ראזמאן** שליט"א

על אשר נטלו חלק בהוצאות הגליון

לרגל השמחה שבצעונם בהולדת בתן - נכדתם

ויה"ר שיזכו לרוות נחת דקדושה עכל יוצ"ח

חודש סיון תשפ"ג לפ"ק

רב ברכות

בשם מאות חברי קהילתינו, הנהנים ונעזרים ע"י מפעלנו, נביע ברכת תודה לכבוד ידידינו העומד הכן לעזרתנו, בסבר פנים בא תמיד לקראתנו, מוזיל זהב מכיסו לכל קדשי בית חיינו, אשריך ר' בן ציון על עזרתך התמידית למענינו

ה"ה הרבני הנגיד המפואר, יפה פרי תואר

הרה"ח ר' בן ציון ראזמאן

שליט"א

אב"י בעיד ב"פ יע"א

הוא הגבר אשר לקח לעצמו זכות פרנס החודש

חודש סיון

לטובת ולעילוי נשמת אמו

האה"ח מרת איטא ע"ה ב"ר מנחם מענדל ז"ל

נלב"ע ה' סיון | ת.נ.צ.ב.ה.

זכות הצדקה והחסד יעלו לרצון ולנחת רוח נשמתה, ועל כנפי השכינה תהא מנוחתה.

ויהי רצון שבזכות מעשיו הטובים לתפארה, יזכה לרוב שמחה ואורה, ויתאחדו על שולחנו תורה וגדולה, שכרו הרבה מאד מן השמים, לאורך ימים ושנות חיים.

אסירי התודה
הנהלת המפעל

לֹא שִׁיעַ אֶת לְשׁוֹנִים

ליקוט מספרי רביה"ק על חומר האיסור לדבר בשפתם הטמא אשר ברו להם הציונים

נערך ונכתב ע"י מערכת "השקפה ברורה" בארה"ק ת"ז

שפת העברית נכללת בחרם זו

ב) והנה במה שכתב רבינו בפשיטות ששפת העברית נכללת בחרם החמור על שפות זרות, כן היה דעת הגה"ק מהרי"ץ דושינסקיא זי"ע [כפי שהובא במרא דארעא ישראל (ח"ב עמ' צ"ה)], וגם הוא הוכיח כן מה שנאמר בלשון החרמות "שכל ספק בכוונת החרמות יתפרש הכל לחומרא" [עי' גם בדרשות מהרי"ץ (שבת שובה דרוש י"ט) שנראה גם שם כן מלשוננו]!

ובאמת נראה שכן היתה גם דעתם של כל גדולי ירושלים, וכפי שכן משמע מתוך דבריהם בקו"ק משנת תרע"ד, וזה היתה כאשר נפרצה חומת ירושלים ויסדו בית ספר ות"ת בשם תחכמוני ואז התאספו גדולי ירושלים וחידשו האיסור על בתי הספר בהדגישם בו בעיקר ההרס של השפה העברית, וז"ל, בהתאספנו יחד ראשי וזקני עדת ה'

בתוככי ירושלים ת"ו ע"ד השערוריות ... אלו מפה אומרים שפתינו אתנו ואלו מפה מהללים עזרה בצרה היא לנו והצד השוה שבהם שכולם רחוקים מריח התורה והיהדות... ולקחו את לשון עברית לעיקר הדת כולם באין הפרש והבדל אסורים וטמא טמא יקראו למו... ואף אמנם אך למותר להוסיף ולחזק איסור הזה אשר כבר גזרו רבותינו הקדמונים זי"ע, ונאמנו מאד דברי רבותינו הגאונים הקדושים מבריסק ומלובלין והגרש"ס זצ"ל כי אף אם יתקבצו כל גדולי ישראל כאחד אין בכחם להתירו ולהקל מעלי אף כמלוא נימא, בכל זאת למיגדר מילתא... הננו מקבלים עלינו ועל בנינו אחרינו איסור זה עד ביאת הגואל בב"א. וחתמו ע"ז מרן הגרי"ח זאנענפעלד והביד"ץ דחסידים ופרושים והגר"י דיסקין ושאר גדולי ארה"ק ת"ז.

הנכבד הנ"ל שנטל ע"ע דבר מצוה רבה לעמוד בפרץ בכל מה "דאפשר נגד המזלזלים באיסור הקדמונים" אשר חזו ברוח קדשם ותוצאות שינוי החינוך וכו', (והרי בכלל שינוי החינוך היתה בעיקר הענין למוד העברית כנ"ל).

אלא שבס' הנ"ל (עמ' צ"ג) כתבו שהגרי"ח לא גרס שהעברית הוא בכלל החרם והסביר טעמו שמאחר שבעוה"ר רוב בתי בני ישראל נתפסו בטעות זה לדבר עברית, וא"כ חשש שאם יכללו את העברית בחרם אז רק יבואו לזלזל לגמרי בכל תוקף החרם וכל דברי גדולי ירושלים ח"ו יתבטלו כליל, עכ"ד יע"ש, אכן ד"ז אינו סותר להנ"ל מה שנראה מדבריו שבאמת לאמיתו של דבר ס"ל דאכן נכללת בחרם החמור, אלא מאחר שיכול להיגרם קלקול ע"י התעוררות זה (שע"י לימוד העברית עוברים כבר על החרם) ע"כ סבר דעדיף לשתוק בזה, ואדרבה הרי ממה שנתן טעם זה, נמצא דלולי חשש זה בוודאי מעיקר הדין היה לנו לעורר שזהו בכלל החרם אלא שזה א"א מחמת החשש הנ"ל ודו"ק. [וזה כפי מש"כ שם אח"כ "ואולי עוד יותר ממה שנלחם רבינו כנגד לימוד שפות זרות ערך מערכה עזה נגד הלימוד בשפה העברית"]. וע"ש עוד.

¹ שז"ל שם בא"ד, והנה החכמים וגדולי ישראל כדור הקודם אסרו את בתי הספר באיסור חמור וחלילה לעבור על דבריהם, והגם שאין אנו מחרימים בימינו אבל איסורם עדיין הוא בחזקתו ובתוקפו, ואין הדברים אמורים רק לגבי אותן בתי ספר שפקרו מעליהם עול תורה ומצוות לגמרי אלא גם על אלו שמראים כלפי חוץ שהם שומרים תורה ומצוות אבל מעשיהם פנימה אינו בדרך ישראל סבא... ובפרט במה שמושיבים אנשים שיהיו מורים לבנות. והטובים שבהם מלמדים בשפה עברית האסורה עכ"ל.

² כ"ז מובא בספר מרא דארעא ישראל (ח"ב עמ' פ"א), ועיי"ש עוד (בעמ' פ"א-פ"ב) מחאה גלויה משנת תרע"ט דאלו שמשנים דרכי החינוך "הם כמסיתים ומדיחים" יע"ש, ושאלו המוחזקים את לימוד העברית מאיזה כוונה שתהי' "ראוי לכתוב עליו זקן ממרא" שהרי זהו נגד התורה"ק, ושם בעמ' צ"ח-צ"ט הובא מכתבו של הגאון רבי יוסף ידיד הלוי זצ"ל ראב"ד לקהל הספרדים שביאר באריכות את חומר האיסור בלימוד שפת עברית והגרי"ח הוסיף דברי חיזוק על דבריו יחד עם הביד"ץ. ובעמ' ק' הביאו מכתבו של הגרי"ח ז"ל שמחזק את "וועד לחיזוק החינוך הישן", וז"ל בא"ד, כבוד הוועד

נ"ח
לשמים
ונ"ח
לבריות

התאחדות אברכים
מרכז קהילתי ולימודי
תורה ומצוות

התורה והמצוות

באמונת יקר והערכה מעורב כבוד וברכותא מן קדם אלוהי והערכה
לידידתו היקר והמעולה משאר עולם, פירי האמונה, ממוסדיו הטהרה והמסורה
שנברו בו ימלא, אין עומד עליו והכל, רוח לשמים ה"ח לבריות מן תשע
המצוות ולא הוא יודיעו ונבדו

ינקב נח ענגל ה"ח

לרגל אשר הרים תרומת ה' מנדבת לכו
להעניק מענת שי מיוחדת
לכל המרביצי תורה דקהלתינו והק'
לרגל חג מתן תורתנו הקדושה

בך ה' חילו, ומשל ידיו חיצה, ובכבוד החוקת הטהרה, ינה לחמך נבד
ברכות משמי מעלה, מןך נות שמונה ואורה, מיס ונני גים כביצים
ומפוחים, אורך ימים ושנות חיים ועמים רוענים, עדי נוכח לחוש אורה
בביאשתה, בביאת משפחתה, אמן.

החותמים בהערכה מרובה
הנסאת התאחדות אברכים

בינה לעיתים

ליקוטי בתר ליקוטי
מספה"ק בענינא דיומא

וקדשתם היום ומחר

חובת ההכנה

קול גדול ולא יסף, התרגום תירגם "ולא פסק", ואא"ז הרה"ק החי' הרי"מ זצ"ל אמר, שהקולות האלה המה עוד היום כמו שהיו אז, רק בכדי לשמוע הקולות נצרך ההכנות גם כן כמו אז, וכמו שנאמר (שמות י"ט) ועתה אם שמוע תשמעו בקולי וגו'.

ליקוטי יהודא

קודם קבלת התורה צריך להיות ירא וחרד, שמא לא תיקן מעשיו כראוי בימי הספירה, וצריך לתקן עצמו ביום שלפניו כדי שיזכה לתורה במתן תורה, כמו שכתוב (שמות יט, טז) ויהי ביום השלישי וכו', ויחרד כל העם אשר במחנה, רצה לומר אף שהזדככו עצמם בימי הספירה, השמיע הקדוש ברוך הוא, קולות וברקים קודם מתן תורה, שיחרדו ויפחדו וישירו על נפשם, לתקן עוד מעשיהם, כדי שיזכו לתורה. **מאור ושמש - רמזי שבועות**

כ"א מקבל התורה לפי כשרון מעשיו

לבאר מה שאנו אומרים בנוסח התפלה זמן מתן תורתנו והי' די לומר מתן תורה מהו תורתנו, ונראה דהאמת כל אחד מישראל לפי תיקון וכשרון פעולתו כן הוא מקבל חלק תורתו, וזהו מתן תורתנו שהוא מתן תורה של כל אחד ואחד לפי כשרון מעשיו. **דעת משה**

שפלות

וכאשר זכינו לזה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, ואנחנו צריכים לקבל התורה מחר מחדש, צריכים אנחנו לעורר אהבה בבחי' מ"נ למען לעורר רצון העליון בחינת מ"ד, ונחזי אנו מה היה הדבר שגרם חשק להבורא יתעלה לחשוק בנו, לתת לנו את שעשועיו שמשעשע בה בכל יום הוא, כדכתיב לא מרובכם חשק ה' בכם כי אתם המעט וכפירש"י ז"ל, והוא מהגמרא (חולין פ"ט) בזכות שאתם ממעטים עצמיכם, אם נתבונן בחסדי ה' עלינו, ובשפלות עצמינו נבין ונשכיל באמת מעמדינו ומצבינו, וכאשר נזכה לידע באמת כל זה ונבוא ללב

נשבר, ובחינת נשברו טהרו, זה הוא ההכנה הנחוצה לקבלת התורה, כדכתיב (קהלת י') ויתרון הכשר חכמה, היינו ההכשר וההכנה היתירה והגבוהה הוא חכמה, "כח"מה, שנדע שמצידנו אין לנו כלום כי הכל הוא מד'. **ישמח ישראל**

שמירת ברי"ק

עיקר ההכנה לקבלת התורה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי הוא שמירת הברית והייתם לי סגולה מדת היסוד הוא סגור"ל כיל"ח כי בלתי שמירת הברי"ק א"א לעשות המצוה בשלימות אף שיש לו מזוזה בפתחו וציצית בבגדו ותפילין בראשו הלא החיצונים יבזו יגיעו כנ"ל וז"ש יוסף לאחיו פקוד יפקוד אלקים אתכם פי' לשון פקודי ד' ישרים ידעתי כי יתן לכם הש"י התורה ומצות הרבה רק זאת תדעו כי מדת היסוד הוא עיקר ההכנה למתן תורה, וז"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו מדתו וכוחו של יוסף לקח עמו לכן הוא הי' הממוצע לקבלת התורה. **תפארת שלמה, שבועות**

לסלק ולפרוש ממידות מגונות

לא זכו ישראל לתורה הקדושה עד שלא היו נכונים בהכנתם ע"י סילוק קנאה ותאוה וכבוד, וזהו פי' הכתוב ויחן שם ישראל נגד ההר וגו' בלב אחד כאיש אחד וזהו אהבת חברים, שהיא נגד קנאה המביאה שנאה, והפרישה היתה כנגד תאוה, ומצות הגבלה והוא שיכיר ויבין כ"א את מקומו וגבולו וזהו כנגד כבוד, וזהו ק"ו מה אבותינו דור המדבר לאחר כל הניסים והנפלאות היו צריכים להכנה, מכש"כ בדורינו דור חושך כזה. **חידושי הרי"מ**

גודל דרגת השב ממש לפני קבלת התורה

מי שלא הכין את עצמו קודם הליכה לקבלת התורה, ואך עתה שהגיע תור המיוחד לקבל התורה מתחרט באמת על שלא הכין את עצמו מקודם, ומקבל עליו באמת שמהיום והלאה לא יוסיף לעשות הרע בעיני ה', אז לפעמים גדלה מעלתו ומדרגתו של זה, ממי שהכין את עצמו בכל כחו וטיהר את לבו כפי יכולתו והשגתו לקבלת התורה, כי זה שהכין כדת הראוי לו לעשות בכל כחו אף שבודאי תגדל מעלתו ומדרגתו

וכן אמרו אתה מחיצה לעצמך אהרן מחיצה לעצמו וכו' והיינו כנ"ל, ועל כן צריך כל אחד כח גדול להכין עצמו מאד בימי הספירה. ואולם הרי בפועל עשה כל אחד ואחד מישראל המצוה דוספרתם שספר בפה אך צריך לזה מוחות וכוחות ללכת בהמצוה, ויש בכח ביום החג הזה לעורר המוחין ולהשפיעם לימי הספירה שעברו, שהרי הכלים ישנם בימי הספירה שהרי קיים המצוה וסיפר. והנה כל ימי הספירה כלולים זה בזה וכל יום כולל מה שעבר, וכן הוא נוסח לשון הספירה היום יום אחד היום שני ימים ואין אומרים יום שני רק שני ימים, שביום השני ישנו גם היום הראשון וכן בשאר ימים, ויום חמשים כלול מכל החמשים יום ולכן נקרא חג שבועות חמשים יום ולא יום חמשים, היינו שיש בתוכו כל החמשים יום וממילא יש כח ביום הזה לעורר המוחין ולהשפיעם לכל ימי הספירה אשר חסרו בהם המוחין והכוחות, אולם צריך לזה התעוררות יתירה.

נאות הדשא-אב"נ

קדושת החג

יסוד כל השנה כולה

הענין שהחגים נקראים רגלים, כי הם יסוד כל השנה כולה, ולפי ערך קבלתו ברגל עומ"ש ושמחת הרגל, עובד בכח זה להקב"ה בכל השנה כדוגמת הרגלים שהם יסוד עמידת האדם.

יום הדין כמו ר"ה

וז"ל תולעת יעקב ודע כי כמו שבר"ה רצה הקב"ה להשגיח ולדרוש מעשה בני אדם כי הוא יום הבריאה הראשונה וחידוש העולם וכמו שתיקנו לומר זה היום תחלת מעשיך כדברי ר"א שאמר בתשרי נברא העולם כן רצה ביום מתן תורה שהוא מורה על חידוש העולם להשגיח ולדרוש על מעשה העולם ולדונו על פירות האילן כדאיתא בפ"ק דר"ה בד' פרקים העולם נידון וכו' בעצרת על פירות האילן וכבר ביארנו כי הפירות ההם הם הנשמות הפורחות מאילנו של הקב"ה והעולם נידון ביוםזה על התורה שניתנה בו שבטלו עצמם ממנה והוא אמרם על פירות האילן בלא השלימים בתורה ובמצוות כראוי.

בו נדון על השגתו בתורה בהבנתו ולחדש בה

ועד"ז פירשנו אמרם ז"ל בעצרת על פירות האילן כו' הביאו לפני שתי לחם בעצרת כו' דמה ענין דין פירות אילן ליום מתן תורה הקדושה, אך יש פנימיות בדבר כי ידוע כי הצדיק נקרא אילן ועץ כמו כי האדם עץ השדה, ופירות הם תולדות חידושין דאורייתא שהוא מחדש, לזה ביום מתן תורה

והלואי שנזכה לזה, אבל אף על פי כן לא נעשה זה אלא בכח ושכל אנושי וכפי השגתו, מה שאין כן במי שלא הכין את עצמו כלום ועתה מתחרט ושב בתשובה גמורה ושלימה, שאז בהכרח שהקב"ה יסייעו לילך ממדרגה למדרגה בחפזון ובשעתא חדא, ואם כן כל מדרגותיו באים לו בכחו של הקב"ה ועין לא ראתה אלקים זולתך, ולכן מי יוכל לשער מדרגותיו של זה שזוכה אז בעת ההוא שאי אפשר לבוא בכח ושכל אנושי למדרגות האלו, ואף ששכרו אינו גדול כל כך כמו השכר והזכות של זה שיגע וטרח לאסוף בכחו כל המדרגות, אבל מקום דרגת השב היא למעלה, וזה שאמרו ז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

קדושת יום טוב

כגודל התשוקה כך היא הקירבה

זה רומז ביאת יתרו להתגייר אף שהיה פחות ממדרגת זרע ישראל מ"מ בגודל תשוקתו נתקרב אל השי"ת מאד, ומכל שכן מי שהוא מזרע ישראל וישתוקק להארת השי"ת יהיה השי"ת נמצא לו עוד יותר, ולכן ביאת הגר הוא הכנה לקבל ד"ת, כי אחד מסיבות המונעים לקבל עליו עול תורה הוא מחמת התרשלות

שנכנס בלב האדם שחושב אדם ערכו וכדאיתא במדרש רבה באלו הפנים אנו חוזרין להשי"ת, לכן נכתב מקודם וישמע יתרו, שאף שאיתא בגמ' שיש מ"ד שיתרו בא אחר מ"ת, מ"מ נכתב זאת קודם מתן תורה, להראות עד היכן כח התורה להחזיר לטוב, עד שאפילו יתרו שלא היה מזרע ישראל והיה מרוחק ביותר כדאיתא במכילתא שלא הניח ע"ז שלא עבדה, מ"מ כיון שהשתוקק באמת זכה שיאמר פרשת מתן תורה בפרשה הזאת וכמו שכתב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, וזה מורה שהעיקר הוא התשוקה.

מי השלוח

גם בשבועות אפשר להשלים כל ימי הספירה

כל אחד ואחד מישראל כפי מה שסיפר וזיכך וטיהר עצמו בימי הספירה, וכפי הכנתו כן מקבל הטהרה בחג השבועות,

זוכה לפי מדריגתו לקדושה גדולה מעין קדושת ישראל במעמד הקדוש ביום הקדוש הזה בהר סיני, וכמו שאז נפתח שער ענוה לישראל וכאמור, כן בכל דור ודור חוזר להיות כן לכל מי שמטהר ומזכך עצמו ביום הקדוש הזה לבוא למדת ענוה.

מועיל לתקן המחשבה וקבלת עומ"ש לכל ימות השנה

ניתן לנו שלש רגלים שבכל אחד מהם הזמן ההוא מסוגל לתקן א' מג' אמות הנ"ל, דהיינו שבחג השבועות כל העובדות במחשבה לקבל עליו עול מלכות שמים ותורה ומצוות ולדבקה בו, ובסוכות נתקן המעשה שכל עובדותיו במעשה המצוה ומיד בתחילת החודש מתחילים בזה במצוות שופר ואח"כ סוכה ולולב, וחג הפסח בא לתקן הדבור לספר ביציאת מצרים

ושבחו של מקום ועל כן נקרא פה סח, ובחסד עליון קבע לכל אחד זמן בפני עצמו, שבאם נתקן כל אחד במועדו ובזמנו יהיה נקל לו להתחזק בזה כל השנה. **דברי מנחם**

עת מוכשר לקרב קץ הגאולה

הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם הנה ידוע שאין להפציר ולדחוק למהר קץ הגאולה אך בעצרת שהוא זמן קבלת התורה ואמרו חז"ל

חירות משעבוד מלכיות אזי הוא הזמן המוכשר לעת רצון להתפלל לקרב קץ הגאולה וזהו הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם דבעינן הוא מלשון אם תבעינן בעו והוא לשון תפלה ובקשה נמ"י לכ"ם גימטריא ק"ץ היינו שאז זמן המוכשר להתפלל שיתקרב קץ הגאולה.

מאמר מרדכי

ליל שבועות

ומאן דמטי טהור להאי יומא וחושבנא לא איתאבד מיניה כד מטי להאי ליליא ליבעי ליה למילעי באורייתא ולא תחברא בה ולנטרא דכיו עלאה דמטיא

מתעורר בכל שנה אור זה להוריד אור חדש לעולם, ונידונין בו הצדיקים מי שיחדש כן חידושין ומי כן, זה בכה וזה בכה אם בגלוי אם בסתר לפי קדושת כל אחד כן יקבל האורה ביום מתן תורה, וזהו בעצרת על פירות האילן חידושין שיחדשו האילנות הן הן צדיקי וגדולי הדור, וצריך לזה אתערותא דלתתא לעסוק בתורה ביום זה בלילה בתורה שבע"פ כו' וביום בתורה שבכתב וזהו שתי הלחם כמ"ש המחברים וברע"מ ע"ד לחמו בלחמי כו', וגם לחדש חידושין לפרש המקראות הסתומים ע"פ הקדמה מתורה שבע"פ הרי זה יחוד גמור שמת"יחדים תורה שבכתב ותורה שבע"פ.

נועם מגדים

יום סליחה ק"ו מיוה"כ

הנה ביום שניתנו לוחות שניות לבני ישראל היתה מחילה וסליחה, כי זאת היה ביום הכיפורים וניתן יום זה למחילה ולסליחה לדורות, ומכל שכן בחג השבועות שניתנה התורה לישראל, בודאי שהוא יום מחילה וסליחה לבני ישראל לדורות עולם.

חג הקדוש הזה הוא נגד יוה"כ, כמו שיש ר"ה עשי"ת ויוה"כ, כמ"כ פסח הוא בחינת ר"ה, ימי הספירה נגד עשי"ת, וחג השבועות נגד יוה"כ, והלילה הזה מכפר גם על חייבי כריתות כמו יוה"כ, ושם כתוב כי ביום הזה יכפר וגו' לפני ה' תטהרו גימ' כת"ר שהוא בחי' מלכות, היינו שיקבל עליו מלכות שמים, ואז היום הזה יכפר ויטהר ויתהפך לו מכת' לכת"ר, אך כמו המטהר במקוה אם נשאר אפי' שער אחד מבחוץ לא עלתה לו הטבילה, כמ"כ צריך להיות קבלת עול מלכות שמים על כל עניני הגוף. **בית אברהם**

אפשר לתקן מידת היסוד

אמר ר' יוסף אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא. הנ"ל דהנה בחי' יוסף הוא בחי' היסוד, ובזמן הגלות ר"ל משפיע לחיצונים כמבואר בספרים והראי' ביוסף הצדיק כשנמכר למצרים ושם ה' השובע, אכן בחג השבועות הוא בחי' קיבוץ גלויות היינו הניצוצות עולים מבין הקליפות והם נקראים שוק ורשות הרבים בסוד המוציא מרה"י לרה"ר בשבת, וז"ש רב יוסף היינו היסוד הקדוש אומר כן אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא היינו כמה יסודות שלכל עולם יש יסוד איכא בשוקא הם יוצאים לחיצונים אך קדושת חג השבועות וקבלת התורה הוא מועיל להעלות הנ"ק ולתקן בחי' היסוד כמבואר כ"ז בספרים. **תפארת שלמה, שבועות**

מסוגל להשיג מידת ענוה

ידוע מדברי קדושי עליונים שבכל ימים טובים חוזר הדבר לאיתנו הראשון, ובחג השבועות מי שמזכך ומטהר את עצמו

אמנם הנעורים יזהרו שלא יעסקו בדברי בטלה ואין צריך לומר בשחוק וקלות ראש, כי אז נאה להם השינה: **יעב"ץ**

לדבר רק בלשה"ק

אין לדבר כל ליל שבועות רק בלשון הקודש: **אור צדיקים**

כוונת אמירת תרי"ג מצות

וזה פירש הכתוב מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי וגו', דבריו היינו התורה ומשפטיו הם המצוות, כי לישראל הם שני דברים, שבתורה לחוד קונים את עצמם לחיי עולם הבא, שהמחשבה שלהם כמעשה, ולזה מתורץ ממילא מה שאין לחג שבועות שום מצוה, דהא היום הזה הוא יום מתן תורתנו ונתנית התורה ה' באופן הזה שהקבלה לחוד מהני ומיחשב כאלו קיימנו כל המצוות וא"כ איזה מצוה ה' אפשר לצוות לעשות בחג השבועות שה' משמע שרק מצוה זאת אנו מקיימין והאמת שיום השבועות בקבלה לחוד אנו מקיימין כל התרי"ג מצוות, ועל כוונה זו אנו קוראים כל התרי"ג מצוות בליל שבועות להורות על כוונה זאת.

ע"י הלימוד בא רוח טהרה בלב כהכנה לקבה"ת

ענין הלימוד בליל שבועות. להכין הלב לקבל התורה דכתיב לב טהור ברא לי, ואח"כ רוח נכון חדש. שצריכין מקודם לטהר הלב. ועיקר הטהרה בכח התורה, ולכן איתא שבאה רוח טהרה בלבנות ישראל בלילה זו, ועיקר הטהרה ע"י התורה כמו שנאמר אמרות ה' אמרות טהורות. והם מטהרין לאדם, כדכתיב וזרקתי עליכם מים טהורים, הוא ע"י השפעת מי הדעת בלב ישראל, שכשזוכה להאיר לבו בהבנת דבר חדש בתורה זוכה לטהרת הלב, והתורה נקראת מים, לכן צריך כ"א לייגע עצמו בתורה בלילה זו למצוא איזה התחדשות השייך לנפשו ויזכה לטהרה.

לימוד התנ"ך מטביע מידת הענוה המביאה לדביקות.

ועיקר הסיבה המביאה לידי בחינת ענוה היא לימוד התורה נביאים כתובים שהוא חוט המשולש ולא במהרה ינתק, ואדרבה הוא מחזק את האדם לבא לדבקות ה', היינו שבחינת ענוה קובע מקום אצלו ומזה יבא להשראת השכינה שהיא דבקות ה', וזהו כל מקום שאתה מוצא גדולתו פירוש כשאתה מוצא גדולתו הוא השראת שכינתו יתברך שהוא גדולתו של הבורא ב"ה מסתמא היה שם ענותנותו היינו בחינת ענוה ושפלות וזהו שם אתה מוצא ענותנותו, ודבר זה אינו יכול לבא רק ע"י תורה שבכתב ונביאים וכתובים, ולכן צריך ללמוד בליל שבועות תנ"ך כדי שיקנה לעצמו בחי' ענוה, ומזה יבא לדבקות ה' שהוא בחינת השראת השכינה יה"ר

עליה ההוא ליליא... ועל דא חסידי קדמאי לא הוו נימי בהאי ליליא והוו לעין באורייתא **זוה"ק אמור**

יש לדקדק בלשון וחושבנא לא איתאביד מיניה, וי"ל כי הנה יחדר לב האדם מלשונו הקדוש ומאן דמטי טהור וכו' אוי לנו מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי כראוי בימי הספירה אלו בכל הז' מידות בשלימות עד שיקרא טהור, וגם הצדיק האמיתי עוד יותר נשבר לבו בקרבו ומכיר חסרונו מימים הקודמים ואיך יקרא על עצמו טהור, וא"כ איך יוכל ללמוד בלילה זו ולשמוח בחג הקדוש הזה ולא שבקית חיי לכל בריה ח"ו, רק י"ל כשעכ"פ יודע החשבון מה שתיקן עד עתה ומה שיש עדיין לפניו ועומד על המצפה ומוכן לתקן בימים הבאים אח"כ, ע"כ נקרא ג"כ טהור, כיון שיודע עכ"פ החשבון כי חובת

נפשו לתקן וחפץ לתקן כנזכר, ע"כ מסיים וחושבן לא איתאביד מיניה היינו שלא אבד החשבון בנפשו לידע באיזה מדה צריך לתקן ביותר, וכי"ב הוא בכלל טהור.

שער יששכר

יורד טהרה לבנ"י

בליל יום טוב זה יורד טהרה לבנ"י כמ"ש בזוה"ק לנטרא דכי'א דמטי עלי' בליליא דא, כי הקב"ה מטהר בנ"י שהם יהיו כלים טהורים לקבל התורה.

שפת אמת

מובטח לו שישלים שנתו

ודע כי כל מי שלא ישן בלילה כלל ועיקר ויהי' עוסק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק:

שו"ע האר"י ז"ל

לא יעסוק בשום שיחה בטילה

בשם מורי נר"ו [הבעל שם טוב] צריך ליזהר מאוד אחר התיקון שעשה בלילה שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד אחר שאמר במוסף קדושת כתר, כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה בלילה, ע"כ יזהר מאוד לטהר מחשבתו, על כל פנים עד כתר.

בעש"ט

שנזכה לזה אכ"ר.

בת עין

טעם למנהג שנעורים בלילה

טעם למנהג שנעורים כל הלילה בליל שבועות לפי דכתיב והיו נכונים ליום השלישי, שלא יישן האדם בלילה הזה, בכדי שישמע בבוקר קול השם, ככהן גדול שהיה נעור בליל יום כיפור.

תולדות יצחק

קבלת התורה בשבועות

אמר הקב"ה לישראל בני היו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה שנאמר ביום הזה באו מדבר סיני אימתי בחודש השלישי עכ"ל. פסיקתא

אפשר עוד להכין גם בקריאת התורה

יש בזה תנחומין והתחזקות גדול לבר ישראל שנתעורר בחג השבועות ומתבונן במצבו, איך שלא הכין את עצמו כלום לקראת קבלת התורה, אל יפול רוחו ואל יתייאש לחשוב שאין לו תקנה עוד ח"ו, כי באמת הרבה מצות שבתורה אי אפשר במציאות בזמן הזה לקיימן בפועל כי אם בלימוד וקריאת התורה, כאמרז"ל כל העוסק בפ' עולה כאילו הקריב עולה, וכיו"ב שאר מצות, ומעתה אם פעולת המצוה בעצמה נשלמה ע"י הקריאה ומעלה עליו הקב"ה כאילו עשאה, מכל שכן הכנה למצוה, וע"י שקוראין בחג השבועות בחודש השלישי לצאת בני מארץ מצרים וגו' וקבלת נעשה ונשמע והכנת הקדושה שעשו ישראל מר"ח עד יום מתן תורה כמפורש בסדר הפרשה, וישתדל לכון בקריאתה שמשתוקק בכל כונתו ורצונו להכין ולהתקדש לקבלת התורה, הרי נחשב לו הקריאה כאילו השלימה בפועל.

דברי יואל - יתרו

ידמה בעיניו כאילו מקבל התורה מהר סיני

כשקורא הפרשה בתורה ידמה בעיניו כאילו התיבה שעומד בה הוא הר סיני, וכאלו אותה שעה מתקבלת מהר סיני, וכאלו הקב"ה ופמליא שלו עומדים כשם שהיה בשעת מתן תורה.

שבט מוסר

מי שמקדש עצמו זוכה לשמוע קול ה'

קול גדול ולא יסף. עי' רשיז"ל קולו חזק וקיים לעולם. מבואר שמי שמקדש עצמו יזכה לשמוע קול ה' שקיים לעולם. כמו שזכה האר"י בעש"ט עם כל התלמידים כידוע ומפורסם שזכו לשמוע בקולות וברקים וקול שופר חזק באמירת אנכי עם כל הרזין סתימא עילאין. וכן רשיז"ל היה לו זה המדריגה כפי הנראה מדבריו ופירושו, וכן כל יוצאי חלציו. היכל הברכה

כ"א לפי מדריגתו יכול לזכות למעין מקבה"ת

וכמו"כ כהיום בני עלי' המכינים עצמם כראוי לקראת חג קבלת התורה הם זוכים להיות במדריגה זו שירגישו בעת הקריאה ממש כמו בשעת מתן תורה, וכידוע מה שאמר דו"ז הגה"ק משיניאוואו שבעת שהי' אצל אביו ק"ז הד"ח זי"ע בשבת פ' יתרו ושמע ממנו קריאת הפרשה של בחודש השלישי ראה והרגיש הקולות והברקים ממש כמו שהי' בעת קבלת התורה במעמד הנבחר, אכן אעפ"י שאין אנו במדרגה זו, מ"מ גם אנחנו לפי מדרגתנו יכולים לזכות למעין זה, דהרי גם אצל מעמד הנבחר הרגיש כל אחד ואחד לפי מדרגתו ולפי ההכנה שעשה לפני זה:

שופע אור גדול עד שכ"א צריך לומר אני הוא שנקראתי לקבה"ת

מה שאמרו ההרים נחלקו אלו עם אלו זה אומר אני נקראתי וזה אומר אני נקראתי.. שבה לעולם אור גדול והשפעה נפלאה עד שלכל אחד נדמה שקורין אותו לקבל את האור ההוא, אעפ"י שלא היה קריאה כלל, אעפ"י כ היה נדמה לכל הברואים שבעולם שאותו דייקא קורין לקבלת התורה, ומשו"ה היה כל אחד אומר נקראתי. והחי יתן אל לבו ללמוד מזה מוסר השכל,

שבה לעולם אור גדול והשפעה נפלאה עד שלכל אחד נדמה שקורין אותו לקבל את האור ההוא, אעפ"י שלא היה קריאה כלל, אעפ"י כ היה נדמה לכל הברואים שבעולם שאותו דייקא קורין לקבלת התורה, ומשו"ה היה כל אחד אומר נקראתי. והחי יתן אל לבו ללמוד מזה מוסר השכל,

שבאלו הימים הקדושים שיורד לעולם אור גדול וקדוש שהצדיקים שבודות הקודמים זכו לראות בעיניהם הקדושים והבדולחים מעמד הנבחר ביום זה, והגם שעכשיו בעוה"ר חשכו הרואות בארובה וההסתרה גדלה עד למאוד, ואמרז"ל במד"ר (רות) אין לך שעה קשה כאותה שעה שנאמר ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, אעפ"י צריך לדעת שהאור הגדול שופע וזורח תמיד אלא שהוא בהסתרה, וכל איש ישראל צריך לומר לעצמו אני נקראתי בשבילי בא האור הגדול הזה לעולם לקרוא אותו להתעוררות תשובה.. וצריך להחזיק בזה אחזתיו ולא ארפנו.

חדו"ת שבועות תשי"ח

עבודת היום

וגילו ברעדה

ויזהר כי הגם שיש לשמוח ולאכול, וכמו שמצינו בגדולי עולם שמחים, ישבעו ויתענגו, מכל מקום יקיים וגילו ברעדה, כי התורה נתנה ברתת ואימה, וגם הוא זמן דין על פירות האילן, עוד יוסיף אומץ לתת חלק ביום לתורה, כי ה' הטובה עליו, ויום קדוש כזה אל ישלחנו ריקם מלימוד התורה, והשם אורחותיו מוצא מקום לנוח מעט ולשמוח בשמחת יום טוב בסעודה, וללמוד תורה ביום שקבלוה. **לב דוד - החיד"א**

לקדש המחשבה ולהודות לה' שזיכה אותנו לחלקו ולגורלו

דהנה כל המועדים הנסים והחסדים שנעשה לנו בהם הם חסדי הגופות כמו בפסח שהוציאנו ה' אלקינו מעבדות לחירות, וזהו טובת הגוף אשר עבד בפרך, וכמו כן בחג הסוכות כי בסוכות הושבתי בין למ"ד סוכות ממש בין למ"ד ענני כבוד הרי זה חסדי הגופות לבל יכם שרב ושמש, ולא כן בחג השבועות שעיקר החסד הנפלא הוא טובות הנפשות והנשמות שנתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו והראנו את כבודו ואת גדלו ופנים בפנים דבר עמנו מתוך האש למען תהי' יראתו על פנינו עולמי עד ובעבור זה עינינו הרואות כי נשתנה חג השבועות מפסח וסוכות שיש בהן מצוות מעשיות מצה ומרור ופסח וסוכה ולא כן בשבועות, והיא מהיות כי עבודתנו מחויבת להיות כעין הנס והחסד שעשה ה' אלקינו עמנו לזה במועדים הנזכרים כמו שחסד ה' עלינו ה' בפועל ובגופני כן אנחנו מחוייבים להשיב לה' תגמולוהי עלינו בעובדא ובמעשה כדרך שאחז"ל בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו, ובחג השבועות החסד בנפש ונשמה, לזה אנחנו מחוייבים להודות לה' אלקינו בחג הקדוש הזה ברוחניות שלנו בשכל ונשמה בתוספת אהבה לבוראינו יוצרינו, ויראה ודביקות בו בלב והכרת רוב גדולתו והכרת רוב חסדו עלינו בנתינת תורתו הקדושה לנו וגם שנצטוינו בו על שמחת י"ט בשלמים ואכילה ושתייה וקרבת היום, זה אינו רק לבוש וכסות להרוחניות, והעיקר שבלב בחג הזה לקדש מחשבותינו אליו ושנהי' בלי זוהמא. **נועם מגדים**

שמחת החג

יכולין לתקן בסעודה כמו בלימוד התורה

תערוך לפני שולחן הוא ר"ת תיקון ליל שבועות, דיכולין לתקן באהבה בתענוגים בסעודה כמו בלימוד התורה.

מהר"ש מבעלז

ובודאי צדיקים האמיתיים של כל הדורות זכו לשמוע קולות דמ"ת גם בימיהם כל אחד לפי בחינתו ומדריגת קדושתו, ואף פשוטי העם שאינם שומעים מ"מ מרגישים הארת קדושה מאותן הקולות דמתן תורה שעומדים קיימים לעולם, וכל אחד מרגיש כפי בחינתו וערכו.

נפסקה זוהמתו

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה'. י"ל הטעם שחג השבועות נקרא יום הבכורים. דאם זוכין לקבל התורה"ק בחג השבועות כראוי נפסקה זוהמתו ומבטל היצה"ר וכמ"ש ברעיא מהימנא פ' אמור דבעצרת לא נזכר חטאת כמו בכל המועדות בגין ביטול היצה"ר. ולכן נקרא יום הבכורים כי ליום כזה משפט הבכורה כי הוא ראשית אוננו. **צמח צדיק,**

לפי הקבלת

התורה

משפיעים עליו השפעת העבודה לכל השנה

בעצרת נידונים על פירות האילן (ר"ה טז). האילן רומז על בחי' האדם עץ השדה (דברים כ, יט), שלפי קבלת התורה שלו בחג הק' הזה, משפיעים עליו השפעת העבודה בכל השנה. **תורת אבות**

אריכת אהבה

רבה

נוהגים הצדיקים והחסידים להאריך

בברכת אהבה רבה ביומא דשבועות חג הקדוש הזה י"ל עפ"י המבואר בתולדות יעקב יוסף עה"ת (פ' וארא) בשם רבו הוא רבינו הגדול הבעש"ט זי"ע שנאמר לו מן השמים הטעם איחור ביאת המשיח שאין מאריכין באהבה רבה עיי"ש ואם זהו לכל יום עאכו"כ ביום הזה ואשר מבואר בתיזוה"ק (תיקון כ"א, וברע"מ פ' פנחס) כי בחג שבועות יפקון מן גלותא וזהו בחג השבועות אשר הוא זמן הגאולה צריכין להאריך יותר בברכת אהבה רבה כדי שלא לאחר ביאת המשיח רק לקרבו ב"ב ודבר בעתו מה טוב כנז': **שער יששכר**

היטיבו נגן

ליקוט נפלא במעלת קדושת הניעונים, נעוני הצדיקים הקודמים, המושר בחצרות קרשינו בשבת קודש וכימים טובים.

אלו הן הכלים המוקדשים והגנוזים כשחרב ביהמ"ק, כנורות שעשה דוד אלף וכו' צלצלים לשיר ולתשבחות להודות ולהלל לאלקי ישראל שנתנו לו למשה מסיני, וכתוב עליהן מתחת רגלי כסא הכבוד אבן ספיר ודמות כסא וכו', הכל צפונים וגנוזים בעין צדקיה שהיו יודעים הכשרים בסוד וכו', והטמינום עד היום שישובו ישראל לקדמותן ויקחו כבוד ויקרת עולם כשימצא להם איש דוד בן דוד שמו ויתגלה לו הכסף והזב וכו' עכ"ל.

הבעל מנגן בעת מתן תורה

במסכת ערכין (דף י"א ע"א) איתא מנין לעיקר שירה מן התורה, וכו' חנניא בן אחי רבי יהושע אמר מהכא (שמות יט ט) משה ידבר והאלקים יענו בקול, על עסקי קול, ופרש"י וז"ל: על עסקי קול שהיה מצוהו לשורר לפי שמושה לוי היה. וכן פירוש האור החיים הקדוש הפסוק משה ידבר וגו' שאמר משה דברי שיר ושבח לפני הקב"ה כמקביל פני מלך הגדול ברוך הוא, והאלקים יענו בקול השופר כמו שמתרצה בדבריו.

ובאמת מצינו במדרש רבה (בראשית פנ"ד ס"ד) כמה יגיעות יגע בן עמרם עד שלימד שירה ללוים, וברמב"ן (שמות ל"ב י"ח): משה אב בחכמה הוא ומכיר ניגוני הקולות.

לאיזה שירה כיונו חז"ל?

בפשטות נראה מדברי הגמרא שצוהו לשיר שירת הלוים שהיו משורררים בעת הקרבת הקרבנות, [ועיין בישמח

ישמחו השמים ותגל הארץ

עליונים שישו ותחתונים עלו בקבלת תורה מסיני, כך הוא לשון הפייטן (מוסף יום א' דשבועות). כולם היו שמחים והיו רוקדין והיו מזמרין, כדאיתא במחזור ויטרי (סי' שי"ב) הפיוט לשבועות בלשון הזה: ארעא רקדא שמיא זמרו כד ארים קירים לברתיה דיעקב וכו'. ופירש שם וז"ל: ארעא רקדא כעין ההרים רקדו כאילים, שמיא זמרו, הגידו שמים צדקו, ישמחו השמים ותגל הארץ, כד ארים קירים, כשאירס האדון הקב"ה את בת יעקב, עכ"ל. ההרים רקדו כאילים וגבועות כבני צאן, וכתב הרמב"ן (שמות כ"ב) שאין זה משל, רק רקדו במציאות ממש.

כלי זמר במתן תורה

השמחה והריקודין לא רק בפה והגוף, אלא הביאו שם כלי מיני כלי זמר, כמו שאנו אומרים בנוסח התנאים (שחיבר הקדוש רבי ישראל נגארא זצוק"ל מגורי הארז"ל): על הוצאות החתן להוציא קולות וברקים לפדים בוערים וכו', והבדחנים המה מלאכי השרת יודוון יודוון במזמוטי חתן וכלה והכלי זמר נעימות הגלגלים ושרפים ואופנים בשירה ובזמרה, עכ"ל. ובספר שבחי בעל שם טוב מביא מ התולדות יעקב יוסף שאמר שכן מבואר בזוהר הקדוש. וכן מצינו ברעיא מהימנא (פר' פנחס דף רכ"ט) וזל"ק: ואת הלפידים דהוו נפקדין בדבור דחיון "בכמה מיני נגון" קדם מלכא.

ויש לציין מה שכתב במדרש תלפיות (ענף חורבן) שהכלי זמר שהיה בהר סיני הן המה שהשתמשו בהם בביהמ"ק, וז"ל:

תורה וסודות שירי הלויים וסודות תיקוני הזוהר אי אפשר לידע בלעדו, ועל ידה יכולים בני אדם למות בכלות נפשם מנעימותיה, ויכולים להחיות מתים בסודותיה הגנוזים בתורה, ואמר כמה ניגונים וכמה מדות הביא משה רבינו ע"ה מהר סיני וכו', עכלה"ק.

הניגונים המקובלים מהר סיני

והנה הגר"א ז"ל לא הזכיר איזה ניגונים קיבל משה רבינו מהר סיני, וכפי הנראה ממה שהבאנו לעיל שהניגונים ששרו הלויים בבית המקדש היה מקובל אצלם מהר סיני, (וכידוע שיש בכמה חצרות הקודש שרבותיהם העידו על ניגונים שקבלה בידם ששרו הניגונים אלו בבית המקדש, כמו הניגון דגלות גלות, והניגון דחי ה' המקובל אצלנו ועוד כמה ניגונים).

מדברי חז"ל (מגילה ג'. ונדרים ל"ז) נראה דטעמי המקרא ג"כ מקורם ממה שקיבל משה רבינו מסיני, ובמחזור ויטרי (עמוד תס"ב) מפרש שטעמי הנגינות הם שנאמרו למשה, מי תולש ומי זוקף, ומי יושב ומי עומד, מי העולה ומי היורד, ומי המנוח עיי"ש. וכן מצינו בספרי הפוסקים ניגוני הטעמים מיוחדים על תורה, ועל נביאים בניגון אחר, וכן על כתובים, ועל כל החמשה מגילות ועוד.

ואצל אהב"י יושבי ארץ תימן מקובל ניגונים רבים, וכמו שהעידו גדולי חכמי תימן בספריהם, ונעתיק מה שכתב בספר יורה חטאים (לר"א ערוסי פ"ב אות ח') עוסקים בתורה בניגונים ובטעמים ובעימה יפה, ושלוש נעימות יש לתורה, נעימה אחת מיום ראשון עד יום רביעי, ונעימה אחת ליום חמישי ויום שישי, ונעימה אחת ליום שבת, - ומאריך שם בעוד ניגונים על נביאים וכתובים והמגילות ותלמיד וזוהר

וכדומה - ומסיים למה כל הנעימות אלו כלם, והא בחד או בתרי מגייהו סגי, אלא ללמדך שאם אדם עובר ברחוב ושמע קול למוד בתוך הבית מנעימתו, ידע באיזה ספר הוא לומד, וקבלה הוא בידינו מאבותינו ומסורת בידם מאבותם איש

משה פרשת יתרו מה שכתב לבאר בזה, מה ענין שירת הקרבנות למתן תורה]. - ויש שרצו לחדש שמושה חזר על שירת הים בשעת מתן תורה (והאריך בזה בספר מעמד הנבחר עמ' תקל"ד).

ומפירוש הרוקה על התורה נראה שכוונת הפסוק משה ידבר וגו' היינו שיאמר עשרת הדברות לישראל בשיר ובנעימות, וז"ל ק בפרשת ואתחנן (ה' י"ט) על הכתוב ואותי צוה ה' ללמד אתכם וכו', לימד להם ניגון עשרת דברות כמו שידעם יעקב וכו', והנביאים היו מנגנים באותם ניגונים ומתנבאים עכ"ל. ובפירושו של הרוקה על סידור התפלה (ח"א עמוד ק"צ) כתב על הפסקא הללוהו קל בקדשו וכו', שהקב"ה ניגן י' דיברות ניגון שראוי לו וכו', ולזה צוה הקב"ה למשה שגם הוא בשעה שיחזור הדברות לישראל ישורר בניגונים אלו.

עדות הגר"א אודות ניגוני הר סיני

ובהקדמת ספר פאת השלחן להגה"ק רבי ישראל משקלאוו זצוק"ל (בעמח"ס תקלין חדשין) כתב וז"ל: לא יכולתי להתאפק

מלהודיע סיפור אמיתי נפלא אשר שמעתי מפה קדוש תלמיד מובהק של רבינו הקדוש (הגר"א מווילנא ז"ע), והי' בעת שימש לפני רבינו הגאון נ"ע בהיותו בק"ק סערהייא, בשעה שסיים פירושו על שיר השירים שקיבל ממונו והוה בדיחא דעתי' ושמח בשמחת תורתו הקדושה, ויקרא למחותנו הגאון הרב דסערהייא ז"ל ולבנו הגדול הרב המפורסם מוהרי"ל ז"ל, וצוה לסגור חדרו, והחלונות סוגרו ביום והדליקו נרות הרבה, וכאשר סיים פירושו נשא עינו למרום בדבקות עצומה בברכה והודאת לשמו הגדול יתברך שמו, שזיכהו להשגת אור כל התורה

בפנימיותיה וחוצותיה, וכה אמר: כל החכמות נצרכים לתורתנו הקדושה וכלולים בה וידעם כולם לתכליתם, והזכירם חכמת אלגעברע, ומשולשים, והנדסה, וחכמת מוסיקא ושיבחה הרבה, הוא הי' אומר אז כי רוב טעמי

שמעתי בשם הבעש"ט זלה"ה, פעם אחת שמע לאדם רשע שניגן בכנור, והבין כל העבירות שעשה מיום הולדו, ואם בניגון בכלי פירוש עונותיו, כל שכן כשמנגן בפה, מהניגון שהוא מזמר יכול המשכיל מזכי הראות לדעת מה שפעל ועשה מכל עונותיו, כיון שמכניס כל מאמצי כחו בניגון שמוציא מפיו.

(אור המאיר - פרשת האזינו)

ששרו ישראל בעת שמחתם, אמנם נעתיק כאן כמה ניגונים שהיו מושרים בחצרות הקודש דייקא ביו"ט שבועות.

ומתחילה נעתיק מה שיודע לרבים שבחצה"ק בעלז היה שולחן מיוחד ביו"ט שבועות שהיה נקרא ובאו כולם טיש, ונעתיק מה שתיארו תלמידי הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע, האיך היה נראה שולחן הטהור הזה בסעודת היום בחג השבועות, בעריכת השולחן הטהור נטל מרן את ידיו וטעם בחיפזון מכל מאכלי הסעודה שתה יין ואמר לחיים, ולאחר מכן שר את החרוז "ובאו כולם" מתוך הזמר "יום שבתון" לסעודת שלישית בניגון הידוע והעתיק, - והחוקר הגדול הרב דוד מאיר רוס שליט"א, במאמר מיוחד על ניגוני המגיד בירחון לבית רוזין, בחודש כסליו תשפ"ב כתב: שמעתי מפי הישיש המנוח רבי מיכאל האובן מפשעווארסק - בני ברק מחסידי בעלזא, שיחס ניגון זה לרבינו המגיד הגדול ממועזריטש.

והסדר היה שבעל המנגן, הרה"ח ר' משה רוקח ז"ל, שר את הניגון ללא התיבות, ולאחר מכן שר מרן בהתעוררות ובהתלהבות את הפיוט "ובאו כולם בברית יחד" בניגון זה, שלש פעמים, ובכל פעם היו הקהל מסיימים ומנגנים אחריו הניגון ללא התיבות, אחר כך חזר בעל המנגן ושר שוב את הניגון ללא המילים, ומרן שר אחריו את החרוז השני "דיבר בקדשו בהר המור" שלש פעמים, כשהקהל מפסיק ומנגן את הניגון ללא מילים בין כל פעם ופעם, וכן שילשו כסדר הזה גם בחרוז השלישי: "העם אשר נע כצאן טעה, יזכור לפקדו בברית ושבועה", מרן היה נסער ונלהב מאוד בעת הזאת, והיה שרוי באימה ופחד, בדביקות ובהתרוממות. לפעמים, היה כופל ומשלש את התיבות: "לכל יעבור בם מקרה רעה" כמה וכמה פעמים, כשהוא מעתיר ומתחנן כבן המתחטא לפני אביו שבשמים.

ומסופר שלאחר הסתלקות הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממאגלניצא זיע"א, באו שנים מחסידיו להסתופף בצל

מפי איש שנעימות הללו ניתנו למושה מסיני.

ניגונים המצויים אצלנו מהר סיני

בספה"ק תולדות יעקב יוסף (סוף פרשת תצא) כתב בא"ד שהמתפללין בימים נוראים שגור בפייהם לומר שגם הניגון הוא מסיני, לכן אין לשנותו יעיי"ש.

ובשו"ת שיח יצחק (או"ח סי' ע"ג) כתב בא"ד ז"ל: איזה ניגון ינגנו הכהנים בנישיאת כפים, לא מצינו כתוב עלי ספר, אמנם מקובל הוא לכהנים איש מפי איש וכו', ומסתמא מקובל גם ניגון זה מסיני כמובא בהקדמת פאת השלחן בשם הגר"א שכמה וכמה ניגונים הביא משה מסיני יעוי"ש. (ויש לציין מה דאיתא במדרשים דבמתן תורה זכו ישראל לברכת כהנים).

ניגון מהרה"ק מלענטשנא

בכמה מספרי חצר הקודש ביאלא מובא בזה"ל: קבלה בידי החסיד המנוח ר' יהודה לייב פרידמאן ז"ל, מגדולי חסידי ביאלא לאחר המלחמה, שהעיד בשם חסידים הראשונים דור אחר דור, עד רבינו הקדוש רבי שלמה לייב מלענטשנא,

שאמר שהוא זוכר את מעמד קבלת התורה בהר סיני, והוסיף מרן עוד שזוכר את הניגון שהיו מנגנים בעת קבלת התורה, [והוא הניגון ידוע אצל אנ"ש עד היום שמנגנים בעת שנפרדים מן הסוכה]. ובספר ברכה משולשת (מערכת א' אות ק"ח) כותב שיש מצאצאי הרה"ק מלענטשנא שהיו מנגנים ניגון זה בשמחת תורה בעת שהיו רוקדין עם הספר תורה בהקפה השישית. [אמנם יש לציין שיש שמפקקים בקבלה הזאת שהניגון המושר בפרידה מהסוכה, הוא הניגון שהושר במתן תורה ולדעתם הטעות נובע ממה שלא נשאר מקובל שום ניגון מהרה"ק מלענטשנא רק ניגון זה].

הניגונים שהיו מושרים בחצה"ק ביו"ט שבועות

אמנם אף שאין אנו יודעים בדיוק איזה ניגונים ינגנו בעת קבלת התורה, לא מה שהיה משה שר, ולא שאר הניגונים

הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע לחג השבועות. בבואם סיפרו, כי היו צריכים להבריח את הגבול והבחינו בהם השומרים ואף ירו עליהם, ובנסי נסים ניצלו ולא אירע להם כל נזק. הורה הרה"ק השר שלום שיעמידו אותם בשורה הראשונה שמאחורי כסאו, כאשר שרו "ובאו כולם" התרגשו שני החסידים ופרצו בבכי מר, ככל שהתאמצו להשקטים לא הצליחו, עד שנאלצו להוציאם. לאחר מכן סחו, כי ניגון זה היה הרה"ק ממאגלניצא שר על "אתה נגלית", וכאשר שמעו הניגון נתרגשו ונתעורר געגועיהם לרובם הקדוש שזה עתה הסתלק. (קובץ אור הצפון קובץ מ"ח).

ברוך הוא אלקינו מהבני יששכר זי"ע

עוד ניגון קבוע שהיה מושר ע"י הרה"ק המנחת אלעזר בכל יו"ט שבועות - ויש אומרים שזקינו הבני יששכר ג"כ היה שר אותו - הוא ניגון הידוע בעולם על תיבות "שבת שלום ומבורך" המושר בחצרות הקודש נדבורנא, ונעתיק מקודם מה שמוזבא בספר דרכי חיים ושלום (סימן תרמא - תרמג) אחר שהוציאו הספר תורה והניחוחו על הבימה... ונקרא הכהן לעלות... פתח רבינו בדברי כיבושין והתעוררות התורה, לא בדרך פלפול ולא בדרך דרוש וחידוד, כי אם בתוכחת מגולה ואהבה מסותרת, בקולות ובכיות אשר כל השומע נמס כדונג לבו, ויסתער בקרבו גודל קדושת התורה ותכליתה... כי זה כל האדם, תאות לבו וכל תשוקתו להסתפח בנחלת ה' בבית מקדשו במהרה בימינו", (עיי"ש שמאריך לתאר ולהביא מדבריו הקדושים שאמרו בתוך דרשותיו).

והוסיף שם: בגמר אמירת הדרשה היה רבינו מתחיל לרקוד ריקוד נלהב, וברנן וזמר היה שר: "ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו וגו', מקדושת ובא לציון עד גמירא, בניגון מיוחד המיוחס לזקינו מרן הבני יששכר זי"ע א - ואשרי למי שזכה לטעם טעם בריקודין קדישין אלו, כאשר הרב הדומה למלאך ה' צבאות מפזז ומרקד ועולה לכבוד המקום, לכבוד היום ולכבוד התורה הקדושה. עיי"ש.

ויש להביא כאן מה שציין לנו אחד המיוחדים מאנ"ש הרה"ח רבי מרדכי כהן שליט"א מספר רזא דעובדא (עולת שבת עמוד כז) אודות ניגון זה, וזל"ש: בסיום התפלה התיישב על כסאו במקומו וחבש את השטריימל לכבוד שבת קודש, ובשתיקה אמר ש'טריימל בימקום ת'פילין (ר"ת

עוד ניגון המיוחס להבני יששכר

ונוסיף עוד להביא ממה שכתב שם בספר דרכי חיים ושלום וז"ל: כשסיימו לזמר "ברוך הוא אלקינו", התחיל רבינו לזמר פיוט "אקדמות", כשהוא משמש כש"ן, ואמר את הפיוט בקול ערב ונעים, שני חרוזים הראשונים, והקהל אומר אחריו בלחשיה, ולאחר מכן אמר הקהל בקול שני חרוזים הבאים, וכן הלאה, וכפי הנהוג באמירת הפיוט הקדוש הלז. ובהגיעו לחרוזים מסויימים, כגון "עדב יקר אחסנתיה", "מנן ומאן הוא רחימך", "במיתי לי נהורא", "מטיילי ביה חניגא", שברנא ליה בשביין תקוף הימנותא", היה מזמר קודם ברגש אש שלהבת קודש, בניגון מיוחד המקובל מזקינו הק' בעל בני יששכר זי"ע א.

שלוש ניגונים אלו ניתן לשמוע על קו הניגונים דגליוני עתיקין 0765980343 / 1 / 14, ולניגון ובאו כולם 1, ולשני הניגונים של הבני יששכר יש להקיש 4, - להניגון על ברוך הוא אלקינו 1, מושר ע"י הרה"ח מוהר"ר בעריש וויינבערגער ז"ל מגדולי מעתיקי השמועה של רבו בעל מנחת אלעזר זי"ע א (עם שינויים קלים מכפי המושר בחצרות צדיקי בית נדבורנא). ולניגון השני על "מנן ומאן הוא רחימך" באמצע הפיוט "אקדמות" 2 מושר ע"י האדמו"ר מבישטנא הרה"צ ר' איתמר לייפער שליט"א. שמעו ותחי נפשיכם.

אור שבעת הימים מרן רבי ישראל בן ר' רבי אליעזר זי"ע הבעש"ט הק' יומא דהילולא ו' סיון תק"כ

צור קודש מחצבתו

הרב מורינו אליעזר, אביו של הבעל שם טוב, היה דר במדינת ואלחאיי סמוך לכפר (גבול) והיה הוא ואשתו מרת שרה זקנים, פעם אחת באו שודדים לעיר ושבּו אותו בשביה ואשתו נמלטה אל עיר אחרת ומרוב עניותה נעשית מילדת ומזה היתה פרנסתה, והוליקוהו השבאים למדינה רחוקה מקום שאין שם יהודים ומכרו אותו שם, וישרת את אדוניו באמונה ונשא חן בעיניו ויפקידהו על ביתו, ויבקש פני אדוניו שיתן לו רשות לשבות ולנוח ביום שבת קודש, ומילא את שאלתו, והי כי ארכו לו הימים רצה לברוח להציל את נפשו, ונתגלה לו בחלום: אל תדחק את השעה כי עדיין צריך אתה להיות במדינה זו.

ויהי היום והנה אדוניו היה לו איזה עסק וענין עם ה"משנה ויועץ המלך" ויתן אדוניו את הרב מורינו רבי אליעזר במתנה לו להמשנה בעבור העסק ויפליא אותו אדוניו ויגדילהו בעיניו.

ומיד כאשר בא להמשנה מצא חן בעיניו, ונתן לו חדר מיוחד שישב שם, ולא היה מוטל עליו שום שירות בעולם, כי אם כאשר בא המשנה מהמלך אזי יצא לקראתו בספל מים לרחוץ את רגליו, כי כן הוא מנהג השרים הגדולים, ובכל אותו משך הזמן היה עוסק בתורה ותפילה בחדר מיוחד שלו.

פעם אחת היתה להמלך איזה מלחמה גדולה, ושלה אחר היועץ (המשנה למלך) שיתיעצו איך שיהיה טכסיסי המלחמה המצב והמשחית, ובהיות שהיה קשה לעמוד עליו לא יכלו לעמוד על אמיתות הדבר

איך לעשות, ונתמלא המלך קצף וחימה על אשר המשנה לא יוכל לעמוד בעת צרה, וילך המשנה סר וזעף לביתו.

וכשבא לביתו הלך הרב מורינו רבי אליעזר לקראתו בספל מים לרחוץ רגליו כדרכו, ולא קיבל ושכב על משכבו בפנים זועפים, ויאמר הרב אליו: אדוני, מדוע פניך זועפים, ספר נא לי, ויגער בו המשנה, אבל בהיותו משרת נאמן לאדוניו וחפץ בהצדקו, השליך נפשו מנגד ובא אליו פעם ושתיים, עד שהוכרח המשנה לספר לו כל המאורע, ויאמר לאדוני: הלא לאלקים פתרונים כי ה' איש מלחמה, אני אתענה הפסקה (תענית של ימים זה אחר זה להתענות ביום ולהפסיק ולאכול בלילה) ואשאל מהש"י על רזא דנא, כי הוא גלי רזא, (ואשאל מהש"י על הסוד הזה, כי הוא מגלה סודות).

וישאל מורינו רבי אליעזר על פי שאלת חלום, וישיבוהו כל אופני המלחמה איך שיהיה, הכל כאשר לכל בביאור היטב, ויהי למחרת מליל חלומו בא אל אדוניו ויספר לו כל עצת ה' שהורוהו מן השמים, וייטב בעיניו מאד ומיד הלך אל המלך בשמחה רבה, ויען ויאמר אדוני המלך זאת העצה היעוצה, ויספר אליו הכל כאשר לכל, וכאשר שמע המלך את כל דברי המשנה ויאמר המלך: הנה זו העצה היא פלא יועץ, ואין זה שכל אנושי, אם לא מאיש אלקי אשר הופיעו עליו די מדרהון עם בשרא לא איתוהי, (מלאכים שאינם דרים עם אנשים שהם בשר ודם) או להיפוך שבא מהעצה מרוח הטומאה, והנה אני ידעתך שאינך איש אלקי בשום אופן, אין זאת כי אם שאתה מכשף והוכרח המשנה להודות על האמת ולספר לו כל המאורע.

היה הנחת רוח גדול למעלה כמו מהשיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש, והיה עת רצון גדול למעלה, ויבא גם השטן בתוכם, כי הכין עד היכן הדברים מגיעים, ונתירא לנפשו פן יגיע העת שיתבלע מן הארץ, ויתלבש השטן במכשף אחד, והסית אותו להפריע להבעל שם טוב, ויהי בעת הליכת הבעל שם טוב עם התינוקות בחשק רב ובקול זמר אף נעים, נתהפך המכשף בכישוף לחיה רעה הנקרא וואקילאק (כמין זאב) ויפול עליהם להפחידם, וינסו כולם מפחדו, ויש מהם שנפלו לחולי רחמנא ליצלן ויתבטל התמיד.

ויהי אחרי כן ויזכור הבעל שם טוב את דברי אביו ז"ל שלא יירא משום דבר, כי ה' אתו, ויתחזק בה' אלקיו, וילך אל הבעלי בתים, אבותיהם של התינוקות וידבר על לבם שיתנו הילדים על ידו, כי הוא יעמוד עליו ויהרגהו בשם ה', ולמה יבטלו בשביל זה תינוקות של בית רבן, אשר הוא הפסד גדול מאד וישמעו לדבריו, ולקח בידו מקל טוב וחזק, ויהי כאשר הלך עם הילדים בשיר וקול נעים בגיל ורנן נפלה עליהם החיה הידועה הוואקילאק, וירץ אליה ויכה אותה על מצחה ותמת, ולמחרתו נמצא שהערל המכשף מוטל נבלתו לארץ (שהחיה היתה המכשף בעצמו, וכשנהרגה החיה נהרג המכשף), המעשה הזו היה לפני היותו בן י"ד שנה, בשנת תע"ב, והיה זה בעיר אקופ.

ומאז החשיבוהו אנשי עירו והוא נעשה שומר לביהמ"ד לשמש תלמידי חכמים, וכך היתה דרכו, כל זמן שהיה יושבי בית המדרש ניעורים, ולומדים בתחילת הלילה היה ישן, וכשישנו יושבי בית המדרש הניעורים, אזי ניעור מלישן, ועבד עבודתו עבודה תמה עד שבא העת שינערו בני אדם, לפנות בוקר, אז חזר לישון וכסבורים היו שהוא ישן כל הלילה מרישא לסיפא.

האיש מקדש

אחרי זה לקח לו דרך אחרת שלא להסתיר עצמו שם כל כך, וילך משם להקהילה הסמוכה להקהילה קדושה בראד, ונעשה שם מלמד להועיל, וימצא חן בעיני כולם, כי היה למדן מופלג עד מאד, והיה חכם גדול עד שכל דברי הקהילה נחתכים ונגמרים על פיו, וכאשר היה ריב בין אנשים ויבואו אליו, היה מוציא לאור משפטם, ושניהם הזכאי והחייב היה לבם שלם עמו, כי ברוב חכמתו היה מדבר על לבם שייטב בעיני כולם.

והנה הרב מורינו רבי גרשון קיטעווער היה ראש בית

ויגדלוהו המלך להרב מורינו אליעזר הנ"ל ויעשהו לשר צבא מלחמתו כי ראה בעינא פקיחא כי ה' אתו וכל אשר הוא עושה מצליח ובכל מקום אשר שלחו המלך ללחום מלחמתו היה מצליח מאד והנה בתוך כך נפל לו בלבו מה יהיה בסופו אולי עתה העת לברוח אל מקומו, וגילו לו מן השמים דעדיין צריך הוא להיות במדינה זו.

ויהי היום וימת המשנה וישת אותו המלך על מקומו להיות יועץ למלך, כי מצא חן בעיניו ויתן לו אשה את בת המשנה, אבל הרב לא רצה לדור עמה וראה כל התחבולות שלא ישב בביתו.

והנה במדינה הנ"ל לא היה רשאי שום יהודי לדור שם וכשמצאו איזה יהודי אחת דתו להמית והוא היה כך כמה שנים, פעם אחת אמרה לו אשתו אמור לי מה חטא מצאת בי שלא רוצה אותי, ויאמר השבעי לי שלא תגלי לשום אדם ואומר לך האמת, ותשבע לו ויאמר לה יהודי אנכי, ומיד שלחה אותו לארצו עם כסף וזהב רב מאד, אבל לסטים שדדו אותו בדרך ולקחו כל אשר היה אצלו, ובהיותו בדרך נגלה אליו אליהו ז"ל ואמר לו בזכות זה יולד לך בן שיאיר עיני ישראל ועליו יקוים ישראל אשר בך אתפאר ובא לביתו ומצא את אשתו, ונולד להם הבעל שם טוב לעת זקנותם שהיו שניהם סמוך למאה שנה.

במעלליו יתנכר נער

ויהי אחרי פטירת אביו ויגדל הילד, והנה אנשי העיר, מפני שיקרה נפש אביו מאד בעיניהם, גמלו חסד עמו ויתנו אותו למלמד שילמוד עמו, והצליח בלימודו מאד, אבל מפני שדרכו היה ללמוד כמה ימים ואחר זה לברוח מבית הספר, ויחפשו אחריו ומצאו אותו יושב לבדו ביער, ותלו הדבר מפני שהוא יתום ואין משיגח עליו, לכן הוא נער משוללוהביאו אותו עוד פעם להמלמד וכן היה כמה פעמים: הוא בורח אל היער להתבודד שם, עד אשר במשך הזמן נתקרר הדבר, ונתייאשו מליתן אותו למלמד.

ויגדל הילד שלא כדרך הארץ, וישכיר את עצמו להיות באהעלפער (עוזר למלמד) להוליך ולהביא תינוקות של בית רבן אל בית התלמוד ולהוליכם לבית הכנסת לאמר "אמן יהא שמיה רבא" ו"קדושה" ו"אמן" בקול נעים וזאת היתה עבודתו הקדושה עם תינוקות של בית רבן, הוא הבל שאין בו חטא, ובכל עת הליכת התינוקות היה מזמר עמהם בקול נעים ובחשק רב, וישמע למרחוק, כי עבודתו עלתה למעלה למעלה, כי

מורינו רבי גרשון - עם איזה איש ששמו ישראל, ויהי לפלא בעיניו, כי אביו היה איש מפורסם והאיך יעשה שידוך עם נחות דרגא וגם זאת עם פלוני אלמוני שלא נודע מקומו ומשפחתו, ויספר הדבר לאחותו, ותאמר אחר אשר הוכשר בעיני אבינו אין להרהר אחר זה.

והבעל שם טוב המתין עד שיעבור המועד מן המלמדות, ויבוא אל בעלי הבתים ויאמר: אני אלך ואשוב אל מקומי, וידברו על לבו שירבו לו מוהר ומתן שיהיה אצליהם עוד, אבל הוא לא פנה אליהם, כי לא זאת כוונתו.

ויסע משם ובבואו סמוך לעיר בראד וימהר ויתחפש וישנה את לבושו כאחד הריקים ב"פעלציל" (מעיל שעיר מעור חיה) קצר וחגורה רחבה, וישנה את טעמו כאיש מגושם ולשונו לשון עב, וילך לקהילה קדושה בראד לבית הרב מורינו רבי גרשון הנ"ל, והנה שני בעלי דינים יושבים לפניו והוא (רבי גרשון כראב"ד) עומד עליהם לעיין תמיד בדינין אשר באים לפניהם, ויעמוד הבעל שם טוב אצל הפתח, והיה סבור מורינו רבי גרשון שהוא איש עני, ויקח פרוטה ורצה ליתן לו, ויאמר: דבר סתר לי עמכם, וילך עמו לחדר אחד, ויראה לו את התנאים, ויאמר לו: הבה את אשתו, וכאשר ראה הרב הנ"ל את האיש וכסותו ודבוריו, נתבהל מאד ונשתומם על המראה: מה זאת עשה אביו זכרונו לברכה, ויקרא לאחותו ויספר לה את כל המאורע.

ותשב אמריה לו: אחרי שאבינו עשה זאת אין להרהר אחריו, ובודאי מהשם יצא זאת, ואולי יפוק מניה זרעא מעליא ויעשו כן, ויגבילו זמן החתונה, וקודם החופה אמר הבעל שם טוב שרצונו שמקודם ידבר עם אשתו כמאמר חז"ל, וידבר עם אשתו בסתר, ויגלה לה האמת איך ומה, הכל כאשר לכל, וישבע אותה שלא תגלה מזה כלל, ואף שיעברו עליה עידן ועידנין (זמן רב) אשר תהיה בדחקות גדולה.

יחד הרים ירננו

והנה אחר החתונה רצה הרב מורינו רבי גרשון ללמוד עמו, אולי יקבל איזה דבר תורה, אבל הוא הסתיר הדבר ולא למד עמו, שעשה עצמו כאשר אינו יכול לקבל מאומה, ויאמר הרב לאחותו: הנה באמת הוא לי חרפה גדולה מאישך, ואם תרצי להתגרש ממנו הרי טוב, ובאם לאו אני אקנה לך סוס ותסעי עמו לגור באשר תגורי, כי לא אוכל שאת עליך חרפה, ותסכים לדבר זה, וילכו באשר יתהלכו, ויקבע לה מקום לגור שם, והוא הלך להתבודד בין ההרים הגדולים הנקרא "גיבירג".

הדין בקהילה קדושה בראד, ואביו הרב מורינו אפרים היה לו דין ודברים אחד מאנשי הקהילה הסמוכה לבראד שהיה הבעל שם טוב שם, ויבוא מורינו רבי אפרים לשם וידבר עם בעל דינו שיסע אתו עמו לקהילה קדושה בראד לגמור ביניהם, הענין על פי דין תורה, ויאמר האיש: הנה יש אתנו פה מלמד אחד מופלג בתורה, והוא דיין צדק, אשר בכל פעם שיבוא דין לפניו אזי שני הצדדים לבם שלם עמו, כי הוא מסביר הפסק היטב, נבוא נא לפניו, ונסדר את טענותינו ואם לא יוטב בעיני מעלתו אז אסע עמו לקהילה קדושה בראד וישמע לעצתו ויבואו לפניו.

ומיד כשבא מורינו רבי אפרים לפני הבעל שם טוב, ראה ברוח הקודש שבתו היא בת זוגו, והנה אז היה דרך הלומדים גדולים כשבא לפניהם אורח הגון אומר לפניו פשט, ויאמר הבעל שם טוב לפניו על איזה רמב"ם פשט בחריפות גדולה, ועוד אמר לפניו כמה פשטים, עד שנמשכה נפשו אחריו ותקשר נפשו בנפשו, ואחרי כן סדרו בעלי הדין טענותיהם לפניו, והיה ביניהם טענת וסכסוכים רבים, וכמו שעה הוציא לאור משפטים משפט אמת לאמיתו, ויפלא מאד בעיניו, ויאהבהו מאד.

הנה בין כך נתוודע לו שהבעל שם טוב פנוי וצריך לישא אשה ולהרב מורינו רבי אפרים היתה לו בת גרושה, ויבוא אליו בסתר ויאמר להבעל שם טוב: הנה שמעתי שמעלתו נצרך לאשה, אולי יכשר בעיני מעלתו לישא את בתי, וישב לו: טוב הדבר, אבל בהיות שבקהילה זו רבים מהנגידים חפצים בי, לכן נצטרך להסתיר הדבר לבל יודע לאיש, כי לא אוכל להעזי פניהם אחרי שהטיבו לי תמיד וינשאו אותי למעלה, ואם רצון מעלתו בזה, אזי נכתב קשורי התנאים למזל טוב ביחידות, וגם זאת אני כופל עמכם, שתעשו שידוך עמי, לא עם תורתי וחכמתי, כי אין רצוני בשום אופן שתרבו בשבחי ורוב המעלות, כי אם שתכתבו סתם: מ' ישראל במ' אליעזר, ואחרי שנקשרה נפשו בנפשו הסכים לכל דבריו, וכתבו במזל טוב קשורי התנאים בסתם, ולא כתבו שם מקום, ולא נודע הדבר לשום הדבר.

ויהי בנסיעת הרב מורינו רבי אפרים לביתו חלה בדרך את חליו אשר ימות בו ונפטר לעולמו, והודיעו הדבר לקהילה קדושה בראד לבנו הרב הגדול רבי גרשון קיטיווער, ויבוא אל אביו להספידו כדין תורה, וקיבל כל הכתבים שמצא, תחת ידו, ובתוך כך מצא התנאים איך ששידך את בתו - שהוא אחותו של הרב

ובספר ישועות ישראל שנדפס מכ"י של הגה"ק מהרפ"ד האדמו"ר מסקאליע זצוק"ל בשם רבינו קדוש ישראל רבי ישראל מריזין מביאים הסיפור מרועים ולא מגזלנים, שמובא שם שביקש רועה אחד מהבעל שם טוב אחרי שראה אצלו שנתקרב הר אחד לשני כדלהלן, שיתפלל עליו שיצליח ברעותו את צאנו שלא יאבד ולא יטרף שום צאן, שלא יאמרו כשיחזיר הצאן לבעליו שהוא גזלו, (ודבר זה יותר מסתבר כי איך נאמר שהתפלל הבעל שם טוב על הגזלנים שיצליחו), והלא גזל גוי מגוי הוא משבע מצות של בני נח, ואפילו שהבטיחו שלא יפגעו ביהודי לא היה הבעל שם טוב מתפלל עליהם.

התגלות קדושתו

אחרי שעבר שבע שנים שישב בהתבודדות בין ההרים, והגיע העת קרוב להתגלותו, נסע עם אשתו לק"ק בראד אל גיסו הרה"ק רבי גרשון מקיטוב, ויספר לו אחרות מהדחקות שהם חיו עד עתה, וירחם עליהם ובחר בהבעש"ט הק' שיהי' לו משרת, והבעש"ט הק' עוד הסתיר את עצמו ממנו ועשה דברים פלאים, עד כי גיסו הי' לו לחרפה שהבעש"ט הק' הוא ממשפחתו ולאחר זמן שכר להם איזה כפר וכו', שיתפרנס שם ושם קנה שלימות רב, כי בנה לעצמו בית התבודדות ביער, ושם היה מתפלל ולומד כל הימים לרבות הלילות, כל השבוע, רק משבת לשבת בא לביתו, ושם היה לו גם כן בגדי לבן לשבת, והיה לו גם כן בית המרחץ ובית הטבילה, ואשתו היתה עסוקה בפרנסה, והשם שלח לה ברכה והצלחה במעשי ידיה, והיו מכניסי אורחים להאכילם ולהשקותם בכבוד גדול, וכשבא איזה אורח אזי היתה שולחת אחריו והוא בא ומשמש לפניו, ולא ידעו ממנו דבר, והנה דרכו היתה כשבא לעיר בראד על ראש השנה היה בעיר כל החודש.

וכשבא העת סמוך להתגלותו נזדמן שאחד מתלמידי הרב מוריניו רבי גרשון נסע לעיר בראד להרב מוריניו רבי גרשון, והיה בדרך נסיעתו לרבי גרשון באמצע הדרך התאכסן, ביום שלישי אצל הבעל שם טוב, וקיבלו אותו בכבוד גדול, ואחר האכילה אמר האורח ישראל תכין לי הסוסים שאסע מידי! וכן עשה הבעל שם טוב, וקשר הסוסים בעגלה.

אחר זה אמר לו הבעל שם טוב: מה היה אם היה מעלתו שובת בכאן, ויהי לצחוק בעיניו לשבות שם, וכשנסע משם דרך חצי פרסה נשבר אצלו אופן לגלגל אחד, וחזר לשם ונטל האופן ותקנו ונסע לדרכו,

וזה היה פרנסתה, כי שנים או שלש פעמים בשבוע היתה באה אליו על הסוס עם עגלה, והיה חופר טיט, והיא הוליכה הטיט למכור לעיר, ומזה היתה לו פרנסתה.

והבעל שם טוב היה מתענה תמיד בהפסקות גדולות, וכאשר רצה לאכול היה חופר גומא בארץ ונותן לשם קמח ומים והיה נאפה מחום החמה, זה היה כל מאכלו אחר תעניתו, וכל ימיו היה בהתבודדות, והנה ההרים היו הרים גדולים עד מאד, וביניהם גיא עמוק ובלי מדרון, כי אם ארץ גזירה היה ושוה.

פעם אחת נכנס בעומק ההתבוננות והיה הולך על ההרים, ומצד אחד על הר השני היו עומדים לסטים השודדים מאונגרין הנקראים זאטפאר אשציט. וכשראו אותו מרחוק שהוא הולך לסוף ההר בעומק המחשבה, אמרו: בוודאי יפול לגיא ויהיה לו ריסוק איברים, חס ושלום, וכשבא סמוך לגיא נתקרב ההר השני לפניו ונעשה מישור, והלך למרחוק, ונחלקו שני ההרים כמקודם, וכן בחזירתו כשבא סמוך לגיא נתקרב ההר האחד לחברו ונעשה מישור, וכן היה כמה פעמים בהליכתו ובחזירתו, וראו כי הוא איש אלקי באשר ה' אתו, וישלימו עמו, ויבואו לפניו ויספרו לו כל המאורע, ויאמר: הנה בעינינו ראינו כי איש אלקים אתה, לכן בקשתינו שתתפלל עבורינו שיצליח ה' דרכנו אשר אנחנו הולכים תמיד למסור את נפשותינו.

ויאמר להם הבעל שם טוב: אם תישבעו לי שלא תפגעו ביהודי ולא תגזלו אותו, אזי אעשה כדבריכם, וישבעו על הדבר הזה. ויהי מאז והלאה, אם היה להם איזה ריב או טענה ביניהם, ויבואו לפניו והוא עשה פשרה ביניהם.

פעם אחת באו שני גזלנים לדון לפניו, ולא הוטב הפסק בעיני אחד מהם, ויאמר בלבו הנה כאשר הבעל שם טוב ער אי אפשר לו לעשות רע, אבל כשהוא ישן אמלא את רצוני להרוג אותו, וכן עשה, כשישן הבעל שם טוב בא הגזלן אליו והרים את הקרדום לחתוך את ראשו, ומיד חטפו אותו, ואינו יודע מי ומי, והכו אותו מכות אכזריות חבורות ופצעים. כמעט שלא נותר בו נשמת חיים וגם כח הדיבור אין בו, וייקץ הבעל שם טוב - וירא את המוכה לפניו מלוכלך בדם וחבורות ופצעים, וישאלהו: מי אתה ומי עשה לך הדבר הזה, ולא היה בו כח להשיב לו דבר, וילך הבעל שם טוב לדרכו, ולמחרתו כששב מעט לאיתנו אז סיפר לו הגזלן כל המאורע.

לפלא בעיניו.

ויהי בבוקר וילך הבעל שם טוב לבית התבודדותו להתפלל שם כדרכו, ובבואו לביתו בא שמח וטוב לב בנשיאת ראש, והלך בביתו אנה ואנה וזמר אסדר לסעודתא, ועשה קידושא רבא כדרכו בדביקות נפלאה, ובתוך הסעודה ביקש את האורח שיאמר דבר תורה, ולא היה יודע מה שיאמר לפניו, כי היה כמעט כמבולבל, מהאור שראה עליו בלילה ועכשיו שראה הדביקות שלו, ואמר לפניו מאמר עם פשט, והשיב לו הבעל שם טוב, אני שמעתי פירוש אחר על זה המאמר, ואחר הסעודה הלך לבית התבודדותו, ואחר המנחה בא בהתגלות, ואמר דברי תורה רזין דאורייתא אשר לא שמעתן אוזן מעולם, והתפללו מעריב ועשה הבעל שם טוב, הבדלה כדרכו.

אחר זה גזר הבעל שם טוב עליו ואמר לו כשיסע לעיר בראד להרב מורינר רבי גרשון ולא יגלה לו זאת, כי אם שילך לכת החסידים הגדולים אשר היו בעיר וגם להרב דקהילה, ויאמר להם בזה הלשון: הנה יש אור גדול בסביבות קהילתכם מהראוי שתלכו אחריו להביאו העיר.

וכשמעו הדברים האלה כל החסידים וגם הרב, נגמר בדעת כולם כי הבעל שם טוב הוא זה האיש, ונזכרו על כל הפליאות שהיה להם עליו כשהסתיר עצמו שעתה הכל וישר, והלכו כולם לכפר שלו לבקש אותו שיבוא העיר, והבעל שם טוב ראה מקודם ברוח קדשו שנוסעים אצלו ונסע לעיר והם יצאו לקראתו, וכשפגעו זה בזה ירדו כולם למקום אחד ועשו ביער כסא מענפי אילנות והושיבוהו עליהם וקבלו אותו לרב עליהם והבעל שם טוב אמר לפניהם דברי תורה.

עד כאן בשם אדמו"ר נבג"מ בעל התניא סדר ההשתלשלות משנוולד עד שנתגלה.

אזה למושב לו

אחר כך קבע דירתו בקהלה קדושה דעיר טלוסט, והיה שם גם כן מלמד ולא היה ביכלתו לעשותו מנין קבוע מחסידים שלו בביתו, וקיבץ אצלו אנשים מהעיר והתפלל עמהם, והיה לבוש רק בטווליק מעיל עליון שנארג באריגה גסה של קומאיים, ובנעלים קרועים ואצבעות הרגלים היו יוצאות דרך חורי המנעלים, כי היה עני מאד, והיה הולך תמיד קודם התפילה למקוה אפילו בתקופת טבת כשהיה האויר קר מאד והמקוה

ובפעם שניה נשבר לו דבר אחד, עד שנתעכב בזה גם יום רביעי ויום חמישי וגם ביום ששי נזדמנו לו סבות רבות עד שהוכרח לשבות שם בכפר, והיה מצטער מאד על זה כי מה יעשה בכאן עם הכפרי.

ובתוך כך ביום ו' ראה, והנה אשת הבעל שם טוב עושה שתים עשרה חלות, ואפתה אותם על שבת ויתפלא מאוד, ויאמר לאשתו: למה לך שתים עשרה חלות? ותשב לו, אם בעלי עם הארץ מה בכך הרי אדם כשר הוא וכאשר ראיתי אחי רבי גרשון עושה קידוש על שתים עשרה חלות, אני עושה לבעלי גם כן י"ב חלות, וישאל אותה אם יש אצלם מרחץ, ותאמר יש מרחץ וגם בית הטבילה, ויאמר למה לכם בית הטבילה ותאמר בעלי הוא אדם כשר והולך בכל יום למקוה, ועם כל זה האורח היה מצטער מאד על עיכובו שם בשבת.

והנה הגיע לפנות ערב העת להתפלל מנחה, ויאמר האורח לאשת הבעל שם טוב איה בעלך? ותאמר הנה הוא בשדה עם הצאן והבקר, והתפלל הוא האורח לבדו מנחה וקבלת שבת ומעריב, ועדיין לא בא הבעל שם טוב, כי הוא התפלל בבית התבודדותו, ויהי כאשר בא הבעל שם טוב לבית, שינה טעמו ולבושו ודבורו, ככפרי מגושם ויאמר שבתא טבא בקול עב מגושם כהפחותים, ויאמר לאורח רואה אתה אני אמרתי שתשבות בכאן, וכן הוה ועמד הבעל שם טוב אל הכותל להראות את עצמו שהוא מתפלל, אחרי זה אמר הבעל שם טוב אל לבו, אם הוא יעשה קידוש בעצמו כדרכו בדביקות נפלאה יראה ויבין האורח האמת שהוא צדיק ומסתיר עצמו לכן כיבד את האורח שיעשה קידוש, ועשה האורח הקידוש ויצא הבעל שם טוב ממנו הקידוש.

וישב הבעל שם טוב אל השולחן לאכול ואכלו את סעודת הלילה של שבת בשמחה וטוב לב, אבל האורח אינו יכול להסיר צערו מלבו על מה שנשאר לשבות אצל הכפרי, ויאמר הבעל שם טוב אליו: רבי אמר לנו דבר תורה! ואז היה פרשת שמות, וספר לו האורח כל המעשה מגלות מצרים ביד פרעה כפשוטו, והציעו לאורח את המטה אצל השולחן.

ויהי בחצי הלילה ויקץ האורח וירא והנה אש גדולה בוערת על התנור, וירץ אל התנור כי היה סבור שבערו העצים שעל התנור, וירא והנה אור גדול ונדחף לאחוריו ויתעלף, והעירו אותו ויאמר הבעל שם טוב להאורח לא היה לך להסתכל במה שלא הורשית, ויהי

מן הבעש"ט שנשאר עליו מחייו ואחזו כל כך יראה עד שהתעלף.

עם נשמת התבואות שור

סיפר הרה"ק משינאווא שפ"א הגיע הבעש"ט הק' לעיר א' ובעה"ב א' עשה סעודה לכבודו והזמין את הרב והדיינים משם ובשעה שהביאו הבשר נתהווה שאלה על עצם מהעוף והרב והדיינים וכו' לא רצו לפסוק בפני הבעש"ט הק' ע"כ הגישו השאלה להבעש"ט שאל הבעש"ט לבעל האכסניא אם כל אחד מבני הבית ישנם כאן אצל השלחן ענה כן, ושאל הבעש"ט אם אף א' אינו חסר והשיב לו הבעה"ב שיש לו עוד בן אמנם מאז שנולד לפני י"ג שנים לא נשתנה רק נשאר כאבן דומם והיום נעשה בר מצוה, נתן הבעש"ט המקל לא' וצוה לילך להבחור ולומר לו שהבעש"ט צוה שיבוא להשלחן וכשומר לו כנ"ל ישב על המטה ואח"כ עמד ולבשוהו ספאדיק ובעקישע ובא להשלחן שישבו הבעש"ט והמסובין כשהבעש"ט הק' ראה אותו עמד מלא קומתו לפני הבחור ונתן לפניו כסא וישב אצלו והגיש השאלה לפניו ואמר לו "זאל דער רבי פסק'נען" והביט הנ"ל עליה ואמר כשר, אח"כ צוה הבעש"ט להחזירו וכשיצא עמד עוה"פ לפניו מלא קומתו וכשהשכיב עצמו על המטה נסתלק תיכף, ואמר אח"כ הבעש"ט שזה ה' הגאון בעל התבואות שור זצ"ל כי פ"א מיהר בערש"ק לילך למקוה ובאה אשה אחת בשאלה על עוף ופסק במהירות טריפה, ובעוף זה ה' גלגול מנשמה שאחר כמה טלטולים הגיע לעוף כשר וליהודי ובה שהטריפה נדחית עוד פעם, וכשבא הגאון הנ"ל למעלה הזמין אותו לדין תורה ופסקו שצריך לירד עוה"פ ושהנשמה יגולגל עוה"פ בעוף ושיפסוק כשר, וביקש התבואות שור היות שלא חטא בכלום רק בזה על כן רוצה להיות כאבן דומם שלא יהא לו נסיון לקלקל ח"ו ועכשיו נתגלגלה הנשמה הנ"ל בזה העוף והבעש"ט הק' ראה זה ברוח קדשו ע"כ בא לעיר הזאת לתקנם.

ימיו האחרונים

שמעתי מהרב דקהלתינו רבי גדליה בהיות הבעל שם טוב חולה קודם פטירתו לא שכב במשכב קודם, רק שנעשה כחוש וקולו נלקה, והיה יושב בבית התבודדותו, ולא היה בו כח לקרא להמשרת שלו כשהיה צריך לו, ותלה פעמון בבית הגדול וחוט נמשך משם אליו לבית הקטן שלו, והבעל שם טוב היה מושך בחוט ונשמע קול הפעמון ובא אליו המשרת.

גם היתה קרה, ובשעת התפילה היו נוטפים ממנו טיפות זיעה כמו פולים (קטניות).

אחרי כך נזדמנו לו כמה חולים שהביאו אליו בכדי שירפאם, ולא רצה לקבל אותם, עד שפעם אחת הביאו אצלו משוגע או משוגעת ולא רצה לקבל אותו, ובלילה הגידו מהשמים לו שמלאו לו ששה ושלושים שנה, ועבר הזמן שהזהירו אותו מהשמים שלא יעסוק בשמות הקדושים וזה היה בשנת תצ"ד ובבוקר חשב חשבונו והיה כן, וקבל אותו משוגע וריפא אותו, ועזב את המלמדות וקיבל את חמי רבי אלכסנדר לסופר, שיכתוב הקמיעות, והיו נוסעים אליו מכל המקומות וקיבל מאז את השם בעל שם טוב.

בשנת תק"ה לערך עבר לגור בעיר מעזיבוז אשר שם האיר באורו הגדול עד יום הסתלקותו.

עבודת ישראל

התולדות סיפר שפעם אחת עמד כלי גדול עם מים בחדר שהתפלל בו הבעש"ט הק' וראה בשעת תפלתו איך שהמים נעים ונדים, וזה מהשראת השכינה שה' על הבעשטה"ק ומזה רעדה הארץ כמו שכתוב מפני אשר ירד עליו ד' באש ויחרד כל ההר מאוד ואצל הבעש"ט לא ה' ניכר הרעדת הארץ רק על המים ה' ניכר מאוד ותלמידו הה"ק רבי דוד פורקעס זי"ע סיפר שפעם אחת התפלל הבעש"ט הק' בהיותו על אם הדרך בבית אחד בכותל מזרח וסמוך לכותל מערב עמדו חביות מלאות תבואה וראו שהתבואה רועדת.

וסיפר המגיד הק' ממעזריטש זי"ע דפעם אחת ביו"ט והבעש"ט התפלל שחרית לפני התיבה והיו מתפללין בחשק גדול ובזעקות גדולת והמגיד דהק' לא ה' יכול לסבול הזעקות כי ה' חולה גדול ויצא מביהמ"ד והתפלל בחדר קטן אצל הביהמ"ד וקודם מוסף הלך הבעש"ט למקוה ובא להחדר שה' שם המגיד ללבוש הקיטל כי ה' צריך לברך טל (או גשם) ואמר המגיד שה' מכיר בעת שה' על הבעש"ט הק' השראת השכינה, ועתה כשראה אותו הכיר בו שיש עליו השראת השכינה כי אינו בזה העולם וכשלבש הקיטל נקמט הקיטל על כתיפיו ואחזו המגיד בהקיטל לפשטו מקמיטתו וכאשר רק נגע התחיל לרעוד ואחזו בשלחן שה' שם וגם השלחן התחיל לרעוד והבעש"ט כבר הלך משם והוצרך המגיד להתפלל ולבקש מהש"י שיקח ממני דבר זה כי אין בכחו לסבול.

אחר פטירתו של הבעש"ט הק' ה' להמגיד הק' פאטשיילעי (מטפחת) ממנו וראה עלי מעט טאבאק

במקוה הגזירה כבר נעשה מעשה, ואין אחר מעשה כלום, ושוב אי אפשר עוד להתפלל עלי שאחיה. ואחר הפסח נחלה הבעל שם טוב, ועם כל זה היה מתחזק מעט להתפלל לפני התיבה, ואותם התלמידים שהיו מוחזקים שיתעצמו בתפילה עליו שיחיה, לא הודיעם הבעל שם טוב כלום, ממה שנגזר עליו שיסתלק, מפני שיסתכנו בהתעצמותם בתפילה, ושלא אותם למקומות אחרים, כדי שלא יהיו שם בעת פטירתו, והרב מורנו רבי פינחס מקרארעץ הנזכר לא נסע לביתו, כי ידע כבר שיסתלק לכן לא רצה ליסע.

בליל שבועות נאספו אנשי סגולתו להיות נעורים כל הלילה לתקון האר"י ז"ל ואמר הבעל שם טוב לפניו דברי תורה על ענין הסדר של ליל פסח וענין מתן תורה.

ובאשמורת הבוקר שלח לאנשי סגולתו להודיע להם שיתאספו כולם אצלו, להיות בשעת פטירתו, וצוה לרבי לייב קעסלר שיתעסקו בקבורתו, ולימד אותם איך הוא סדר הפטירה ועל כל איבר הראה להם סימנים איך נפשו נשאלת ונפטרת מאיבר זה ואחר כך מאיבר אחד, ולזאת לימדם כדי שיבינו על החולים איך שנפטרים, כי הם היו מאנשי חברה קדישא, וצוה הבעל שם טוב, שיכניסו אצלו מנין להתפלל עמו בשבועות בבוקר, וצוה שיתנו לו הסידור להתפלל מתוכו, ואמר הבעל שם טוב אשתעי אדבר עוד מעט עם השם יתברך.

לאחר התפלה הלך רבי נחמן מהורודנקע לבית המדרש להתפלל עבורו, שיחיה, ואמר הבעל שם טוב לחינם הוא מרעיש אם היה יכול ליכנס בהיכלות השמים, בפתח זה שהייתי רגיל ליכנס בו תמיד היה פועל בתפילתו, ומאחר שאין הוא במדריגה זו להיכנס בעולמות גבוהות כאלו, לא יכול להתפלל ולפעול עבורי שיחיה.

ובעת הזאת נכנס אצלו נשמת מת אחד לתקן אותו, וגער בו הבעל שם טוב ואמר להנשמה: שמונים שנה אתה נע ונד ולא שמעת עד היום שאני בעולם, צא רשע! ותיכף אמר הבעש"ט להמשרת רוץ מהר בצווחה גדולה להזהיר להעולם שיפנו מן הדרך, כי הרגזתי אותו פן יזיק הנשמה לאיזה אדם, וכן היה שהזיק הנשמה בתולה אחת בתו של השמש.

וחזר המשרת אצלו, לאחר שהזהיר הקהל לפנות הדרך, ושמע שהבעל שם טוב אומר, אני מוחל לך אותן שתי שעות ולא תענה אותי, אמר לו המשרת להבעל

פעם אחת נכנס אליו רבי דוד פורקעס זכרונו לברכה, מגיד מישרים דקהילה קדושה מעזיבוז, ושאל אותו איזה דבר, ומאיש אחד מקהילה קדושה באר שמעתי שהשאלה היה איך להתפלל בעד החולה עם סיפורי מעשיות, והתחיל הבעל שם טוב לומר לו, ובאמירתו נתלהב מאד ופניו היו בווערות כלפידים, ונפל פחד על רבי דוד הנ"ל ורצה לברוח, רק מחמת שהבעל שם טוב דיבר עמו פנים אל פנים לא היה יכול לצאת.

ובתוך כך באה בתו של הבעל שם טוב מרת אדל תחיה שנפטרה לערך תשנת תקנ"ז ואמרה אל אביה: עת הוא לאכול כי פנה היום, ומיד אזל סומקא ואתא חוורא (שהלך ממנו האדמימות התלהבותו והחזיר פניו) ושכב על מטתו לנוח, ואמר לה בתי בתי, מה עשית לי ואמר לו רבי דוד הדין עמה, כי עת הוא לאכול עכשיו אמר לו הבעל שם טוב, לא ידעת מי היה כאן מצד אחד שלי עמד אליהו זכור לטוב ומצידי השני עמד רבי אחיה השילוני, והם אמרו לי התורה הנ"ל ואני אמרתי לך, וכשבאה וביבלה אותי הלכו.

הסתלקותו לחיי העוה"ב

אכתוב קצת מפטירתו כמו ששמעתי מרבי יעקב ממעזיבוז, כי הבעל שם טוב נסתלק ביום ראשון של שבועות ו' סיון ביום ד' בשבוע שנת תק"כ, ונקבר כנראה ממה שצוה לתלמידיו שיתעסקו בקבורתו כהלהלן ביום טוב שני ז' סיון בעיר מעזיבוז, ובאשמורות הבוקר שלח לאנשי סגולתו להודיע להם שהוא גוסס, ובפסח שקודם זה השבועות שנת תק"כ, היה הרב מוריניו פינחס מקרארעץ אצל הבעל שם טוב ונחלש רבי פינחס מקרארעץ מעט, ומפני זה בערב יום טוב האחרון, היינו ערב שביעי של פסח, היה שקלא וטריא אצלו אם לילך למקוה או לא, והסכימה דעתו של רבי פינחס שלא לילך מחמת חולשתו.

וביום שביעי של פסח בתפילה ראה רבי פינחס איך שנגזר על הבעל שם טוב שיסתלק בקרוב מפני התעצמותו מאד נגד כת שבת צבי, והתחיל הרב מורנו רבי פינחס להתעצם בתפילה שלא יסתלק הבעל שם טוב, ולא הועיל, ונתעצב מאד על שלא הלך למקוה, כי אילו ראה דבר זה במקוה לדעתו היה מועיל לזה לבטל הגזירה של פטירת הבעל שם טוב, ואחר התפילה של בוקר של שביעי של פסח שאל הבעל שם טוב אותו אם הלך אתמול למקוה, ויאמר רבי פינחס להבעל שם טוב: לא! ויאמר לו הבעל שם טוב אחר שלא טבלת אתמול

בסדין, והתחיל להזדעזע כמו בשמונה עשרה, ואחר כך נח מעט מעט, וראו שעמד הזייגער הקטן, והמתינו עד בוש והניחו נוצה על חוטמו וראו שנפטר, ובחצות היום יצא נשמתו בקדושה ובטהרה זי"ע ועכ"י, כל זה שמעתי מרבי יעקב מקהילת קדש מעזיבוז שנפטר בארץ הקדש.

והרב רבי גדליה אמר שרבי ליב קסלר ראה יציאת נשמתו של הבעל שם טוב כמו שלהבת מראה תכלת, ונראה מזה שהיה רבי ליב בעל מדריגה שזכה לראות יציאת נשמתו.

פעם אחת בא רבי ליב הנ"ל להבעל שם טוב כמה שבועות קדם פטירתו ואמר לו הבעל שם טוב על עצמו שבוודאי ימות, ואמר רבי ליב הנ"ל להבעל שם טוב, ראש תחת ראש, ועינים תחת עינים של הבעל שם טוב והיינו שמוכן היה רבי ליב למות במקום הבעל שם טוב ולא רצה הבעל שם טוב, ואמר יחזירו לי משמים המדרגות שלי מה שנטלו ממנו ערך שנה, וארצה לחיות, ולא רצה לחיות יותר בלי המדרגות כי למה לו חיים כאלה.

שמעתי שאמר הבעל שם טוב איזה יום יפטר לעולמו, ובאותו יום היה בנו מורנו צבי ישן, ואמרו להבעל שם טוב למה אינו מצוה לבנו, ומה אעשה שהוא ישן, ואיני יכול לצוות לו צוואה וזה שישן היה מפני שלא האמין שימות אביו, לכן לא חשש להיות אצל אביו, והעירו אותו ואמר לו: אביך אמר שבוודאי ימות היום ולך אליו ובא אל אביו והתחיל לבכות שיאמר לו צואה שידע מה לעשות.

ואמר לו אביו ידעתי שנתתי לך נשמה קדושה ונשמה שלך תלמדך איך להתנהג ואיני צריך לצוות לך, כשהייתי רוצה היה בכוחי להביא לך נשמת אדם הראשון בסוד העיבור והיית יודע כל מה שצריכין לידע, אבל יש לך נשמה קדושה ותדע לבדך מה שאתה צריך ואינך צריך לכל זה שאצווה לך או להביא לך נשמה בסוד העיבור.

וביקש ממנו בנו אף על פי כן אמור לי איזה דבר! והתחיל לומר לו ואמר לו בנו איני מבין מה שאתה אומר, ואמר תקיף לי עלמא ואיני יכול לדבר עמך, ולמד עמו שם אחד, ואמר תכוון שם זה ותראה אותי, ואלמד עמך אמר לו בנו שמא אשכח את השם הנ"ל, ואמר לו הבעל שם טוב סגולה שיזכור את השם.

**זכותו הגדול יגן עלינו
ועל כל ישראל אמן**

שם טוב, עם מי רום מעלתו מדבר, אמר הבעל שם טוב אין אתה רואה את מלאך המות, שהיה תמיד בורח ממני כדאמרי אנשי מגרשו למלאך המות למקום שגדלים פלפלים שחורים היינו מחוץ ליישוב, ועכשיו שנתנו לו למלאך המות רשות עלי לסלק אותי מן העולם נתרחו כתיפיו ושמחה גדולה עליו.

ואחר כך באו כל אנשי העיר לקבל פניו של הבעל שם טוב ביום טוב, ואמר לפנייהם דברי תורה, ואמר הבעל שם טוב שיעשו הסעודה החלבית כתמיד, רק בלי שהיות, ואחר כך בעת הסעודה צוה להמשרת שיתן לו דבש לאכול בצלוחית גדולה ונתן לו המשרת הדבש בצלוחית קטנה, אמר בעש"ט אין שלטון ביום המות, אפילו הגבאי אינו מציית לי ששינה דברי שנתן לי בצלוחית קטנה, ואחר כך אמר הבעל שם טוב לכל המסובין לכל אחד ואחד מאיזה דבר מאכל יהיה שמור מאכילתו ושתייתו, ואחר כך אמר הבעל שם טוב, עד כאן גמלתי עמכם חסד ועכשיו גמלו עמי חסד היינו להתעסק בקבורתו, ואחר כך הלך הבעל שם טוב לבית הכבוד, ורצה המשרת לילך אחריו כדי להשגיח עליו מפני חולשתו, שאל אותו הבעל שם טוב, מה יום מיומים שאתה רוצה לילך אחרי מה ראית בי איזה מחלה, כי לא שכב במשכב עד פטירתו, ולא היה ניכר בו איזה חולי, ולא הלך המשרת אחריו.

גם ראו אז כשחזר מבית הכבוד הסימן מהשעון שעמד, דכבר מקודם אמר להם הסימן הזה, שבשעת פטירתו בודאי יעמדו השני זייגערס (שעונים) ובבואו מבית הכבוד רחץ הבעל שם טוב ידיו, והזייגער הגדול עמד, וסבבו אנשיו אותו שלא יראה עמידת הזייגער, כדי שלא יראה שקרוב הסתלקותו, ואמר להם הבעל שם טוב: ידעתי שעמד הזייגער, ואין אני דואג לעצמי מהסתלקותי, כי יודע אני בבירור מפתח זה מעולם זה, תיכף אכנס בפתח אחר בעולם הבא בגן עדן העליון מבלי שום עיכוב וצער ועונש, ומשפטי לא יבוא אצל שום בית דין מלאך רק לפני השי"ת.

וישב הבעל שם טוב על מטתו וצוה שיעמדו בי עשרה סביבות מטתו, ואמר להם דברי תורה על עמוד היינו כמו סולם מוצב ארצה וכו' ומלאכי א' עולים ויורדים בו, וכן יש בכל עולם עמוד לעלות מעולם לעולם, עיין מזה באגרת הבעל שם טוב לרבי גרשון, שעולין מגן עדן תחתון לגן עדן עליון, וכן בכל עולם ועולם איך הוא בעולם שנה נפש ובביאור על סדר עבודה, וצוה להם לומר ויהי נועם, ושכב ואחר כך קם וישב כמה פעמים, וכיון בכוונות בקול עד ששמעו ממנו חיתוך אותיות, וצוה הבעל שם טוב לכסות אותו

סיפורי קודש
שנשמעו
מב"ק מרן
רבינו הגה"ק
שליט"א

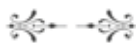
משולחן גבוה

אור שבעת הימים מרן רבי ישראל בן ר' רבי אליעזר זי"ע הבעש"ט הק' יומא דהילולא ו' סיון תק"כ

נאר איין מנהג וואס אלע תלמידים האבן נאכגעפאלגט און איז אויך דער איינציגסטער איינגעפירטער מנהג וואס איז פארבליבן פונעם בעש"ט הק', דאס איז זאגן קאפיטל "הודו" ערב שבת פאר מנחה.

דער בעש"ט הק' בשעת ווען ער האט געזאגט "יאמרו גאולי ה'", הבן זיך פארזאמלט טויזנטער נשמות וואס האבן געווארט אויף א תיקון, ער האט געדאוונט מנחה זייער א לאנגע צייט, ער האט אראפגעלייט א גרויסע עבודה, עס האט געקענט נעמען שעות

ס'איז אויך דא א פירוש פון בעש"ט אויף הודו

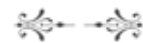
דער בעש"ט הק' האט אויף זיך גענומען צוויי סארט עבודות ארויס צו העלפן כלל ישראל מיט עבודת ה'.

דאס ערשטע איז, דער "דרך" הבעל שם. ווען מען רעדט פונעם דרך הבעל שם, דארף מען צו וויסן אז עס איז נישט קיין דבר פשוט, דער בעש"ט הקדוש האט געהאט א חבריא, א חבריא קדישא פון גרויסע לייט, אבירי לב, געקליבענע מענטשן, גרויסע מוחות, גבוה מעל גבוה, יעדער איינער פון זיי איז געווען ראוי אז די שכינה זאל רוהען אויף אים, מיר קענען גארנישט משיג זיין און אפילו זיך אויס'משל'ן זייער גרויסע עבודה, זייער גרויסע קדושה, אדער גאר די יחודים וואס זיי האבן מייחד געווען, זיי זענען געווען א בחינה פון עמוק עמוק מי ימצאנה, ממילא ווען מען

בשעת מען האט זיך געגרייט בעולם העליון אראפ צושיקן די הויכע נשמה פון בעל שם טוב הקדוש אויף די וועלט, האט זיך דער ס"מ באקלאגט פארן רבש"ע, אז דער בעש"ט וועט מטהר זיין די גאנצע וועלט, און מקלקל זיין אלעס וואס ער וועט זיך פלאגן איבער צו רעדן מענטשן צו עבירות, ער האט מער נישט וואס צו זוכן אויף די וועלט.

האט מען מחליט געווען אין הימל, אז מען וועט אראפשיקן אנטקעגן אים א גרויסער רשע, וואס וועט זיך קענען פארגלייכן מיט זיין גרויסע טומאה קעגן דעם גרויסן אור דער בעש"ט הקדוש, אזוי וועט זיין דער מלחמה גלייך.

דער רשע איז געווען "פראנק" ימ"ש. (אודות מלחמתו עם הפראנקיסטן עי' שבחי בעש"ט סי' כ"ה)

א פשוט'דיגע ערקלערונג אויף וואס פאר א וועג דער בעש"ט הקדוש האט מצליח געווען צו דעהאלטן אידישקייט ביים כלל ישראל.

דער בעש"ט הקדוש איז געווען א קדושה כללית, דער אילן החסידות, וואס האט קונה געווען אין זיך אסאך תיקונים לטובת הכלל, אבער זיינע תלמידים און נאכפאלגער האט זיך יעדער געפירט לויט זיין איינגארטיגן וועג, זיי האבן נישט געלייגט קיין דגש אויף "אלע" זיינע תיקונים נאר יעדער האט זיך פארלייגט אויף עפעס אנדערש.

למדן וואס דאס איז אויסגעמישט מיט פניות (עי' צפנת פענח סו"פ יתרו בשם העש"ט מופת ומובהק ועי' דגל מחנה אפרים פ' ויקרא ד"ה עוד ירמוז א')

ווי באקאנט (נפש החיים שער ד', רוח חיים אבות פ"ו מ"א, ועי' יסוד העבודה ח"ב שער ו') האט דער סארט מהלך אויפגעברענגעט ביי די למדנים א שטארקע התנגדות, היתכן די פשוט'ע מענטשן פון די אונטערשטע מדריגה, די תהלים זאגער'ס, זאל זיין גאר מער חשוב פון זייער גאנצע גיעה? נישט יעדער האט דאס געקענט קולט זיין.

אבער דער בעש"ט הק' האט אנגעהאלטן מיט זיין מהלך, און ער האט שטארק מקרב געווען די בינונים און די פשוטי עם (עי' תולדות וארא סוף אות א', וע"ע עבודת יששכר ליקוטים אות מ"ג, שומר אמונים מבוא השער) ער האט אריינגעבלאזן אין זיי א חיות דקדושה, ער האט זיי אויפגעהויבן פון זייער שפלות, מאשפות ירים אביון (עי' מג"א טריסק פ' בלק עה"פ וירא בלק, וכע"ז בשבחי הבעש"ט סי' קל"ב, ועי' דברי ישראל פ' סשלה, ובערות שומר אמונים)

ביז דאמאלט איז א למדן געווען א יוד ווי עס ברויך צו זיין, און די איבעריגע זענען ליידער אוועק געפאלן, איז געקומען דער בעש"ט הק' און האט זיי צוגלייך געמאכט.

דער בעש"ט האט מתקן געווען דאס עסן צוזאמען, פירן טיש, דאס איז אויסער דער העכערע ענינים פון טיש פירן אין וואס מיר האבן ניטאמאל קיין השגה (כמבואר בתפארת שלמה פ' בא ד"ה וילכו ויעש, פ' יתרו ד"ה ויקח, יתרו, ובפ' האיזינו ד"ה לו חכמה) האט ער עס אויך אופגעטאן בפשטות, גדולה לגימה שמקרבת את הרחוקים, אויף דעם זעלבן טיש האבן געקענט זיצן, אויף איין זייט דער למדן וואס קען ש"ס ופוסקים, און אנטקעגן אים א מענטש וואס קען קוים א צובראכענעם עברי, אויף דער זייט א עושר, און אויף די צווייטע זייט אן אפגעריסענער ארימאן, א עני ואביון, די אלע האבן געקענט עסן צוזאמען ביי איין טיש.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל

רעדט פונעם "דרך" הבעל שם דאס איז נישט פאר אונז צו משיג זיין, דער פעטער זכרונו לברכה איז שוין מבאר אין ויואל משה (מאמר שלש שבועות סי' קפ"ה) אז עס איז נשתכח געווארן דער "דרך הבעל שם" ממילא פון דעם וועלן מיר יעצט נישט רעדן.

די צווייטע עבודה וואס דער בעש"ט הקדוש האט גענומען אויף זיך - איז, אויסער זיין "דרך" וואס איז געווען מיוחד פאר קדושים וטהורים, האט ער אויך געהאט עטליכע מנהגים וואס ער האט איינגעפירט וואס מיט דעם זאלן זיך פירן אויך די בינונים, אנשים פשוטים, און עמי הארצים.

פון איין זייט איז דאס עם הארצות געווען זייער גרויס אין יענע צייט, ווידער-אום פון די אנדערע זייט האט זיי געשטארקט די תנועה פון די פראנקיסטן (אפיקורסים וואס זענען געווען פירות פון די כת ש"ץ שר"י) און זיי האבן געטראפן פלאץ ביי די תמימי לב זיי אוועק צו רייסן פון אידישקייט און די אמונה טהורה, דעמאלס האט דער בעל שם טוב הקדוש גרויס געמאכט דעם אויבערשטן'ס נאמען דורך די מתנה וואס עס איז צוגעטיילט געווארן פון הימל, צו ווייזן גאר גרויסע אותות ומופתים (עי' פרי הארץ מכתב י"ט, שומר אמונים בהקדמה) וואס מיט דעם האט ער מצליח געווען צוריק גרויס צו מאכן דעם אויבערשטן'ס נאמען, און איבער צו וויזן אז אכן יש אלוקים בארץ.

דער בעש"ט הקדוש האט שטארק איינגעוואוינט די מדת הענוה, און מגנה געווען די בעלי גאווה (עי' יושר דברי אמת סו"ס מ"ד נוצר חסד פ"ד מ"ד, ועי' ליקוטי מוהר"ן תנינא סי' ז' וס"ח שזהו תכלית הצדיק, להראות לגדולים שהם קטנים, ולקטנים שגם הם יכולים לעבוד את ה') דעם פשוט'ן מענטשן וואס ווייסט נישט מער ווי תהלים און דאס אויך נאר מיט צובראכענע עברי, אבער מיט א צובראכן הארץ, האט ער געקענט פארגלייכן מיט דעם גרויסן למדן, דער מפלפל און מחדש חידושים, ער האט נאך געקענט זאגן אז די עבודה ביים תהלים זאגן פונעם פשוט'ען איד איז גאר חשוב'ער פון די אלע פלפולים פונעם

בעזהש״ת

על ראש שמחתנו

נעלה את ירושלים

עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

וקול שמחה

וקול כלה

קול ששון

קול חתן

בשבח והודיה להש״ת על כל הטוב והחסד אשר גמלנו
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה
מתכבדים אנו להזמין את מע״כ לשוש עמנו משוש
להשתתף בשמחת כלולות בנינו היקרים

הכלה הבתולה המהוללה

החתן הבחור המופלג

שמואל שלמה יואל נ״י עב״ג פייגא צביה תת״ו

שתתקיים א״ה במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום רביעי פרשת בהעלותך לסדר ״וביום שמחתכם ובמיעדיכם״
י״א סיון תשפ״ג

באולמי ״היכלי הפאר״ רח׳ שלמה המלך 18 בני ברק
קבלת פנים בשעה 5:30 החופה בשעה 6:15 (לפני השקיעה)

לכבוד ולעונג תהא לנו השתתפותכם בשמחתנו
ובתת ה׳ שמחה במעונכם נשיב לכם כגמולכם הטוב

הורי הכלה

דוד יוסף מאיר וואלנער

וב״ב (לבית גרין)

בני ברק יצ״ו

הורי החתן

אברהם נתן ווייסהויז

וב״ב (לבית ריבל)

בני ברק יצ״ו

בעזה"ש"ת

בשבח והודיה להשי"ת
על כל הטוב אשר גמלנו
שהחיינו וקימנו והגיענו
ליום הכנס בננו היקר

הב' **מאיר יעקב** נ"י

לעול התורה והמצוות

הננו מתכבדים להזמינכם
להשתתף בשמחתנו שתתקיים אי"ה בשעטו"מ
ביום שני פרשת בהעלותך ט' סיון תשפ"ג
באולם "הכתר" רח' וילקומירר 16 בני ברק
קבלת אורחים משעה 9:00 בערב
לגברים בלבד

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו
המצפים לבואכם

ישראל טויסיג וב"ב

הזמנות פרטיות לא נשלחו
אנא ראו הזמנה זו כאישית

ברך עזר נישואין "ברך משה" רחסידי מאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה
בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכ"א

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנשי שהגיע זמן כלולות בניהם בשעטר"מ

קרית יואל - בני ברק

ברכת מזל טוב

אנו משגרים ברכת מזוט חמה ולבבית לאנשי כאו"א בשמו יבורך

הר"ר **יהושע לעבאוויטש** הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' **ברוך לעבאוויטש שליט"א**
ולחותנו הרה"ח ר' **צבי יודא ווייס שליט"א**
ולזקינו הרה"ח ר' **אברהם משה לעבאוויטש שליט"א**
ולזקינו הרה"ח ר' **שלמה דוב ביקנספאן שליט"א**
ולחויז הרה"ח ר' **בנימין זאב ווייס שליט"א**
ולחויז הרה"ח ר' **דוד שלאמאוויטש שליט"א**
להולדת בנו - נכדם

השלום זכר 'באלם שטערן' בבנין הת"ת

הר"ר **יעקב דוד גאלדפארב** הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' **אברהם גאלדפארב שליט"א**
ולחותנו הרה"ח ר' **יעקב ראזמאן שליט"א**
ולזקינו הרה"ח ר' **יוסף אריה גאלדפארב שליט"א**
ולזקינו הרה"ח ר' **משה מרדכי טוביאס שליט"א**
אב"ד קדימה - צורן
ולחויז הרה"ח ר' **חיים טובי ראזמאן שליט"א**
ולחויז הרה"ח ר' **יעקב מרדכי מאשקאוויטש שליט"א**
להולדת בתו - נכדתם

הקידושא רבא בביהמ"ד מקהלות החסידים - גינות דוד

הר"ר **זאב וואלף פויגל** הי"ו, ב"ש
ולאביו הרה"ח ר' **גדליה פויגל שליט"א**
ולמרת קליין תתח' **להולדת בתו - נכדתם**

הרה"ח ר' **יצחק אייזיק האלצער** שליט"א
לאירוסיו נכדתו אצל בנו
הרה"ח ר' **יחזקאל שליט"א**, וזמ"ס
ולאירוסיו נכדתו אצל חתנו
הרה"ח ר' **גבריאל קוביטשעק שליט"א**, אלעד

הרה"ח ר' **אברהם נתן ווייסהויז שליט"א**
ולאביו הרה"ח ר' **חיים עקיבא ווייסהויז שליט"א**
ולחותנו הרה"ח ר' **יעקב ריבל שליט"א**
* * *
הרה"ח ר' **דוד יוסף מאיר וואלנער** שליט"א
ולמרת **וואלנער תתח'**
ולחותנו הרה"ח ר' **אשר זאב גרין שליט"א**
לנישואי צאצאיהם
החתונה ביום רביעי באולמי 'היכלי הפאר'

הרה"ח ר' **יוסף לייב יאקאב** שליט"א, י-ם
ולאביו הרב **נחמן יאקאב שליט"א**
ולחותנו הרה"ח ר' **מנחם צבי ראטער שליט"א**
ולחויז הרב **משה יעקב ראטער שליט"א**
לנישואי בנו - נכדם
החתונה ביום שלישי באולמי הכרמים ב"ש

הרה"ח ר' **אברהם זאב כף** שליט"א
ולאביו הרה"ח ר' **גרשון כף שליט"א**
ולחותנו הרה"ח ר' **יעקב אייזיק האלצער שליט"א**
לאירוסיו בנו - נכדם הבה"ח כמור שמואל ני"ו
* * *

הרה"ח ר' **ישראל יאקאב** שליט"א
לאירוסיו בתו

הר"ר **ישראל טוסיג** הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' **שלמה יעקב טוסיג שליט"א**
ולחותנו הרה"ח ר' **דוד גרין שליט"א**
ולזקינו הרב **נחמן יאקאב שליט"א**
להיכנס בנו - נכדו לעותומ"צ

נפש חי"ח
ע"ש הרבנית הנשויקת
מרת ח' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה זי"ע
מלבע ח'י' שבת תשנ"ג

חסיד 'מנחם משה'
ע"ש ר' מנחם משה בן ז"ל
ב"ד רוב"ל
מלבע ח'י' שבת אב תשנ"ב
חוטת מרת חנה דבורה ע"ה
ב"ד אליעזר ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ב

תהלה לדוד'
ע"ש ר' משה דוד בעלזער ז"ל
ב"ד יחזקאל משולם ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ח

אב"ן ישראל
ע"ש ר' אברהם טען בערסא ז"ל
ב"ד ישראל ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ז

ציו"ן לנפש חי"ח
ע"ש ר' יוסף בן ציון בעלז ז"ל
ב"ד ישראל צבי ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ג
חוטת מרת ח'י' ע"ה
ב"ד יהושע ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ה

חסיד בא"ד
ע"ש ר' אלכסנדר בעלז ז"ל
ב"ד ישראל ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ז
חוטת מרת רייזל ע"ה
ב"ד אפרים ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"א

משא"ת חיים
ע"ש ר' חיים פיין ז"ל
ב"ד מרדכי פנסום ז"ל
מלבע ח'י' שבת אדר א' תשנ"ח
חוטת מרת אלטע פייטל ע"ה
ב"ד משה אליהו ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ג

י"ש קטנה עולמו
ע"ש ר' יהושע חיים ז"ל
ב"ד יעקב ז"ל
מלבע ח'י' אב תשנ"ז
חוטת מרת פייטל ע"ה
ב"ד צבי יהודה ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"א

חסיד 'משה יוחנן'
קרו"ש
הרה"ח ר' משה יוחנן
ב"ד מנחם אבקה"ן ז"ל
ממייסדי קרן עזר נישואין

חסיד 'שלמה זלמן'
ע"ש ר' שלמה זלמן וירבעמער ז"ל
ב"ד מרדכי ז"ל
מלבע ח' ססלו תשס"ב

חסיד 'ישראל יעקב'
ע"ש ר' ישראל יעקב אירבעמער ז"ל
מלבע ח'י' אדר תשנ"ז
אביו ר' נתן נטע ב"ד מנחם מענדל ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ה
אביו מרת רינה ע"ה
ב"ד ישראל יעקב הלוי ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ג

חסיד 'שמואל חנה'
ע"ש ר' שמואל זאב לעווי ז"ל
ב"ד יעקב רוב"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ח
חוטת מרת חנה ע"ה
ב"ד חיים משה ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ז

אנשי"י חי"ל
ע"ש ר' אבנרוד פרידס ז"ל
ב"ד חסיד ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ג
חוטת מרת חנה לאה ע"ה
ב"ד יעקב פרידענדל מנ"ח ז"ל
מלבע ח'י' אלו תשנ"ג

צב"א מר"ם
ע"ש ר' צבי אלימלך בעלמאן ז"ל
ב"ד אברהם ז"ל
מלבע ח'י' אלו תשנ"ט
חוטת מרת פייטל ע"ה
בת ר' מרדכי פנסום ז"ל
מלבע ח'י' שבת תשנ"ט

אפריון נמו"ל ליל שמעון
ע"ש ר' שמעון ראסקאל ז"ל
ב"ד שניאור זלמן ז"ל
מלבע ח'י' שבת אב תשנ"ח
חוטת מרת רבקה ע"ה
בת ר' שלמה יודא ז"ל
מלבע ח'י' שבת אדר תשנ"ג

'זכרון חיים צבי'
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ד חזקי' איתמר טובי ז"ל
מלבע ח'י' ססלו תשנ"ה

ממכון שבתו השניח